

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Emolan päiväkoti

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökouksessa, päiväys ja allekirjoitus 14.11.2024

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
Esiopetusaika 8.30-12.30. Ryhmässä työskentelevät varhaiskasvatuksen opettajat Outi Laine ja Anne Loikkanen, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat Sirpa Nykänen (50% työaika) ja Sirpa Oinonen (50% työaika) sekä henkilökohtaiset avustajat Jonna Suortti ja Piitu Paananen. Lisäksi ryhmässä käy maanantaisin Sanna Kuuva (sijaistaa Outia, Outi tekee varajohtajan tehtäviä) ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja Marjo Keijonen.
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
Lapsia ryhmässä on 14. Pienryhmätoimintaa (4-5 lasta/ryhmä) on matematiikan, äidinkielen ja kädentaitojen tuokioilla. Ryhmä on jaettu puoliksi (7 lasta/ryhmä) muskari- ja tunnetuokioille. Avustettavalla

lapsella on mahdollisuus toimia kahdestaan avustajan kanssa toisessa tilassa sitä tarvittaessa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii neljän lapsen kanssa "kielikerhossa" joka toinen maanantai.

- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen

Ryhmässä käy S2-opettaja Tuija Vähätiitto toimimassa sitä tarvitsevan lapsen kanssa. Ruokailussa huomioimme ruokarajoitukset. Seurakunnan kanssa tehdään yhteistyötä tarjottavan toiminnan mukaan.

- oppimateriaalit ja välineet

Käytössä on mm. MiniVerso-materiaali, tunnetaito-ohjaajakoulutuksen materiaalit ja tabletit. Tänä vuonna emme ottaneet käyttöön erillistä esikoulumateriaalia, mutta hyödynnämme saatavilla olevia (ilmais)materiaaleja, kuten Huiske-kirja ja Pinterest.

- Suunnittelukäytännöt

Opettajille on suunnittelu-aikaa 5 h/ viikko. Lastenhoitajille annetaan mahdollisuus suunnitella ja valmistella omaa toimintaansa muutaman kerran viikossa (esim. kädentaitoja).

- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö

Lapsia havainnoidaan koko ajan niin tuokioilla kuin vapaassa toiminnassa. Lasten kanssa tehdään tuumaustuokio syksyllä. Lapsen

esiopetuksen suunnitelmassa on kohta, jossa lapsi voi tehdä itsearvioita.

– yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Emolan päiväkodin yksi arvoista on yhteistyö. Yhteistyö näkyy toiminnassamme monin eri tavoin:

Kuukausittain jokainen ryhmä omalla vuorollaan järjestää yhteisen tuokion, kuukausityöryhmä järjestää toimintaa omalle kolmikkokuukaudelle (syys-loka-marras, joulutammihelmi, maaliskuuhuhti-touko), autamme toisia ryhmiä palaveripäivinä ja saamme apua omaan palaveriimme. Päiväkodin lapset ovat meille yhteisiä ja jokaisella työntekijällä on vastuu lapsen hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta. Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä lapsen asioissa (päivittäiset keskustelut, leops-palaverit, moniammatilliset palaverit).

OPPIMISYMPÄRISTÖT

– kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

- Pienryhmät toimivat eri tiloissa (oma ryhmä, kuntoutushuone, kahvihuone, toiset ryhmät, sali), talon salissa toimimme liikunnassa ja muskarissa, koulun Sali on varattuna meille torstaisin klo 10-11.
- Lähiympäristössä käytämme Emolan kenttää (luistelu, liikunta), niitty (hiihto), Rouhialan leikkikenttä ja kallio (retket). Teemme myös yhteistyötä Rouhialan alakoulun kanssa.
- Lisäksi mahdollisuuksien mukaan käymme kirjastossa, keskustan leikkikentillä, kirkossa yms. Teemme myös mahdollisuuksien mukaan bussiretkiä.
- Leikkitilat ryhmässä on jaettu seitsemään leikkipaikkaan, sen lisäksi käytössä on myös erityinen peuhaamispaikka "peuhka" ja Sali.
- Tableteilla käytämme esimerkiksi Ekapeliä ja Mollan ABC:tä

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan

- kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
- Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyss- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
- Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opettelemme tunnetuokioilla.
- Kiusaamisen kanssa on nollatoleranssi ja siihen puututaan heti kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy ja puuttumissuunnitelman mukaan.
- MiniVerso-sovittelun avulla lapset harjoittelevat sovittelemaan ristiriitojaan aikuisen tuella.

- Emolan päiväkodin yksi arvoista on turvallisuus. Turvallisuus taataan niin fyysisesti kuin henkisesti.
- Lapset kohdataan omina itsenään ja ryhmään luodaan turvallinen ilmapiiri, jossa on helppo tuoda omia mielipiteitään esille.

- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
- Lasten poissaoloja seurataan ja toimitaan tarvittaessa Mikkelin poissaolomallin mukaan.
- Kuraattorin tuki tarvittaessa.
- Päiväkodin yhteinen toiminta vahvistaa yhteistyötä.
- Leikkipari- ja pienryhmätoiminta ehkäisevät yksinäisyyttä.
- Esiopetusryhmässä luokanohjaaja on nimekkeeltään avustaja. Ryhmässämme on kaksi henkilökohtaista avustajaa. Avustajat paikkaavat toisiaan tauoilla ja iltapäivisin toisen avustajan työvuoron loppuessa.

- Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy:
- Tarjottava ruoka on monipuolista ja terveellistä. Lapsia kannustetaan maistamaan ruokia, mutta heitä ei pakoteta syömään.
- Perustetaan ruokapalveluiden ja varhaiskasvatuksen välinen kehittämissyöryhmä.
- Lounaan ja välipalan jälkeen tarjotaan ksylitolipastilli.
- Päivittäinen lepoaika antaa lapsille mahdollisuuden hengähtää päivän touhujen välissä.
- Ulkoilemme säällä kuin säällä. Ohjaamme lapset pukeutumaan säähän sopivalla tavalla.
- Liikuntaa pidämme ohjatusti viikoittain. Ulkoleikeissä kannustamme liikkumiseen (esimerkiksi erilaiset hippaleikit). Lisäksi päiväkodille on tulossa uuden leikkimallin mukainen leikityshetki sovittuina ajankohtina. Näissä aikuinen leikittää lapsia erilaisilla pihaleikeillä.
- Mikäli huoltajista herää epäily päihteiden käytöstä (esimerkiksi lapsi haetaan humaltuneena), toimimme turvallisuussuunnitelman mukaisesti.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA**NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA****OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (pvm) 29.10.2024**

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhuolto esiopetuksessa, arvio opiskeluhuoltopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT
(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Kuraattori	Anette Pitkänen	040 674 2270 anette.pitkanen@etelasavonha.fi
Psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538 ext-satu.bogdanoff@essote.fi
Terveystenhoitaja	Laura Haaparanta	laura.haaparanta@etelasavonha.fi

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Johanna Moilanen	0401295111
Kuraattori	Anette Pitkänen	040 674 2270 anette.pitkanen@etelasavonha.fi
Psykologi	Satu Bogdanoff	ext-satu.bogdanoff@essote.fi
Terveydenhoitaja	Laura Haaparanta	laura.haaparanta@etelasavonha.fi

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat: 24.9.2024

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Johanna Moilanen	0401295111
Varhaiskasvatuksen opettaja	Outi Laine	0401294594/0401294587
Varhaiskasvatuksen opettaja	Anne Loikkanen	0401294594
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	Sirpa Nykänen	0401294594
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	Sirpa Oinonen	0401294594

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

- Asiasta tiedotetaan huoltajia vanhempainillassa syksyllä.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

- Aluevarpun linjauksen jälkeen keskustellaan perheiden kanssa, esimerkiksi leops-keskustelussa.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

Laadittu/päivitetty 10/24

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (pvm) 29.10.2024

selvitysmateriaalit / -tavat kts. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

toimenpiteistä päättäminen (pvm) 29.10.2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu/päivitetty 14.11.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

- Esiopetuksessa ei tänä vuonna ole lapsia kuljetuksen piirissä.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Kalevankankaan päiväkoti 2024-2025

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus

Vo palaverissa 11.10.2024 ja vlh palaverissa 18.10.2024

Päiväkodin johtaja Maarit Märkälä

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt

- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Kalevankankaan päiväkodin esiopetusaika: 8.30–12.30.

Naavanotko: Varhaiskasvatuksen opettajat Maarika Naskali ja Sanna Sandman, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat Päivi Riittinen (50 %), Janni Haajanen (50 %) ja Sara Romo. Jeena Rouhiainen henkilökohtaisena avustajana.

Käpykumpu: Varhaiskasvatuksen opettajat Hannamari Helistekangas ja Anne-Mari Ruuska, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Maarit Kälviäinen.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Oona Korja tarpeen mukaan molemmissa ryhmissä.

Naavanotko: 16 lapsen tuettu esiopetusryhmä, päivittäinen toiminta kahdessa ryhmässä siten, että toinen ryhmä ulkoilee ensin ja toisella ryhmällä on leikkiä ja toimintaa sisällä. Toiminnan jälkeen ulkoryhmä lähtee sisälle ja sisällä ollut ryhmä

ulkoilee. Retket toteutetaan koko ryhmän retkinä. Eriyttävää opetusta annetaan myös yksilöllisen tarpeen mukaan; ryhmässä on monenlaisia tuentarpeisia lapsia. S2-opetusta kahdella lapsella.

Käpykumpu: 18 lapsen esiopetusryhmä, tarpeen mukaan jako pienempiin ryhmiin ja tuki sitä tarvitseville. S2-opetusta kahdella lapsella.

Kalevankankaan päiväkotikiitos kuuluu kaksivuotiseen esiopetuksen kokeiluun. Kokeilu kesti toukokuun 2024 loppuun. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua varten opetushallitus laati oman opetussuunnitelman, joka pohjautui esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Kalevankankaan päiväkodissa kaksivuotista esiopetusta toteutettiin pääosin samoin kuin yksivuotista esiopetusta, korostaen kaksivuotisessa esiopetussuunnitelmassa olevia painopiste alueita ja leikinomaisuutta.

Molemmassa esiopetusryhmissä on eri kieliä, uskontoja ja katsomuksia, kunnioitamme eri kulttuureista tulevien perheiden tapoja. Neljä lasta saa S2-opetusta kerran viikossa kiertävältä S2-opettajalta Tuija Vähätiitolta.

Lukuvuonna 2024 - 2025 ei ole käytössä esiopetuskirjaa. Toiminta on oppimiskokonaisuuksiin perustuvaa, toiminnallista ja kokonaisvaltaista. Käytämme mm. Valteri-koulun monistettavia materiaaleja. Teemme osan tehtävistä työvihkoon eri menetelmillä. Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuksessa käytämme monipuolisesti eri menetelmiä ja materiaaleja. Myös lähiympäristöä hyödynnetään aktiivisesti liikunta- ja luontokasvatuksessa. Käytössämme on myös monipuolinen liikunta- ja musiikkivälineistö, ipadeja ja oppimispesä. Opetussisällöissä noudatetaan opetussuunnitelmaa sekä otetaan lapsilta tulevia ideoita huomioon (projektit, oppiminen jatkuvana prosessina, asioiden tutkiminen, leikki keskeisenä toimintatapana). Arviointia ja havainnointia eri menetelmin sekä lasten kuulumiskeskusteluja käytetään myös pohjana toiminnan suunnitteluun. Yhteistyötä tehdään sekä esiopetusryhmien että muiden ryhmien kesken. Toteutamme yhteistä toimintaa

myös koulun kanssa sekä syys- että kevätlukukausilla, Kalevankankaan koulun kanssa on sovittu erilaisia yhteistyömuotoja nivelvaihepalaverissa.

Mikkelin kaupunki panostaa yksiköissään leikin kehittämiseen (Hannelandia). Monipuolisiin leikkiympäristöihin kiinnitetään huomiota ja leikeissä harjoitellaan kaveri- ja vuorovaikutustaitoja.

Opettajilla on viikoittainen suunnittelu-aika työpaikalla ja kotona, ryhmän opettajat suunnittelevat tarvittaessa yhdessä. Tiimipalaveri on kerran viikossa. Lapsia havainnoidaan päivittäin. Lapsen esiopetussuunnitelmaan sisältyy lapsen oma arviointi sekä syyskaudella että keväällä, opettajat käyvät esiopetuskeskustelut perheiden kanssa syksyllä ja keväällä. Yhteistyötä muiden ryhmien kanssa tehdään ulkovalvonnassa ja tarpeen mukaan antaen apua ryhmiin, etenkin tiimiparille.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

Molemmilla ryhmillä on käytössä omat ryhmä- ja wc-tilat. Tiimiparilla on yhteinen eteistila. Hyödynnämme monipuolisesti käytössämme olevia molempien ryhmien sisätiloja siten, että olemme porrastaneet toiminta-ajat sisä- ja ulkotoiminnan suhteen. Pienryhmätoimintaa varten lapsia voi jakaa useaan tilaan samanaikaisesti. Käytössämme on lisäksi päiväkodin yhteinen liikuntasali. Piha-alueelta löytyy monenlaisia leikkipaikkoja ja erillinen pelikenttä. Voimme ulkoilla myös osan aikaa Taiturin piha-alueella. Monipuolinen luontoympäristö mahdollistaa liikkumisen, retkeilyn ja tutkimisen kaikkina

vuodenaikoina päiväkodin lähiympäristössä. Käytössämme ovat myös monipuoliset sisäliikuntamahdollisuudet lähellä sijaitsevilla urheiluhalleilla.

Esiopetusta toteutetaan käyttäen päiväkodille hankittua materiaalia. Molemmissa ryhmissä toiminta suunnitellaan lapsiryhmäkohtaisesti siten, että lasten kiinnostuksen kohteita huomioidaan mahdollisimman paljon Mikkelin esiopetuksen suunnitelman kehystä noudattaen. Hyödynnämme esiopetuksessa lisäksi kirjastopalveluiden tarjoamia materiaaleja ja palveluja, mm. kirjastokassipalvelu. Kirjastopolku toteutetaan pääkirjastossa. Huomioimme myös vuosittain Sadun päivän lapsiryhmissä. Päiväkodin sijainti mahdollistaa tutustumisen oman kotikaupunkimme tarjoamiin kulttuuripalveluihin, jotka ovat pääsääntöisesti kävelytäisyydellä. Näitä ovat esimerkiksi Mikkelin teatterin esitykset ja Konserttitalo Mikaelissa konsertit, joita saamme hyödyntää mm. Kulttuurikamelin järjestämänä. Mikkelin kaupunki alueena tarjoaa monipuolisia maksuttomia oppimisympäristöjä esim. Taidemuseo ja Suur-Savon museo ja erilaiset näyttelyt.

Päiväkodilla on tablettikärry, joka mahdollistaa lasten tutustumisen sähköiseen oppimisympäristöön. Lapset voivat käyttää tabletteja oppimispelien pelaamiseen, dokumentointiin ja tiedon hankintaan. Lisäksi ryhmissä on tietokone aikuisten käytössä.

Osallistumme sanomalehtiin järjestämällä sen ympärille monipuolista toimintaa. Lasten kanssa käydään arjessa läpi mediakasvatusta mm. siten, että kerromme heille tiedon hankinnasta eri kanavia pitkin, keskustelemme lapsille sopivasta median käyttämisestä, kriittisyydestä ja turvallisuudesta, ikärajoista sekä opetamme hakemaan lasta kiinnostavaa tietoa arjen ilmiöistä. Toimintaa dokumentoidaan. Käytämme oppiminen.fi-ympäristöä, jossa toimintaa avataan huoltajille.

Päiväkotimme on sitoutunut leikin ja leikki- ja oppimisympäristön kehittämiseen. Leikkiä suunnitellaan, havainnoidaan, kirjataan ylös ja arvioidaan. Yhdessä lasten kanssa suunnittelemme ja rakennamme uusia leikkiympäristöjä lasten kiinnostuksen kohteet huomioiden.

Varhaiskasvatuksen opettajat suunnittelevat toimintaa yksin ja yhdessä. Tiimipalaverissa suunnitellaan toimintaa ryhmän työntekijöiden kesken, lasten ja perheiden ideat ja toiveet otetaan huomioon. Esiopetusryhmien välillä pyritään käymään pedagogista vuoropuhelua ja jakamaan vinkkejä toiminnan suunnittelun tueksi. Lisäksi toimintaa suunnitellaan ja arvioidaan pedagogisissa palaverissa kerran kuukaudessa.

Yhteistyökumppaneitamme ovat kirjaston lisäksi alueen koulut, kulttuuritapahtumia järjestävät eri tahot, seurakunta erikseen sovittavina yhteistyömuotoina (ei tunnustuksellista uskonnonharjoitusta), pelastuslaitos ja poliisi. Teemme koulujen kanssa yhteistyötä yhteisten tapahtumien myötä ja erityisesti esiopetusvuonna kouluun siirtymiseen liittyvissä asioissa (nivelvaihe). Annamme lapsille tietoa erilaisista uskonnoista ja niihin liittyvistä asioista niin, että suvaitsevaisuus ja ymmärrys lisääntyy. Kristillisiä juhlia vietämme muut uskonnot huomioiden. Urheiluseurat järjestävät erilaisia tapahtumia, joihin osallistumme. Tällaisia ovat mm. jalkapallotapahtumat. Harjoitushalli ei ole tänä lukuvuonna käytössä remontin vuoksi, joten osallistumme mahdollisesti koulun kentälle tehtävän luistelukentän käyttöön, mikäli aikoja koululta päiväkodille jää. Esikouluvuoteen kuuluu uimakoulu, joka järjestetään Naisvuoren uimahallissa. Pelastuslaitokselta tullaan esittelemään kalustoa, sekä kerrotaan pelastushenkilökunnan työstä. Poliisin vierailulla lapsille annetaan liikennekasvatusta sekä tehdään poliisin tekemää työtä tutuksi. Turvallisuuskasvatus kuuluu muutoinkin esiopetuksen sisältöihin. Myös poistumisharjoituksia järjestetään säännöllisesti.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1) Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy: kiinnitetään huomiota ryhmäytymiseen, esim. ryhmäytymistä tukevia leikkejä leikkimällä, kuvatuki käytössä, toiminta pienryhmissä, kaveritaidot (aikuinen “ohjailee” myös), lasten kanssa tehty yhdessä ryhmän säännöt, vahvaa osallisuutta, aito kiinnostus ja lapsen asioiden kuunteleminen ja kuuleminen, kaikille oma tapa osallistua ja saada vaikuttaa, lapsen tukeminen ja arvostaminen yksilöllisenä ja erilaisena oppijana. Otamme huomioon lasten päivittäiset aloitteet ja ehdotukset niin arjen toiminnoissa kuin ryhmän toiminnan suunnittelussa. Aikuisen läsnäolo leikissä mahdollistaa tilanteissa leikin mallintamista, hyvän vuorovaikutuksen kehittymistä ja asioiden nimeämistä. Vanhemmuutta tuemme luomalla välittömän ja luottamukselliset suhteen lapseen ja koko perheeseen. Kohtaamme huoltajat päivittäin tuonti- ja hakutilanteissa. Hakutilanteessa kerromme lapsen päivästä ja kuuntelemme vanhemman ajatuksia lapsesta.

2) Hyvinvointia tukeva esiopetuksen (ja koulutyön) järjestäminen ja terveellisten elintapojen edistäminen: säännöllinen ja riittävä ulkoilu ja liikunta, ruokailussa huomioitava jokaisen yksilöllinen suhtautuminen ruokaan ja ruokailuhetkiin, keskustellaan myönteisesti ruuasta ja pidetään ilmapiiri kannustavana ja positiivisena, ei pakoteta, ei kiristetä, vaan kannustetaan. Yksilölliset tarpeet huomioidaan. Päivittäin on lepo- ja satuhetki, jonka aikana lapset saavat rauhoittua ja levätä hiljaisuudessa ja tarvittaessa nukkua.

3) Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen: Annamme paljon positiivista ja kannustavaa palautetta lapsille. Oonan pienryhmä, arjessa kiinnitetään paljon huomiota, kuullaan lasta riittävästi kahden kesken ja annetaan jokaiselle lapselle mahdollisuus kertoa itselleen tärkeitä asioita (säännöllisesti toteutuu mm. tuumaustauko, missä lapsi ja ryhmän yksi aikuinen keskustelevat kahden kesken rauhassa niitä näitä mukavia), tunnetaidot arjessa joka hetkessä ja joka päivä läsnä, Miniverso-menetelmä käytössä, kiusaamiseen puututaan välittömästi.

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyys- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Lasten huoltajia rohkaistaan päivittäiseen keskusteluun ja kuulumisten vaihtamiseen. Keskustelujen lisäksi käytämme viestien vaihtoon puhelinta, tekstiviestejä, sähköpostia ja Daisya. Kaikkien huoltajien kanssa laaditaan yhdessä lapsen esiopetuksen suunnitelma, johon tarvittaessa osallistuu myös muita alan asiantuntijoita, mikäli tarvetta. Keskustelussa on mahdollisuus tuoda esiin lapsen yksilöllisistä tarpeista ja perheen toiveista nousevia asioita. Vanhempainillassa pyydämme vanhemmilta toiveita esiopetusvuoden toiminnasta. Näitä toiveita toteutamme mahdollisuuksien mukaan kuluvan vuoden aikana. Keväällä käytävissä arviointikeskusteluissa keskustellaan kuluneesta toimintavuodesta ja lapsen edistymisestä. Tätä arviointia käytämme hyväksi oman työme arvioinnissa ja suunnitellessamme seuraavaa toimintavuotta.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Kalevankankaan koulun väki tulee päiväkodille 19.9.2024 klo 14 sopimaan nivelvaiheyhteistyöstä. Suunniteltu yhteisiä tapaamisia sekä päiväkodin että koulun järjestämänä.

Keväällä 2025 sovitaan lasten tulevien koulujen kanssa, kuinka tiedonsiirto toteutuu. Lähettävä taho hoitaa yhteydenoton.

Tarvittaessa järjestetään myös moniammatillisia palavereita tiedonsiirtotarkoituksessa.

Keväällä 2025 arvioidaan nivelvaiheyhteistyötä 23.4.2025.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (10.9.)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoolto esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
terveydenhoitaja	Tuija Möller	Neuvolan perhetiimi
kuraattori	Anette Pitkänen	Kalevankankaan koulu
psykologi	Satu Bogdanoff	

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2024)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
päiväkodinjohtaja	Maarit Märkälä	0401294294
Apulaisjohtaja	Katri Mansikka	0401294554
veo	Oona Korja	0401806420
vo	Anne-Mari Ruuska	0503117354
vo	Maarika Naskali	0503117263

kuraattori	Anette Pitkänen	040 674 2270
psykologi	Satu Bognadoff	0403599538
terveydenhoitaja	Tuija Möller	0403597087

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoon-tumisajankohdat: 10.9., 19.11.,11.2.2025 ja 6.5.2025.

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Maarit Märkälä	0401294294
Apulaisjohtaja	Katri Mansikka	0401294554
Veo	Oona Korja	0401806420
vlh	Niina Suontakanen	0447945731
vlh	Katja Himanen	0401294307

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

- Vanhempainilta 1.10. 2024 sekä jaettu tiedote lokakuu 2024

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

- Vanhempainilta
- Keskustelut perheiden ja lasten kanssa
- Tarvittaessa opiskeluhuoltopalaveri vanhempien kanssa ja lomakkeiden täyttäminen

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

Laadittu/päivitetty 30.9.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (pvm) 12.8.2024

selvitysmateriaalit / -tavat: kysely ryhmille

toimenpiteistä päättäminen (pvm) 27.9.2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta: säännöllisesti ryhmissä, koko talo
toukokuu 2025

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu/päivitetty 11.10.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

- Naavanotkon yksi lapsi kulkee bussilla satunnaisesti ennalta ilmoitettuina aikoina. Ryhmän avustaja tai lastenhoitaja kuljettaa lapsen bussiin, jossa koululainen sisko odottaa. Tarvittaessa varmistetaan kuljettajalta, että bussi on oikea.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Kattilansillan päiväkoti

Esikouluryhmät: Sanasilta, Satusaari

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus
28.10.2024

ESIOPETUKSEN KUVAUS: SATUSAARI

Esiopetusaika ja henkilöstö

- Esiopetusaika klo 08.30-12.30

Ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen

- Satusaaren integroidussa ryhmässä on 4 esikoululaista ja 10 viisivuotiasta ja 1 seitsemänvuotias
- 1 esiopetuksen opettaja, 1 varhaiskasvatuksen opettaja, 1 varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, 1 erityisvarhaiskasvatuksen avustaja
- Esiopetuksen aikana toiminta eriytetään pääsääntöisesti kolmeen pienryhmään. Toisinaan toimitaan puoliryhmissä (viisi- ja kuusivuotiaat sekaisin 6 lapsen ja 7 lapsen ryhmissä). Toimintaa järjestetään myös koko ryhmälle.
- Järjestetään myös tarvittaessa yksilö- ja pariopetusta. Huomioidaan lasten kehitystaso ja mielenkiinnonkohteet, sekä erilaiset terapiat.
- Tiistaisin päiväkodin oma erityisopettaja ryhmässä mukana
- S2 opetusta järjestetään joka toinen keskiviikko (esiopetus) ja torstaisin (varhaiskasvatus) sitä tarvitseville.

Ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen

- Ryhmässä lapsia neljästä eri kulttuurista. Kunnioitetaan perheiden toiveita ja elämäkatsomusta.

Oppimateriaalit ja välineet

- Satusaari on oppikirjaton esikoulu. Esikoulutehtäviä tehdään monisteilla, joita otetaan eri esikoulumateriaaleista lasten taitotason ja lapsia kiinnostavien aiheiden mukaan. Opetusmenetelmänä käytetään

toiminnallisia menetelmiä, tutkitaan asioita yhdessä lasten kanssa. Tehdään retkiä lähiluontoon ja toimintaa siirretään myös ulos.

- Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan valtakunnallisesti hyväksytyjä esikoulutavoitteita noudattaen.

Suunnittelukäytännöt

- Toimintaamme suunnitellaan tiimipäivänä sekä viikoittain tiimijalla. Opettajilla on viikoittain 5 tuntia sak-aikaa, josta 1 tunti yhteissuunnittelua.
- Lastenhoitajalle järjestetään myös tarvittava aika suunnitteluun ja toiminnan valmisteluun.

Oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö

- Tuumaustauko-lomakkeiden avulla lapsia haastatellaan heidän kiinnostuksen kohteistaan. Vastauksia hyödynnetään toimintakulttuurimme suunnittelussa.
- Joka viikko järjestetään äänestys, jossa lapset äänestävät kuluneen viikon mieluisen toiminnan. Näin kasvattajat saavat arvokasta tietoa siitä, mitä mieltä lapset ovat olleet viikon toiminnasta.
- Leops- keskustelut

Yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

- Kattilansillan päiväkodissa järjestetään talon yhteisiä tapahtumia, joihin kaikki ryhmät osallistuvat. Näitä ovat muun muassa:
  - o Leikkipäivät
  - o Yhteiset lauluhetket
  - o Erilaiset teemapäivät
  - o Draama- ja teatteriesitykset
- Lisäksi teemme vierailuja muiden ryhmien kanssa (Kirjasto, luisteluretket, kulttuurivierailut yms.)

Ulkopuolisia tutustumiskohteita: Urpolan luontokeskus ja luonnonsuojelualue, Laajalammen perhepuisto, Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, Mikkelin Teatteri, koulujen tutustumispäivät

Ulkopuolisia yhteistyökumppaneita: KulttuuriKameli, Kaupunginkirjasto, Mikkelin Palloilijat, Mikkelin Pelastuslaitos, uimahalli ja Jukurit.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana

Sisä- ja ulkotilat

- Omat ryhmätilat
- Sali
- Verstaas
- Muut ryhmät, tarvittaessa talon pienet suunnitteluhuoneet/terapiahuone
- Oma piha
- Lähiluonto (Urpolan luontopolku, Laajalammen alue)
- Laajalammen perhepuisto

Digitaaliset ympäristöt,

- IPadit mukana sekä opetuksessa että arkitoiminnassa
- Salin aktiiviseen hyödyntäminen
- iPadit ja puhelin välineenä dokumentoinnissa.

Leikki ja vuorovaikutus

Ryhmässä kehitetään edelleen leikkipedagogiikkaa "Ilo kasvattaa leikin voimalla"- hankkeen mukaisesti. Hankkeessa on mukana koko Mikkelin kaupungin varhaiskasvatus ja esiopetus. Painokohtina on leikin ja leikkipaikkojen kehittäminen, aikuisen läsnäolo leikissä ja leikin jatkuvuuden mahdollistaminen.

Yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot

Ks. aikaisemmin mainitut ulkopuoliset yhteistyökumppanit

ESIOPETUKSEN KUVAUS: SANASILTA

Esiopetusaika ja henkilöstö

- Esiopetusaika klo 08.30 - 12.30

Ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen

- Sanasillan tuetussa esiopetuksessa on 18 (28.10 17) lasta, kaksi esiopetuksen opettajaa, esiopetuksen lastenhoitaja, varhaiskasvatuksen sosionomi sekä erityisvarhaiskasvatuksen avustaja
- Esiopetusaikana toiminta eriytetty kahteen pienryhmään ja tarvittaessa jakaudutaan vielä pienempiin ryhmiin tai annetaan yksilöopetusta. Huomioidaan lasten kehitystaso ja mielenkiinnon kohteet.
- Päiväkodin oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja on ryhmässä torstaisin ja S2- opettaja keskiviikkoisin (joka toinen viikko).
- Osalla lapsista viikoittain toiminta- /puheterapiaa päiväkodin tiloissa
- Yksi lapsi on taksiesikoululainen, jonka toiminta-aika on 7.45-12.00

Ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen

- Ryhmässä lapsia viidestä eri kulttuuritaustasta. Kunnioitetaan perheiden toiveita ja katsomusta ja toimitaan ohjeistuksen mukaan.

Oppimateriaalit ja välineet

- Käytössä Huiske- esiopetuskirja sekä lisänä itsetehtyä materiaalia. Opetusmenetelmänä käytetään toiminnallisia menetelmiä, toimintaa siirretään myös ulos, käytetään myös taidetta yhtenä menetelmänä.
- Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan valtakunnallisesti hyväksytyjä esikoulutavoitteita noudattaen.

Suunnittelukäytännöt

- Toimintaa suunnitellaan tiimipäivänä sekä viikoittain tiimijalla. Opettajilla on viikoittain 5h sak -aikaa, josta 1 h yhteissuunnittelua. Yhteissuunnittelussa suunnitellaan tulevien viikkojen runko/toiminnat,

jotka käydään läpi viikkotiimissä koko tiimin kanssa muokkaustarpeet huomioiden. Lastenhoitajille järjestetään suunnittelu ja toiminnan valmistelulle tarvittava aika.

Oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö

- Tuumaustauot lasten kanssa vähintään kaksi kertaa vuodessa
- Lasten kokoukset
- Havainnointivihko
- Leops- keskustelut

Yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

- Kattilansillan päiväkodissa järjestetään talon yhteisiä tapahtumia, joihin kaikki ryhmät osallistuvat. Näitä ovat muun muassa:
  - o Koko talon leikkii -päivä
  - o Yhteiset lauluhetket
  - o Erilaiset teemapäivät
  - o Draama- ja teatteriesitykset
- Lisäksi teemme vierailuja muiden ryhmien kanssa (esim. kirjasto, luisteluretket, uimakouluviikko, esitykset)

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Sisä- ja ulkotilat

- Omat ryhmätilat
- Sali
- Verstaas
- Muut ryhmät, tarvittaessa talon suunnitteluhuoneet/terapiahuone
- Oma piha
- Lähiluonto (Laajalammen alue)
- Laajalammen perhepuisto

Tutustumiskohteita: Urpolan luontokeskus ja luonnonsuojelualue, Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, Mikkelin teatteri, koulujen tutustumispäivät.

Yhteistyökumppaneita esim. KulttuuriKameli, kaupunginkirjasto, Mikkelin Palloilijat, Mikkelin Pelastuslaitos ja Jukurit.

Digitaaliset ympäristöt,

- IPadit mukana sekä opetuksessa että arkitoiminnassa
- Valokuvaus dokumentoinnin keinona

Leikki ja vuorovaikutus

Ryhmässä kehitetään leikkipedagogiikkaa "Ilo kasvattaa leikin voimalla"-hankkeen mukaisesti. Hankkeessa on mukana koko Mikkelin kaupungin varhaiskasvatus ja esiopetus. Painotuskohtina on leikin ja leikkipaikkojen kehittäminen, aikuisen läsnäolo leikissä ja leikin jatkuvuuden mahdollistaminen.

Yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot

Ks. aikaisemmin mainitut ulkopuoliset yhteistyökumppanit

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025:

1. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
2. Hyvinvointia tukeva koulutyön / esiopetuksen järjestäminen ja terveellisten elintapojen edistäminen
3. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyss- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Esikoulussa aamupiirillä jokainen lapsi pääsee vuorollaan tauluapulaiseksi kertomaan muille päivän toiminnan ja kalenteriin liittyvät asiat. Aamupiirillä (

ja päiväpiireillä) lapsilla on mahdollisuus kertoa häntä koskevista asioista. Asioista keskustellaan omaa puheenvuoroa odottaen. Näin lapsi pääsee harjoittelemaan sanallista ilmaisua, itselleen tärkeiden kokemusten jakamista ja muiden kuuntelua.

Esikoulussa lasten mielipiteitä ja toiveita kuunnellaan, ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan esikouluarjessa. Lähtökohtana on, että lapset pääsevät vaikuttamaan ryhmien arkeen, leikkeihin, leluihin ja toimintaan. Lapset otetaan myös mukaan käytännön toteutukseen. Pyritään lisäämään lasten mukanaoloa niin ryhmä- kuin talokohtaisissa suunnittelukokouksissa.

Esikoulussa käsitellään tunnetaitoja, tunteiden tunnistamista, stressinsäätelykeinoja ja rentoutumisen harjoittelua. Tunnetaitoja harjoitellaan arjessa jatkuvasti päivittäin. Sanasillassa tunnetaitoja vahvistamassa on myös esikoulukirja Huiske ja viikoittaiset kaveri/ tunne/ vuorovaikutus tuokiot. Sanasillan vuorovaikutusleikkituokiot pidetään toimintavuoden aikana.

Satusaarella aloitetaan syyskaudella tunnetaitotuokiot, joka toteutetaan pienryhmissä. Tunnetaitotuokioilla käsitellään valittujen tunnekirjojen aiheita, (Fanni, Molli, Piki tai vastaava) harjoitellaan kaveri- ja ryhmässä toimimisen taitoja tarinoiden ja tehtävien kautta. Harkinnassa on toteuttaa draama- ja tunnekasvatusohjelma ”Synkeän Louhoksen Seikkailu”, jos tunneohjelma sopii lapsiryhmän taitotasolle. Ohjelman kautta harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja, eläytymistä, pulmanratkointia ryhmässä ja leikkitaitoja draaman keinoin. Tunnekasvatusohjelma on määrä toteuttaa pienryhmässä.

Ryhmissä on käytössä soveltaen MiniVerso-ohjelma, ja ryhmät käyttävät sen menetelmiä ristiriitatilanteiden ratkomisessa. Lähtökohtana on rauhoittuminen, toisen kuuntelu, oman puheenvuoron odottaminen, omien tunteiden tunnistaminen ja sopiminen. Riita- ja kiusaamistilanteisiin puututaan heti ja ne käydään yhdessä aikuisen avustuksella läpi. Tavoitteena luoda lapsille turvallinen ilmapiiri, jossa he voivat matalalla kynnyksellä tulla kertomaan aikuiselle esim. epäreiluksi kokemastaan tilanteesta. Mahdolliset kiusaamistilanteet käsitellään tarvittaessa yhdessä vanhempien kanssa.

Joka syksy ja kevät lapsen kanssa käydään läpi ”Tuumaustauko”-lomaketta, jossa lapselle annetaan mahdollisuus kertoa omista asioista, kuulumisistaan ja toiveistaan, liittyen esikouluun. Näin lapsi oppii sanallistamaan ajatuksiaan ja hänen mielipiteensä tulevat kuulluksi. Tuumaustauot antavat aikuisille palautetta lasten näkökulmasta. Leops keskustelussa käydään läpi kysymyseditorin kysymykset, joissa lapsi arvioi omaa toimintaansa.

Jotta kukaan lapsista ei kokisi yksinäisyyden tunnetta tai jäisi leikkien ulkopuolelle, luodaan pari- ja yhteisleikkitalanteita, niin sisällä kuin ulkona. Aikuinen valvoo, havainnoi ja mahdollisuuksien mukaan osallistuu leikkitalanteiden rikastuttamiseen ja vetämiseen. Ryhmytymistä edistetään yhteisleikein ja lasta rohkaistaan yhteiseen toimintaan aikuisjohtoisesti. Vaihdeltaan leikkipareja ryhmän sisällä. Ulkona myös leikittäjä toimintaa.

Eri kulttuureista tulevat lapset huomioidaan arjessa.

Tarjoamme lapsille mahdollisuuden monipuoliseen ja riittävään liikkumiseen, terveelliseen ravintoon ja yksilölliseen määrään lepoa. Lapsen omaa kiinnostusta terveellisiin elämäntapoihin kannustetaan ja niistä puhutaan.

Päihdeasioista keskustellaan ja tarvittavista toimenpiteistä päätetään, jos lapsen puheesta herää huoli vanhemman tavasta käyttää päihteitä. Jos lapsi itse ottaa päihteet puheeksi, asiaa käsitellään lapsen kehitystasoa vastaavalla tavalla.

Lasten kanssa opetellaan yhdessä huolehtimaan omista tavaroistaan. Esim. leikit siivotaan paikoilleen ja omat vaatteet pidetään järjestyksessä lokerolla. Tavoitteena on ohjata lasta itsenäiseen ja oma-aloitteelliseen toimintaan.

Poissaolojen suhteen toimimme annettujen ohjeiden mukaan. Opettajilla on velvollisuus seurata poissaoloja ja tarvittaessa puuttua niihin ensisijaisesti keskustelemalla vanhempien kanssa.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Huoltajia kannustetaan osallistumaan esikoulun toimintaan järjestämällä tapahtumia, joihin he voivat ottaa osaa lasten kanssa. Heiltä tulevat vinkit ja toiveet huomioidaan.

Viikko-ohjelma on näkyvässä Daisyssä, jonka kautta huoltajat saavat tietoa esikoulun toiminnasta. Sanasillassa viikko-ohjelma myös näkyvillä eteisen seinällä sekä kuvitettuna että kirjallisena versiona. Satusaaren monikielisessä ryhmässä käytetään myös eteisen ovesa olevaa pientä kuvalukujärjestystä tiedottamaan viikon toiminnasta. Huoltajat kohdataan päivän haku- ja tuontitalanteissa, jolloin heidän kanssaan vaihdetaan päivän kuulumiset.

Tiedotuksessa ja arjen kuulumisten vaihdossa huomioidaan ne perheet, joiden oma äidinkieli ei ole suomi.

Kun lapsen esiopetussuunnitelmaa laaditaan yhdessä vanhempien ja lapsen kanssa, voimme parhaiten keskustella lapsen yksilöllisistä tarpeista ja perheen toiveista. Otamme vastaan vanhempien palautetta ja pyrimme toteuttamaan heidän toiveitaan mahdollisuuksien mukaan esiopetuksen toimintavuoden aikana.

Keväällä käytävissä keskustelussa arvioimme yhdessä perheen ja lapsen kanssa kulunutta toimintavuotta ja lapsen edistymistä. Tätä arviointia pystymme käyttämään oman työmme arvioinnissa ja suunnitellessamme seuraavaa toimintavuotta.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Tiedonsiirtopalaverit kouluihin pidetään keväällä 2025.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
kuraattori	Hanna Moilanen (Vaihtuu 1.1. 2025 Kaarina Mehto)	
psykologi	Satu Bogdanoff (vaihtuu 1.1. 2025)	

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
päiväkodin johtaja	Nina Jussi-Pekka	044 794 5786
apulaisjohtaja	Nina Hietala	040 358 1298
esiopetuksen opettaja	Tarja Pylvänäinen	040 129 4564
esiopetuksen opettaja	Elina Viholainen	040 129 5126
esiopetuksen opettaja	Anne-Maria livonen	040 129 4564
veo	Pirjo Iskanius	040 129 4931

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
esiopetuksen opettaja	Anne-Maria livonen	040 129 4564
esiopetuksen opettaja	Tarja Pylvänäinen	040 129 4564
esiopetuksen lastenhoitaja	Tanja Palm	040 129 4564
varhaiskasvatuksen sosionomi	Anniina Hasu	040 129 4564
esiopetuksen opettaja	Elina Viholainen	040 129 5126
päiväkodin johtaja	Nina Jussi-Pekka	044 794 5786
apulaisjohtaja	Nina Hietala	040 358 1298

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Yhteydenpito tapahtuu eri viestintäkanavia hyväksikäyttäen (puhelin, sähköposti teams/videovisiti). Jos monialaisen yhteistyöpalaverin katsotaan olevan tarpeellinen lapsen asioissa, se kutsutaan koolle. Pyritään avoimeen vuoropuheluun ja tiedonjakoon, jossa lapsen tarpeet ovat keskiössä.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

Lapselle laaditaan esiopetusvuodelle tavoitteet yhdessä vanhempien ja lapsen kanssa, joita sitten keväällä arvioidaan. Ymmärretään, että huoltajat ovat oman lapsensa asiantuntijoita.

Sovituista käytänteistä pidetään kiinni ja vanhemmuutta pyritään tukemaan sen kaikissa käänteistä.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

Laadittu 2020 /päivitetty 26.08.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu: kevät 2024

selvitysmateriaalit / -tavat:

toimenpiteistä päättäminen: Syksy 2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta:30.05.2025

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu 08.06.2020/päivitetty 24.08.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Esiopetuksessa on tänä vuonna yksi kuljetusta tarvitseva.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Kilikellon esiopetus

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Päivittäinen esiopetusaika Kilikellossa on klo 9–13. Esiopetusryhmä toimii samoissa tiloissa sisarusryhmän kanssa. Henkilöstöön kuuluu varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja yhteisesti koko yksikössä. Opettaja vastaa esiopetusryhmästä. Esiopetusryhmässä on viisi eskarilaista. Osittain toiminta on integroituna sisarusryhmän toimintaan. Esiopetuksessa on käytössä Ystävien eskari -materiaali. Myös erilaisia tunnetaitomateriaaleja sekä muita esiopetusmateriaaleja käytetään tarpeen mukaan. Välineet, lelut ja mm. askartelutarvikkeet ovat yhteisiä sisarusryhmän kanssa. Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Yhteistyötä tehdään kirjaston, seurakunnan sekä Ristiinan esiopetuksen kanssa.

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen

- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Esiopetuksen ulko- ja sisätilat ovat yhteiset sisarusryhmän kanssa. Sisäliikuntaa voidaan järjestää entisen koulun salissa. Lähiliikuntapaikkoja (luistelukenttä, pururata, urheilukenttä) hyödynnetään toiminnassa. Metsäretkiä tehdään säännöllisesti. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian taitoja sekä esimerkiksi kirjaimien kirjoitussuuntia tablettitietokoneita ja tablettitietokoneiden ohjelmia hyödyntäen. Lähikirjastoa käytetään säännöllisesti sekä eskarilaiset osallistuvat Kirjastopolkukäynteihin. Esiopetukseen kuuluvaan uintiopetukseen eskarilaiset osallistuvat yhdessä Ristiinan eskarilaisten kanssa Rantakeitaalla. Yhteistyötä tehdään kirjaston, seurakunnan sekä Ristiinan esiopetuksen kanssa. Eskarilaiset käyvät talvella yhdessä sisarusryhmän kanssa Puhakassa (yksityishenkilön piha) mäenlaskussa. Yhteistyötä tehdään myös Liikenneturvan kanssa, josta käy työntekijä pitämässä eskarilaisille liikenneturva-aiheisen teematuokion.

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

Vartumonia ei ole vielä kokoontunut syksyllä 2024, joten yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteitä ei ole vielä sovittu.

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyss- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Pienessä ryhmässä on helppo ottaa kaikki mukaan leikkeihin ja touhuihin, eikä kukaan jää niin helposti yksin tai ryhmän ulkopuolelle. Lapset tuntevat toisensa entuudestaan ja ovat jonkin verran myös vapaa-ajalla tekemisissä toistensa kanssa, mikä lisää yhteisöllisyyttä. Lapset uskaltavat tuoda mielipiteensä esiin pienessä ryhmässä. Yhteydenpito huoltajien kanssa on helppoa, koska ryhmän kasvattajat tuntevat huoltajat monen vuoden ajalta.

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja käsitellään jonkin verran käytössä olevan esiopetusmateriaalin kautta, mutta myös kirjojen, tarinoiden ja erilaisten harjoitusten avulla. Vuorovaikutus- ja kaveritaitoja pyritään vahvistamaan esiopetusvuonna. Lapsiryhmän toiminnassa esiin tuleviin teemoihin pyritään tarttumaan mahdollisimman pian ja käsittelemään niitä yhdessä ryhmänä.

Osana hyvinvointia ja kestäväää kehitystä opetellaan maistelemaan erilaisia ruokia sekä ottamaan ruokaa sen verran kuin jaksaa syödä. Eskarilaiset alkavat harjoitella itse ruuan ottamista kevätkaudella 2025. Ulkoillaan päivittäin ja opetellaan pukeutumaan sään mukaan.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Yhteyttä huoltajiin pidetään enimmäkseen Daisyn kautta tai puhelimitse. Erityisesti niiden huoltajien kanssa, joita ei tavata päivittäin kasvotusten tuonti- ja hakutilanteissa, korostuu molemmin puolisen tiedottamisen tärkeys. Lapsen esiopetussuunnitelmia tehdessä keskustellaan huoltajien kanssa heidän ajatuksistaan esiopetuksesta ja huoltajat saavat vaikuttaa oppimistavoitteisiin, jotka asetetaan esiopetusvuodelle. Myös vanhempainilloissa tai muissa yhteisissä tilaisuuksissa huoltajilla on mahdollisuus tuoda ajatuksiaan esiin. Huoltajilta tullutta palautetta ja ajatuksia peilataan lapsiryhmän tarpeisiin ja tavoitteisiin toimintaa suunnitellessa.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Suomenniemellä ei ole enää omaa koulua. Lähin koulu, jonne myös Kilikellon eskarilaiset siirtyvät elokuussa 2025, sijaitsee Ristiinassa. Pitkähkö välimatka ja matkasta aiheutuvat kuljetuskustannukset hankaloittavat yhteistyön tekemistä koulun kanssa. Keväällä eskarilaisilla on tutustumispäivä kouluun. Esiopetuksen opettaja ja alkuopettaja tapaavat vähintään keväällä tiedonsiirtopalaverissa, jossa siirretään opetuksen järjestämiseksi olennainen tieto esiopetuksesta kouluun. Muita yhteistyöpalavereja järjestetään lukuvuoden aikana tarpeen mukaan.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN

Jatketaan edellisen toimikauden teemojen parissa eli vahvistetaan lasten osallisuutta ja tunnetta yhteisöön kuulumisesta sekä pyritään edistämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä lasten mielenterveyttä. Pyritään myös edistämään lasten terveyttä ja hyvinvointia. Oppilashuollon työtä tekevät yksikön henkilökunta, varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja kiertävät varhaiskasvatuksen erityisopettajat. Oppilashuolto edellyttää yksikön esiopetuksen pedagogista kehittämistä huomioiden lapsiryhmän tarpeet. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä kuraattori Anna-Kaisa Myllymäen kanssa.

Esiopetusryhmän koko on viisi lasta. Taitotasoltaan ryhmä on melko hajanainen, mutta ryhmän pieni koko mahdollistaa yksilöllisen ohjaamisen.

Suomenniemi asuinalueena on rauhallinen ja turvallinen, mutta epävarmuus palvelujen jatkumisesta alueella voi heijastua myös lapsiin. Lisäksi pitkät matkat esiopetukseen pidentävät lasten päivää. Suurimmalla osalla

perheistä on tukiverkko lähistöllä ja lapset ovat toistensa kanssa tekemisissä myös vapaa-ajalla. Myös suurin osa vanhemmista tuntee toisensa.

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoolto esiopetuksessa, arvio opiskeluhoiltopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
kuraattori	Anni-Kaisa Myllymäki	0403596914
psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538
kouluterveydenhoitaja	Tiina Väärä	044 794 5060

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2024)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

--	--	--

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoon-tumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

laadittu/päivitetty 08/2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT *(liite 2: toimenpidepohja)*

selvitys aloitettu 08/2024

selvitysmateriaalit / -tavat

toimenpiteistä päättäminen (pvm)

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty 08/2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuljetusta odottavat eskarilaiset osallistuvat sisarusryhmän toimintaan. Paikalla on henkilöstömitoituksen mukainen määrä henkilökuntaa. Aamulla taksin kuljettaja valvoo, että lapset vastaanotetaan esiopetukseen ja pois lähtiessä päiväkodin henkilökunta varmistaa, että lapset pääsevät turvallisesti taksiin. Taksit tuovat lapset päiväkodin parkkipaikalle, mahdollisuuksien mukaan portin läheisyyteen. Muu saattoliikenne tulee huomioida turvallisessa siirtymisessä päiväkodin aidan sisäpuolelle.

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Lähemäen lastentalo, ryhmät Pörriäiset ja Koppakuoriaiset

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus

30.10.2024

Pia Kärsämä
Päiväkodin johtaja

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Esiopetus toimii Lähemäen lastentalossa kahdessa ryhmässä, Pörriäisissä (filiaalissa) ja Koppakuoriaisissa (päätalolla). Molemmilla puolilla on omat pihat, joissa lapset ulkoilevat.

Esiopetusaika on klo 8-12.

Käytössämme ei ole valmista lapsille suunnattua kirjallista materiaalia, vaan työstämme sitä itse, joskus lastenkin kanssa. Hyödynnämme eri materiaaleja, oppivälineitä ja oppimisympäristöjä monipuolisesti. Käymme metsäretkillä tai lähiympäristössä säännöllisesti, liikumme ulkona ja sisällä päivittäin. Toimimme päivittäin pienryhmissä ja suosimme toiminnallista, moniaistista oppimistapaa.

Käytössämme on liikunta- ja musiikkivälineistöä, iPadeja, oppimislejää ja erilaista leikkivälineistöä.

Varhaiskasvatuksen opettajat tekevät suunnitteluajastaan 3,5h työpaikalla poistuen lapsiryhmästä, sekä 1,5h kotona. Tiimipalaverit pidetään kaksi kertaa kuukaudessa. Lisäksi pyrimme kokoontumaan kasvattajatiiminä kaksi kertaa kuussa. Kummankin ryhmän varhaiskasvatuksen opettajat suunnittelevat toimintaa myös yhdessä.

Varhaiskasvatuksen opettajat tekevät lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat yhdessä lasten ja huoltajien kanssa käyden keskustelut syksyllä ja keväällä. Keskusteluihin sisällytetään "Lapset

puheeksi" esioppilaiden keskustelupohja. Esiopetuksen oppimissuunnitelmat tehdään Daisyn sähköisessä järjestelmässä.

Varhaiskasvatuksen opettajat laativat lapsille pedagogiset arviot, tehostetun tuen suunnitelmat sekä HOJKS: it. Lähemäen lastentalon varhaiskasvatuksen erityisopettaja Kirsi Hyrkkänen laatii pedagogiset selvitykset ja tarkistaa suunnitelmat. Talon VEO huolehtii moniammatillisten palaverien kokoon kutsumiset, sekä osallistuu kyseisiin palavereihin varhaiskasvatuksen opettajien kanssa. Koppakuoriaisissa ja Pöriäisissä varhaiskasvatuksen opettajat huolehtivat yhdessä talon VEO:n tuen tarpeisten lasten suunnitelmien teon, osallistuvat moniammatillisiin palavereihin ja huolehtivat kouluun siirtopalaverit.

Esiopetusryhmät ideoivat syksyllä koko talon Sadonkorjuupäivän, joka toteutetaan päätalon pihalla. Teemme mahdollisuuksien mukaan myös yhteisiä metsä- ja liikuntaretkiä.

Ulkoliikuntaa, johon osallistuvat kaikki päiväkodin lapset, järjestetään joka toinen perjantai päätalon pihalla. Tämän lisäksi kolmena päivänä viikossa ulkoiluissa on leikittäjävuorot, jolloin aikuinen ohjaa liikunta- ja yhteisleikkejä.

Koko talon yhteistä toimintaa ovat syksyn liikuntapäivä Lähemäen kentällä, isovanhempien päivä, joulujuhla, ystävänpäivän juhla ja kevätjuhla.

Koppakuoriaiset:

Henkilökunta: varhaiskasvatuksen opettajat Kiti Ihalainen (tiimivastaava) ja Hannariina Kääriäinen, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat Marita Seppänen ja Pia Kuparinen. Lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja Kirsi Hyrkkänen osallistuu ryhmän toimintaan säännöllisesti viikoittain.

Ryhmässä on syksyllä 2024 15 lasta, ryhmä on tuettu esiopetusryhmä. Ryhmään ohjautuu tuen tarpeisia lapsia. Toiminnassa hyödynnämme paljon pienryhmätoimintaa.

Oppimisen tukena käytettäviä arviointi- ja havainnointimateriaaleja ovat palapelit, logico-tehtävät, viikkotehtävät, kontrolloitu piirrostartkailu, Lukimat, Ekapeli, äidinkielen havainnointimateriaali, leikin havainnointi ja Turva 10. Koko tiimi suorittaa arjen havainnointia päivittäin ja havainnot kirjataan vihkoon.

Suomen kielen opetuksen piirissä on 4 lasta. S2-opettaja Tuija Vähätiitto käy ryhmässä joka viikko antamassa heille suomen kielen opetusta. Päivittäiseen vuorovaikutukseen S2-lasten vanhempien kanssa käytämme tarpeen mukaan teknologiaa (Say Hi) ja kuvia apuvälineenä. Lasten esiopetussuunnitelmien laatimiseen käytämme tulkkipalveluita.

Tutustumme vuoden aikana ryhmässämme vaikuttaviin erilaisiin kieliin katsomuksiin, uskontoihin ja kulttuureihin.

Pörräiset:

Henkilöstö: Varhaiskasvatuksen opettajat Veera Korhonen ja Anni Ottelin, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat Tuija Muinonen ja Heli Hasanen, sekä erityisvarhaiskasvatuksen avustaja Salla Minkkinen. Lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja Kirsi Hyrkkänen osallistuu ryhmän toimintaan säännöllisesti.

Ryhmässä on 20 esiopetusikäistä lasta, joista osalla on tuen tarvetta. Ryhmää jaetaan pienryhmiin toiminnan mukaan.

Suomen kielen opetuksen piirissä on 2 lasta. Suomen kielen opettaja käy ryhmässä joka viikko tunnin ajan antamassa heille suomen kielen opetusta. Päivittäiseen vuorovaikutukseen S2-lasten vanhempien kanssa käytämme teknologiaa (Say Hi) ja kuvia apuvälineenä. Lasten esiopetussuunnitelmien laatimiseen käytämme tulkkipalveluita.

Tutustumme vuoden aikana ryhmässämme vaikuttaviin erilaisiin kieliin, katsomuksiin, uskontoihin ja kulttuureihin.

Pörräisissä on käytössä arviointi- ja havainnointimateriaaleina mm. palapelit, Lukimat, äidinkielen havainnointimateriaali, ekapeli, Logico -pelit, Turva 10 sekä leikin havainnointi. Jokainen tiimin jäsen havainnoi lapsia ja havainnot jaetaan tiimissä ja pikkutiimissä. VEO:n kanssa käyty keskustelu lapsista kirjataan vihkoon, jotta kaikki ovat tietoisia sovituista toimenpiteistä.

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Yhteinen:

Käymme retkillä lähimetsissä ja toteutamme siellä ulkona oppimisen periaatteita. Teemme myös pitempiä retkiä bussikuljetuksilla Kalevankankaan, Urpolan ja Valkeajärven tai Säynätin maastoihin kuljetusmäärärahojen sallimissa rajoissa. Käymme leikkimässä lähellä olevissa leikkipuistoissa ja hiihdämme ja luistelemme Lähemäen koulun vieressä sijaitsevilla urheilukentillä. Hiihtämässä käymme myös Peitsarin päiväkodin viereisellä pellolla. Uimakoulussa käymme Naisvuoren uimahallissa. Peitsarin hiekkakenttää käytetään myös liikuntaleikkipaikkana.

Tutustumme vuoden aikana rakennettuun lähiympäristöön, sekä teemme retkiä keskikaupungille. Vierailemme mm. Tuomiokirkossa tai Pitäjänkirkossa, Taidemuseossa sekä kirjastossa (huomioiden kuljetusmäärärahat). Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta on yhteistyökumppanimme.

Olemme mukana Ilo Kasvaa Liikkuen-projektissa. Projektin puitteissa tavoitteenamme on pitää yllä lasten päivittäistä liikkumista. Lisäksi teemme yhteistyötä erilaisten lastenkulttuuri-, liikunta- ja musiikitoimijoiden kanssa (esim. Vekkula, Kulttuurikameli ja Konserttikeskus).

Ryhmässä on käytössä useita iPadeja, beebotit sekä easyscope-mikroskoopit. Lapset voivat käyttää niitä mm. oppimispelien pelaamiseen, dokumentointiin, tutkimiseen, tiedon hankintaan, opitun vahvistamiseen ja animaatioiden tekemiseen.

Koppakuoriaiset:

Koppakuoriaisten sisätilat sijaitsevat Lähemäen lastentalon yläkerrassa. Tilat koostuvat monesta pienestä huoneesta, joihin voi eriyttää toimintoja, esim. pienryhmätoimintaa ja leikkejä varten. Oppimisympäristöjä kehitetään ja muokataan lapsiryhmän ja lasten aloitteiden ja tarpeiden mukaan, myös lasten kanssa yhdessä. Koska tilat ovat ennen olleet asuinkäytössä, esim. WC-tiloja ei ole suunniteltu lapsiryhmän käyttöön ja niiden käyttö täytyy organisoida tarkoin. Kenkä- ja kuravaate-eteinen sijaitsee alakerrassa ja lasten vaatelokeropaikat yläkerrassa, siirtymät porrastetaan. Ruokailu ja astioiden pesu tapahtuu yläkerrassa ja ruoka kannetaan lämpölaatikoissa alakerran keittiöstä. Nämä edellä mainitut asiat vaikuttavat henkilökunnan määrään varsinkin siirtymätilanteissa. Ulkoilemme päätalon pihalla kolmen muun ryhmän kanssa. Pihamme on kooltaan suuri ja mahdollistaa monipuolista liikuntaa ja leikkiä.

Pörriäiset:

Ryhmä toimii Lastentalon filiaalissa. Käytössä on kaksi huonetta. Meillä on mahdollisuus käyttää Jussin tuvan tiloja muulloin kuin maanantaisin. Monipuoliset tilat mahdollistavat lapsille leikkirauhan. Pörriäisissä on tarjolla erilaisia roolileikkejä, sekä esine-, hahmo- ja rakenteluleikkejä.

Leikille on mahdollisuus päivittäin ja myös aikuiset jalkautuvat mukaan lasten leikkeihin. Leikkiympäristöjä rakennamme yhdessä lasten kanssa, lasten mielenkiintojen pohjalta. Lepohetki pidetään Jussin Tuvan puolella. Ruokailemme filiaalın puolella ruokasalissa. Ulkoilemme aamupäivisin Lähemäkitalon pihalla ja iltapäivisin Lastentalon pihalla. Filiaalın piha ei ole yhtä monimuotoinen kuin pääatalon piha, joten on hienoa, että lapset pääsevät myös kokemaan toisenlaisen pihaympäristön pääatalolla. Unton mökki filiaalın pihalla tuo mukavan lisän kotileikkiin ulkona. Ulkoilussa pörriäisissä korostuu erilaiset sääntöleikit.

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyys- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Heti alkusyksystä alkaen kiinnitämme huomiota lasten ryhmäytymiseen. Aloitamme päivittäisen toimintamme yhteisellä aamupiirillä, jossa laulamme paljon ja leikimme ryhmäytymistä tukevia leikkejä. Alkusyksyn aikana laadimme lasten kanssa ryhmille yhteiset sopimukset. Näin luomme hyvän pohjan myös lapsen osallisuudelle ja turvallisuuden tunteelle. Otamme huomioon lasten päivittäiset aloitteet ja ehdotukset niin arjen toiminnoissa kuin ryhmän toiminnan suunnittelussa. Jatkamme lasten osallisuutta järjestämällä tuumaustauon, sekä syksyisin Turva10 -keskustelun, jolloin ryhmän kasvattajat haastattelevat yhtä lasta kerrallaan noin 15 min ajan. Haastattelun avulla pyrimme saamaan paremman kuvan lapsen viihtymisestä esiopetuksessa, hänen toiveistaan ja mahdollisista huolenaiheistaan. Tuemme lasten arjen osallisuutta kannustamalla lapsia omaan ajatteluun ja toiveiden esiin tuomiseen. Oppimisympäristö pyritään luomaan lasten oma-aloitteisuutta tukevaksi ja lapsia kannustetaan osallistumaan niiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Vuoden aikana jokainen lapsi saa olla "viikon lapsi". Tämän viikon aikana toteutamme mm. lapsen toivepäivän. Lapsi suunnittelee ja toteuttaa aikuisen avustamana oman aamupiirin, jossa leikimme ja laulamme hänen toivelaulujaan. Viikon lapsi saa ottaa iPadilla kuvia hänelle tärkeistä asioista omassa kodissa. Niitä katsellaan ryhmässä lapsen kertoessa kuvistaan. Lasta myös haastatellaan ja kaverit kertovat viikon lapsesta positiivisia asioita. Pörriäisissä aamupiirillä luetaan myös eskaritutumisen yhteydessä yhdessä vanhemman kanssa tehty vahvuuskäsi, sekä huoltajat kuvaavat lapselleen videotervehdyksen iPadilla, joka katsotaan kuvien yhteydessä viikon päätyttyä.

Vuoden aikana toteutamme vuorovaikutusleikkiä pienryhmissä. Lasten kiinnostuksen kohteet huomioidaan projektityöskentelyssä ja painotetaan taidelähtöisiä menetelmiä. Käytämme säännöllisesti satuhieronta-menetelmää tukemassa lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitoja.

Näemme leikin merkityksen tärkeänä sosiaalisten taitojen kehittämisessä. Käytämme erilaisia leikin muotoja leikin tavoitteiden mukaan. Olemme sopineet, että aikuinen on aina läsnä leikkitalanteissa ja käyttää näiden tilanteiden suomaa mahdollisuutta mallintaa ja opettaa hyvää vuorovaikutusta ja nimeämistä.

Poissaoloja ennaltaehkäisemme luomalla turvallisen, positiivisen ja avoimen ilmapiirin lapsiryhmään. Myös avoin vuorovaikutussuhde huoltajien kanssa on tärkeää. Mikäli poissaoloja on

huolestuttavassa määrin, toteutamme Mikkelin "Poissaoloihin puuttuminen esiopetuksessa" -mallia.

Olemme kirjanneet päiväkodin Varhaiskasvatussuunnitelmaan seuraavia toimenpiteitä väkivallan, häirinnän ja kiusaamisen ehkäisylle, samat toimenpiteet toteutuvat myös esiopetusryhmissämme:

- turvallinen ilmapiiri
- sosiaaliset ja emotionaaliset taidot (torjutut lapset ja heidän tunnistamisensa, aggressiivisesti käyttäytyvät lapset, syrjään vetäytyvät ja ujut lapset)
- leikin havainnointi, ohjaaminen ja osallistuminen
- tapa- ja moraalikasvatus
- lapsen itsetunnon vahvistaminen
- lasten osallisuus
- tasa-arvon edistäminen

Hyvinvointia tukeva toiminta: monipuolinen liikunta, ruokailu (huomioiden erilaiset kulttuurit ja uskonnot), lepo, sekä hyvinvointia tukeva muu monipuolinen toiminta.

Sisällytämme ruokakasvatuksen vuosikellon ideoita esiopetuksen toimintaan. Lapsi saa itse annostella ruuan ja opetella sopivaa annoskokoa ja maistelemista. Puhumme hyvistä ruokatavoista.

Pidämme päivittäin pienen lepo- ja satuhetken, jonka aikana lapset saavat rauhoittua ja levätä hiljaisuudessa ja nukkua tarvittaessa. Hetki saattaa sisältää rentouttavaa musiikkia tai mielikuvaharjoituksia. Lapset saavat itse toivoa satuhetken kirjoja ja toiveet otetaan huomioon valinnassa. Rauhoittumista ja pysähtymistä harjoitellaan myös muissa päivän hetkissä.

Ryhmässä jokainen lapsi ja hänen perheensä ovat yhtä tärkeitä kulttuurista tai uskonnosta riippumatta.

Käytämme Miniverso- sovittelumenetelmää.

Toteutamme kevättalvella molempien eskariryhmien yhteistyönä pajatoimintaa, yhteensä neljä kertaa. Lapset saavat valita eri pajoista mieleisensä.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Vanhemmuutta tuemme luomalla luottamuksellisen ja avoimen suhteen lapseen ja koko perheeseen. Kohtaamme huoltajat päivittäin tuonti- ja hakutilanteissa. Hakutilanteessa kerromme lapsen päivästä ja kuuntelemme huoltajan ajatuksia.

Syksyllä huoltajille pidetään vanhempainilta, jossa huoltajille avataan esiopetusvuotta ja esitellään toimintaa. Huoltajille tuodaan tietoon mahdollisuus vaikuttaa esiopetustoimintaan ideoiden, toiveiden ja palautteen muodossa pitkin esiopetusvuotta. Vanhempainryhmä Ötökkä myös tukee huoltajien osallisuuden edistämistä.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaa laadittaessa huoltajien ja lapsen kanssa keskustelemme tarkemmin lapsen yksilöllisistä tarpeista ja perheen toiveista. Näitä toiveita hyödynnäme toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Keväällä käytävässä keskustelussa arvioimme perheen ja lapsen kanssa kulunutta toimintavuotta ja lapsen edistymistä. Tätä arviointia pystymme käyttämään hyväksi oman työmme arvioinnissa ja suunnitellessamme seuraavaa toimintavuotta.

Lapsen viikon -kyselylomake lähetetään kotiin, jolloin huoltajat voivat yhdessä lapsensa kanssa miettiä toiveita lapsen viikolle. Pörräisissä tuumaustaukolomake on luettavissa keskustelun jälkeen lapsen omassa esiopetuskansiossa. Myös koppakuoriaisissa tuumaustaukolomakkeet ovat luettavissa lasten omassa kansiossa. Lisäksi lasten omat toiveet oppimiselle ovat näkyvillä ryhmätilassa.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, pidämme siirtopalaverin kasvatushenkilöstön kesken. Esiopetusvuoden keväällä käydään siirtopalaverit tulevien luokanopettajien kanssa. Keväällä toteutuvat mahdollisesti myös esioppilaiden ja ekaluokkalaisten yhteiset pajat Lähemäen koulun kanssa.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (16.10.2024)

Koppakuoraiset :

Ryhmässämme on 15 lasta, joista 4 maahanmuuttajaa. Maahanmuuttajalasten kanssa opettelemme suomen kieltä, tarvittaessa käytämme apuna kuvia ja teknologiaa. Vanhempien kanssa käytäviin neuvotteluihin tilaamme puhelintulkkauksen.

Tehostetun tuen piirissä olevia tai siihen siirtyviä lapsia on 2. Erityisen tuen piirissä 2 lasta. Esiopetuksen kuraattoriin Anna-Kaisa Myllymäkeen voimme olla yhteydessä tarvittaessa, mikäli jostain lapsesta ilmenee huolta.

Pörriäiset:

Ryhmässä on 20 lasta. Tehostetun tuen piirissä olevia lapsia on 1 ja erityisen tuen piirissä 1. Kuraattori Anna-Kaisa Myllymäki vierailee ryhmässä syksyllä tutustuen lapsiin ja keväällä kertoen koulun aloituksesta. Anna-Kaisa samalla kertoo mahdollisuudesta keskustella mieltä askarruttavista asioista. Kuraattori tapaa esiopetusvuoden aikana lapsia tarpeen mukaan.

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT (neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Terveystieteiden erikoisosaaja	Venla Virta	
Kuraattori	Anna-Kaisa Myllymäki (1.11.-30.4. Tiina Lepistö)	
Psykologi	Satu Bogdanov	

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO (käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Terveystieteiden erikoisosaaja	Venla Virta	
Kuraattori	Anna-Kaisa Myllymäki (1.11.-30.4. Tiina Lepistö)	
Psykologi	Satu Bogdanov	

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat: Ma 30.9.2024 14:30 sekä 31.3.2025 klo 14:30

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Pia Kärsämä	
Päiväkodin apulaisjohtaja	Tiina Liukkonen	
Varhaiskasvatuksen opettaja	Kiti Ihalainen	
Varhaiskasvatuksen opettaja	Veera Korhonen	

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Tiedote syksyllä kaikille perheille paperiversiona sekä Daisy-viestinä. Vanhempainillassa on myös keskusteltu asiasta.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

Yhteisöllisestä oppilashuollosta tiedotetaan ja siitä annetaan mahdollisuus keskustella ja ideoida syksyn vanhempainillassa. Lapsen esiopetuskeskusteluissa on myös mahdollisuus kuulla lapsen ja huoltajien ideoita arjen hyvinvointityöhön. Myös päivittäiset kohtaamiset huoltajien kanssa ovat tärkeitä.

Lapsilta kysytään vuoden mittaan ideoita oppimisympäristön rakentamiseen ja kehittämiseen. Aamupiirikokoukset ovat tähän hyviä tilanteita sekä tuumaustauot (kahdenkeskiset keskustelut lapsen kanssa). Myös arjen erilaisissa tilanteissa havainnoidaan ja kuunnellaan lasta ja hänen ideoitaan sensitiivisesti ja pyritään niitä toteuttamaan.

Yhteisöllistä oppilashuoltoa henkilökunta arvioi tarvittaessa kahden viikon välein toteutuissa tiimipalaverissa.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

laadittu/päivitetty 14.10.2023/ syyskuu 2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (14.10.2023)

selvitysmateriaalit / -tavat

toimenpiteistä päättäminen (pvm) lokakuu 2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty 25.8.2023 / syyskuu 2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Vuonna 2024-2025 esiopetuksessa ei ole kuljetuksen piirissä olevia lapsia.

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä. Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Naisvuoren päiväkot, Menninkäiset

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty

Omassa tiimissä 29.10.2024

Henkilöstökokouksessa 30.10.2024

päiväys ja allekirjoitus

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

*Esiopetusaika: Koulupäivinä klo 8.30–12.30, noudatamme. Ryhmässä on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja kaksi henkilökohtaista avustajaa.

* Ryhmässä on 16 lasta. Toiminnasta riippuen jakaudumme kahteen tai useampaan pienryhmään. Seitsemän lapsista on S2-opetuksessa. S2- opettaja työskentelee ryhmässä joka toinen viikko perjantaisin, myöhemmin syksystä kerran viikossa. Pyrimme kielitietoisien oppimisympäristön ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

* Huomioimme yleiset juhlat ja merkkipäivät esim. liputuspäivät ja kerromme niiden merkityksestä. Tutustutaan myös eri kulttuureista tulevien lasten omaan kieleen ja kulttuuriin. Päiväkodissa on evankelisluterilaisen seurakunnan järjestämiä kynttilähetkiä, joihin lapset voivat osallistua. Niille lapsille, jotka eivät osallistu kynttilähetkelle, järjestetään ET-hetki.

*Esiopetusmateriaalina käytämme Otavan Eskariretki sarjaa, joka sisältää kielellisen ja matemaattisen puolen lisäksi paljon toiminnallisia tehtäviä sekä tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistavia toiminta- ja leikki-ideoita. Kirjan tarinoiden ja tehtävien myötä pääsemme myös seikkailemaan ympäri maailmaa. Lisäksi opetuksessa hyödynnetään erilaisia pelejä ja leikkejä sekä tabletteja. Laadimme karkean viikko-ohjelman suunnittelun pohjaksi (ma retkipäivä, ti kielikiemurat/ kädentyö, ke kädentyö/liikunta, to matikkamutkat/kädentyö, pe musiikki/liikunta/tutkimuspaja). Suunnitteluamme ohjaavat eskarikirjan teemat sekä lasten mielenkiinnon kohteet ja tarpeet. Keväällä 2025 jokainen lapsi on vuorollaan Viikon Menninkäinen, jolloin hän suunnittelee aikuisen kanssa oman viikkonsa ohjelmaa.

* Elokuussa 2024 ja tammikuussa 2025 laaditaan koko Naisvuoren päiväkodin toimintasuunnitelma, joka sisältää päiväkodin yhteiset retket, tapahtumat tai juhlat. Tiimissä laaditaan koko vuodelle jaksosuunnitelma, jaksoja yhteensä 9. Jokainen jakso on noin 4 viikon mittainen. Jokaisella jaksolla on tavoitteita oppimisalueittain. Sisältöjä mietitään ja muokataan ryhmän tarpeet, lasten mielenkiinnonkohteet ja huoltajien toiveita huomioiden. Tiimipalaverissa käydään läpi kuluvan jakson tavoitteita sekä kuluvan viikon ja mahdollisuuksien mukaan tulevan viikon suunnitelma. Opettajat huolehtivat jakso- ja viikkosuunnitelmat, mutta niitä hiotaan ja toiminnassa toteutetaan tiiminä. Varhaiskasvatuksen esiopettajan suunnittelu-aika kotona 1h30min/vko, päiväkodilla henkilökohtainen suunnittelu-aika joka toinen viikko 3,5h ja joka toinen viikko 2h15min/ sekä opettajien palaveri 1h15min.

*Toiminnassa huomioidaan lasten toiveet, tarpeet ja mielenkiinnon kohteet. Yhteisiä hetkiä ja toimintoja suunnitellaan myös yhdessä lasten kanssa sekä toteutetaan päivittäin mm. oman toiminnan hetkissä. Ryhmän yhteiset toimintatavat laaditaan yhdessä lasten kanssa. Syksyllä on pidetty tiimisopimuspalaveri, jossa on sovittu tiimin yhteiset käytännöt ja toimintatavat sekä kirjattu ne tiimisopimukseen.

* Arviointi- ja havainnointimateriaali: Lukimat- matemaattisten valmiuksien kartoitus sekä kielellisten taitojen kartoitus syksyllä ja keväällä. Leopsissa lapset arvioivat taitojaan huoltajan kanssa. Päivittäinen havainnointi ja kirjaaminen, valokuvaus, eskarikansioiden rakentaminen.

S2 opettaja kartoittaa lasten suomen kielen taitoja.

* Muiden ryhmien kanssa tehtävä yhteistyö: yhteiset ulkoilut, tilojen yhteiskäyttö, yhteiset tapahtumat, yhteiset palaverit. Tiedonjako lasten tarpeista aamu- ja iltaryhmiin.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyys- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, mielenterveys: Aikuiset mallintavat lapsille hyvää ja lämminhenkistä, toiset huomioivaa vuorovaikutusta. He ovat avoimia keskustelemaan ja hakemaan myönteisiä ratkaisuja ja pedagogisia keinoja erilaisissa arjen tilanteissa ja haasteissa. Aikuiset asettavat turvalliset rajat ja huomaavat lapsissa hyvän. Olemme sopineet yhdessä ryhmässä toimimisen pelisääntöjä ja luoneet hyviä käytänteitä sekä harjoittelemme niitä päivittäin. Ryhmän toimintatavat on laadittu yhdessä lasten kanssa keskustelemalla ja ne laitetaan esille ryhmätilan seinällä. Toimintatapoja kerrataan ja niihin palataan vuoden aikana arjen tilanteissa. Tarvittaessa niitä voidaan myös muokata. Tunne – ja vuorovaikutustaitojen harjoittelussa käytetään apuna tunnetaitomateriaaleja (Eskariretki- kirja). Lisäksi hyödynnämme satukirjoja, tunnekuvia ja – kortteja, draaman keinoja sekä harjoittelemme tunnemittarin käyttöä. Ristiriitatilanteissa käytämme apuna Miniverso –sovittelevaa. Kiusaamista ehkäistään aikuisten riittävällä läsnäololla, havainnoinnilla ja herkällä puuttumisella kiusaamistilanteisiin. Lasten vuorovaikutustaitoja ja ryhmäytymistä tuetaan vaihtuvilla leikkiryhmillä (jotka aikuinen määrittelee). Näin ehkäistään sitä, että kukaan ei jää ryhmässä ulkopuolelle ja samalla tuetaan taitoja leikkiä kaikkien kanssa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen

ennaltaehkäisy: Kysytään, kuunnellaan ja havainnoidaan sekä lasten että huoltajien toiveita ja ajatuksia eskarin toimintaan liittyen, ja otetaan ne huomioon toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Viikkosuunnitelmat ovat etukäteen luettavissa Daisyssä ja ryhmän eteistilan seinällä. Päivä- ja viikko-ohjelmat ovat kuvitettuja. Päivittäiset kohtaamiset ja keskustelut huoltajien kanssa sekä Leops –keskustelut: Lapsen henkilökohtainen esiopetuksen oppimissuunnitelma laaditaan ja tavoitteet esiopetusvuodelle määritellään yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Syksyllä on pidetty eskareiden vanhempainilta, jossa on jaettu tietoa ja keskusteltu huoltajien kanssa eskarin toiminnasta. Vaihtuvat leikki- ja peliryhmät, pienryhmä- ja parityöskentely. Lasten välisiin ristiriitoihin puuttuminen herkästi ja erimielisyyksien selvittäminen Miniverso-sovittelumenetelmän avulla. Aikuisten sensitiivinen läsnäolo sekä lasten ja perheiden tarpeiden havainnointi. Toiminnassa käytetään havainnollistamisen apuna piirtämistä ja kuvia. Keväällä Viikon Menninkäinen, jolloin jokainen lapsi suunnittelee aikuisen avustuksella oman päivänsä ohjelman. Perheiden kanssa keskustellaan esiopetuksen velvoittavuudesta ja sitoutumisesta esiopetukseen. Tarvittaessa otetaan pidemmät poissaolot puheeksi huoltajien kanssa. Tutustutaan perheisiin ja ollaan kiinnostuneita perheiden kuulumisista. Tarvittaessa ohjataan perheitä avun piiriin. Moniammatillista yhteistyötä tehdään lasten ja perheiden tarpeiden mukaisesti.

Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy: Lasten kanssa keskustellaan terveellisistä elämäntavoista, kuten ravinnon, levon, liikunnan ja hyvien ihmissuhteiden merkityksestä. Tutustutaan lasten kanssa erilaisiin ruokiin, kannustetaan maistamaan ja harjoitellaan ruokailutapoja. Esimerkiksi Eskariretki-kirjassa käsitellään näitä aiheita erilaisten tehtävien ja toiminnan kautta. Lapsia kannustetaan ja rohkaistaan liikkumaan ja tarjotaan mahdollisuuksia monipuoliseen liikuntaan eskaripäivien aikana. Aamupiiri pidetään ulkona ja sen yhteydessä leikitään aina jokin yhteinen liikuntaleikki. Harjoitellaan omasta hygieniasta ja omista tavaroista huolehtimista. Riittävän ravinnon, levon ja liikunnan merkityksestä keskustellaan myös huoltajien kanssa.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Huoltajien mielipiteitä, ajatuksia ja palautetta kysytään ja kuunnellaan päivittäisissä kohtaamisissa ja Leops-keskusteluissa. Mielipiteet ja palautteet huomioidaan toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Syksyn vanhempainillassa huoltajat saivat kirjata toiveita ja antaa palautetta toiminnan suunnittelun tueksi. Liite3.

Kehittämisideana: Vanhemmille kaksi kertaa vuodessa tarjolla "Vauhtilaakson Menninkäisten" palauteboksi.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Siirrämme tiedot kaikista lapsista kouluihin keväällä 2025 yhteistyöpalaverien kautta. Tutustumme lähikoulun, Päämajakoulu, rakennukseen ja tiloihin samalla kun käytämme sen jumppasalia tai osallistumme koulun tarjoamiin konsertteihin tai muihin tapahtumiin. Näin lapsilla on mahdollisuus tutustua kouluun rakennuksena ennen koulun alkua. Muusta yhteistyöstä sovitaan vuosittain erikseen.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (pvm)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Esiopetuksen psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538
Esiopetuksen kuraattori	Minna Kahilainen	0447942785
Neuvolapalvelut/ terveydenhoitaja	Senja Vauhkonen	

YKSIKÖN YHTEISÖLLISEN HYVINVOINTIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Esiopetuksen kuraattori	Minna Kahilainen	0447942785
Päiväkodin johtaja	Sami Siponen	0447945037
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	Tuula Liukkonen	0403581393
Varhaiskasvatuksen opettaja, esiopetus	Anu Liikanen	0503117170
Varhaiskasvatuksen opettaja, esiopetus	Tiina Turpeinen	0503117170
Neuvolapalvelut/ terveydenhoitaja	Senja Vauhkonen	

Koollekutsuja päiväkodin johtaja.

Kokoontumisajankohdat: Aloituspalaveri 26.8.2024, seuraava kokoontuminen 13.1.2025 klo 12.30 päiväkodilla.

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Sami Siponen	
Päiväkodin apulaisjohtaja	Suvi Juutilainen	
Veo	Tuula Liukkonen	

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Eskareiden vanhempainillassa syksyllä 2024 kerrottiin yhteisöllisestä ja yksilöllisestä hyvinvointityöstä. Vanhempainillassa esiteltiin ryhmän toimintaa, tapoja ja arjen käytänteitä. Esiopetuksen kuraattori esittäytyi vanhempainillassa ja kertoi esiopetuksen kuraattoripalveluista. Huoltajille tiedotetaan ryhmän yhteisestä toiminnasta ja toimintatavoista säännöllisesti myös Daisyn kautta.

Tarvittaessa ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja ottaa yhteyttä vanhempiin yksilöllisen oppilashuollon palaverin järjestämistä varten tai kokoaa ryhmän vanhemman ottaessa asian puheeksi. Ensisijaisesti keskustellaan varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa ja tarvittaessa otetaan yhteys muihin yhteistyötahoihin.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

Vanhempainillassa kerrottiin yhteisöllisestä hyvinvointityöstä ja ryhmän toimintatavoista. Vanhemmille jaetaan tietoa ryhmän toimintatavoista viikoittain esimerkiksi Daisyn ja päivittäisten kohtaamisten kautta. Vanhempien ajatuksia ja toiveita kuullaan, ja heitä rohkaistaan kertomaan ajatuksiaan avoimesti esimerkiksi LEOPS –keskusteluissa ja päivittäisissä kohtaamisissa. Vanhemmat osallistuivat ryhmän kasvun tavoitteiden laatimiseen vanhempainillassa pienryhmissä työskennellen.

Lapset ovat mukana ryhmän toimintatapojen suunnittelussa ja ryhmän sääntöjen laatimisessa. Lasten kanssa harjoitellaan arjen tilanteissa esimerkiksi tunne- ja vuorovaikutustaitoja, kaveri- ja leikkitaitoja sekä ristiriitatilanteiden ratkaisemista.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

Laadittu/päivitetty

4.10.2024, työstetty tiimissä valmiiksi 8.10.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (pvm)

selvitysmateriaalit / -tavat

toimenpiteistä päättäminen (pvm) 11/2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu/päivitetty

1/2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Ei kyydityksen piirissä olevia lapsia.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Anttolan yhtenäiskoulun esiopetus Norpanhovin päiväkodin alaisuudessa

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus: 21.9.2024 Päivi Kuva

ESIOPETUKSEN KUVAUS

esiopetusaika, henkilöstö:

Esiopetusta annetaan yksikössämme lukuvuoden 2023-2024 koulupäivinä maanantaista perjantaihin klo 8.15 - 12.15.

Esiopetustilat ovat Anttolan yhtenäiskoulun tiloissa. Henkilöstöön kuuluu varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, varhaiskasvatuksen hankelastenhoitaja 5.8.-20.12.2024 ja varhaiskasvatuksen avustaja 9.9.-27.2.2024.

ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen:

Ryhmässä on 12 eskarilaista ja ryhmä on hyvin haasteellinen. Ryhmässä tehostettua tukea tarvitsee (tällä hetkellä; määrä todennäköisesti vielä lisääntyy) viisi lasta ja yksi lapsista tarvitsee erityistä tukea. Koska avustaja on aloittanut vasta 9.9., on hankelastenhoitaja toiminut henkilökohtaisena avustajana eskariaikana 8.8.-9.9.2024. Tämän takia ryhmää on pystytty jakamaan vain kahteen pienryhmään, vaikka ryhmän haasteellisuuden takia jako kolmeen pienryhmään olisi ollut tarpeellista jo eskarin alusta alkaen. 24.9.24 lähtien aloitamme ja kokeilemme työskentelyä kolmessa pienryhmässä ja ryhmien kokoonpanoja vaihdellaan mahdollisimman usein. Ryhmän kokoonpano muuttuu syysloman jälkeen, koska kreikkaa äidinkielenään puhuvat lapset siirtyvät toiseen yksikköön.

Oman kulttuuriperinnön siirtämiseksi huomioimme myös kalenterivuoden juhlia ja erityispäiviä sekä tutustumme vieraiden kulttuurien tapoihin. Vuodenkierto tuo luontevan mahdollisuuden nauttia erilaisista asioista eri vuodenaikoina.

Esikoulutiloissa Anttolan yhtenäiskoulun yhteydessä jatkamme lasten oppimisympäristön ja välineistön kehittämistä mahdollisimman monipuoliseksi erilaisine leikki- ja pelivälineineen esiopetusikäisen lapsen tarpeet huomioiden.

ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen

Ryhmässä on kaksi äidinkielenään viroa puhuvaa lasta ja kaksi äidinkielenään kreikkaa puhuvaa lasta. Toinen kreikkalaisista lapsista puhuu sujuvaa englantia ja suomen kieltä hän osaa vähän. He tulevat saamaan S2- opetusta varhaiskasvatuksen suomen kielen opettajalta. Virolainen ja kreikkalainen kulttuuri tullaan huomioimaan esiopetusvuoden aikana. Käymme joskus koulun väen kanssa kirkossa eri tilaisuuksissa ja myös seurakunnan edustajat käyvät koululla/esikoulussa pitämässä tilaisuuksia. Tähän kysymme tietenkin luvan huoltajilta ja järjestämme myös katsomuskasvatuksellista toimintaa.

oppimateriaalit ja välineet

Lapsilla on käytössä henkilökohtaiset Ystävien eskari- kirjat ja oma esikouluvihko. Hyödynnämme myös oppimista tukevia/eriyttäviä Logico- tehtäviä sekä sähköisiä oppimisvälineitä (tabletit, äly-tv) osana toimintaa. Yhdelle lapselle tulee käyttöön kommunikaatiota tukeva kommunikaattori ja hänellä on myös tällä hetkellä kuvakansio käytössä.

suunnittelukäytännöt:

Toiminnan kokonaisvaltaisesta suunnittelusta vastaa varhaiskasvatuksen opettaja. Esiopetustiimi kokoontuu kerran viikossa.

oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö:

Oppimisen havainnoinnin tukimateriaalina käytämme Eskarin arki- materiaalia, Seikkailujen eskarin omaa kartoitusta, KPT-testiä ja lisäksi tulemme hyödyntämään Niilo Mäki instituutin Lukimat- materiaalia. Työntekijät tekevät jatkuvaa havainnointia ja kirjaavat havainnoinnit vihkoihin ja näitä havainnoiteja hyödynnetään suunnittelussa ja arvioinnissa. Tuumaustaukoja tullaan pitämään säännöllisesti esikoululaisten kanssa.

yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa:

Yhteistyötä Anttolan yhtenäiskoulun kanssa tehdään päivittäin. Teemme yhteistyötä arjen tilanteissa toisiamme auttaen ja tukien sekä teema- ja liikuntapäivien, juhlien, leikki- ja toimintatuntien sekä kummioppilastoimintana (7lk).

Tällä hetkellä yhteistyö koulun iltapäiväkerhon kanssa on vähäistä, koska iltapäivähoidossa olevat lapset tarvitsevat paljon tukea esim. pienryhmätoiminnan muodossa myös iltapäivisin.

Yhteistyö Norpanhovin päiväkodin kanssa: Tällä hetkellä aamuhoitoa tarvitsevia lapsia ei ole. Iltapäivisin hoitoa tarvitsevat lapset siirtyvät lastenhoitajan johdolla Norpanhovin päiväkodille. Norpanhovin päiväkodin yhteinen henkilökuntapalaveri on yleensä torstaisin. Osallistumme siihen, mikäli erilaiset aikataulumme päiväkodin kanssa antavat tähän mahdollisuuden.

Teemme yhteistyötä tarvittaessa paikallisten toimijoiden kanssa.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot):

Työskentelemme Anttolan yhtenäiskoulun yhteydessä, omissa esikoulutiloissa. Tiloista pyritään luomaan viihtyisä, mahdollisimman toimiva ja monipuolinen ympäristö erilaisine leikki-, peli- ja toimintamahdollisuuksineen ja erityisesti lasten toiveita huomioiden. Ruokailemme kouluravintola Vinoveitsessä Anttola - talolla. Käytämme myös Anttola - talolla olevaa kirjastoa säännöllisesti. Lapsilla on kirjojen lainamahdollisuus n. kaksi kertaa kuukaudessa. Myös iltapäivän toiminnassa on mahdollisuus hyödyntää kirjastoa. Osallistumme myös kirjastopolkuun ja saamme omasta lähikirjastosta tarvittaessa kirjakoonteja eri teema- ja sisältöalueisiin liittyen.

Käytämme kuvitettua päivästruktuuria, joka käydään esikoululaisten kanssa läpi joka päivä aamukokoontumisen aikana. Aamukokoontumisella jokainen saa myös halutessaan kertoa omista asioistaan muille. Viikon tähti arvotaan esikoululaisista maanantaisin. Häneen tutustutaan paremmin viikon aikana ja hän saa etuoikeuksia ja erityistehtäviä omalla viikollaan. Jokainen esikoululainen on vuorollaan viikon tähti. Eskaripäivä lopetetaan yhteiseen päiväkokoontumiseen.

Ulkoliikuntamahdollisuuksia hyödynnämme päivittäin koulun lähiliikuntapihassa, josta löytyvät myös yhteiskäytössä olevat liikuntavälineet. Käymme mahdollisimman paljon lähimetsissä leikkimässä, liikkumassa, retkeilemässä ja oppimassa. Luistelukenttä, hiihtoladut ja mäenlaskupaikka löytyvät koulun vierestä, joten niitä hyödynnetään talviaikaan ahkerasti. Koulun liikuntasalissa käymme n .kerran viikossa syksyn puolivälistä lähtien, joten monipuolinen sisäliikunta mahdollistuu viikoittain. Uimassa käymme Rantakeitaassa neljä kertaa tämän toimintakauden aikana (syksyllä 2024). Esikoulun nukkaria käytämme pienryhmätoimintaan, lepäämiseen, peuhaamiseen ja leikkimiseen.

Leikkipedagogiikkaa sovelletaan edelleen koulun yhteydessä toimivan esiopetuksen toimintamenetelmäksi.

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opettelemme Sun ja mun- juttutuokioilla ja arjen tilanteissa, joissa aikuinen mallittaa hyvää vuorovaikutusta. Positiivinen pedagogiikka toimii punaisena lankana kaikissa tilanteissa ja syksyn aikana otamme pikkuhiljaa käyttöön Huomaa hyvä- materiaalia. Ryhmässä on käytössä myös Rauhametsä- materiaali. Kaveriarvontatoiminta ja kaikkeen kiusaamiseen puuttuminen ehkäisevät omalta osaltaan kiusaamista. Turvataito- ja kehontunnekasvatuksen opetusmateriaali on käytössä. Hyödynnämme MiniVerson materiaalia tukemaan lasten yhteistyö- ja sovittelutaitojen kehittämistä. Kiusaamisen ehkäisyyn ja uusien kaverisuhteiden luomiseen käytämme esim. kaveriarvontatoimintaa.

Yhteisöt, järjestöt ja muut yhteistyötahot Kts edellinen

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2023–2024

- Lukutaito/digipolku (monilukutaito)
- Liikkumisen ja toiminnallisuuden lisääminen
- Positiivinen vuorovaikutus ja hyvät käytöstavat
- Koulun oma kehittämiskohde = Luontoliikunta ja hyvinvointi

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyss- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Digitaalisia ja lukemiseen liittyviä taitoja tulemme opettamaan suunnitelman mukaisesti.

Jokaista esikoululaista arvostetaan sellaisena kuin hän on ja häntä kuunnellaan. Lapset kohdataan sensitiivisesti.

Lapset saavat olla kukin vuorollaan viikon tähtiä. Kaikessa toiminnassa tuomme esille lapsen vahvuuksia ja kehumme lapsia pienestäkin.

Ryhmämme ulkoilee päivittäin n.45min esikouluajana. Myös ulkona oppiminen on käytössä esikoulussamme. Liikuntaa on päivittäin erilaisissa muodoissa. Lapsia ohjataan terveellisiin ruokailutottumuksiin ja kannustetaan ainakin maistamaan ruokia.

Lapsille annetaan mahdollisuus lepoon heti esikoulun jälkeen päivittäin. Heitä ohjataan säänmukaiseen pukeutumiseen ja muistutellaan tarvittaessa huoltajia tuomaan säänmukaisia tai muuten sopivia vaatteita esikouluun.

Turvataito- ja kehontunnekasvatus on käytössä erillisen suunnitelman mukaisesti. Lasten ideoita hyödynnetään leikkiympäristöjen luomisessa ja leikkejä rikastutetaan jatkuvasti erilaisilla tavoilla. Leikki ja oppiminen sulautetaan kokonaisuudeksi.

Lapset osallistuvat jatkuvasti toiminnan suunnittelemiseen ja lasten mielipiteitä kysellään usein.

Kaveriarvontatoimintaa on lähes joka viikko. Pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen opettaja tekee päätökset, ketkä lapsista pääsevät leikkimään yhdessä ja nämä päätökset tehdään pedagogisin perustein. Välillä kuitenkin kaverit arvotaan lasten nähden. Kaveriarvonnan avulla lapset löytävät uusia ystäviä ja tämä toiminta ehkäisee myös kiusaamista. Pidämme aina huolen, ettei kukaan lapsista jää tahtomattaan yksin, mutta mahdollistamme myös yksin leikkimisen/lepäämisen tms.

Tiimin jäsenenä kunnioitamme toisiamme ja annamme omalla käytöksellään mallia lapsille: tervehtiminen, kohtelias puhetapa jne. Jokaista esikoululaista arvostetaan sellaisena kuin hän on ja häntä kuunnellaan. Lapset kohdataan sensitiivisesti.

Lapset saavat olla kukin vuorollaan viikon tähtiä. Kaikessa toiminnassa tuomme esille lapsen vahvuuksia ja kehumme lapsia pienestäkin.

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoittemme päivittäisissä tilanteissa ja Sun ja mun juttu- tuokioissa. Ristiriitoja opettelemme ratkaisemaan MiniVerso- toiminnan avulla. Tavoitteena on, että lapset oppisivat itse ratkaisemaan riitansa puhumisen avulla. Lapsia rohkaistaan kertomaan mielipiteensä asioista.

Ryhmän säännöt laadimme lasten kanssa heti eskarin alussa. Kiusaamista ja väkivaltaa ei suvaita ryhmässä. Puutimme näihin tilanteisiin herkästi. Poissaoloihin puutimme tarvittaessa "Poissaoloihin puuttuminen esiopetuksessa"- ohjeistuksen mukaisesti.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Henkilökohtaiset oppimissuunnitelmakeskustelut aloitetaan lokakuussa ja ne valmistuvat syysloman jälkeen. Loppukeväästä on päättökeskustelu, tarvittaessa vuoden varrella voi olla tarpeen pysähtyä väliarviointiin. Näiden keskustelujen pohjana käytetään Daisyn Leops- osioita, joihin esikoululaiset ja huoltajat ovat voineet kirjata omat mielipiteensä.

Eskarilaiset pääsivät tutustumaan esikouluun huoltajien kanssa 16.5. 2024 ennen esikoulun alkua. Huoltajailta pidetään 30.9.2024. Tähän osallistuu myös päiväkodin johtaja ja veo.

Keskustelutilanteet, myös päivittäisissä kohtaamisissa, ovat aina mahdollisuuksia palautteen antamiseen ja toiminnan arvioimiseen. Tarvittava tieto kotiin siirtyy päivittäin lapsen tulo- ja lähtötilanteissa. Tarvitsemme myös muita viestinnän välineitä, koska meillä ei ole mahdollisuutta tavata kaikkia vanhempia henkilökohtaisesti päivittäin. Puhelin, Daisy - viestintä sekä sähköposti toimivat lisämahdollisuuksina tiedon välittämisessä. Pyrimme kehittämään toimintaamme saamamme

palautteen myötä, palaute jaetaan mahdollisimman pian henkilöstön tiedoksi. Teemme myös muutaman kerran lukukaudessa erilaisia kyselyjä vanhemmille ja käytämme vastauksia toiminnan suunnitteluun.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Varhaiskasvatus: Esikouluun tutustumispäivä on ollut 16.5.2024. Tiedonsiirtopalaveri varhaiskasvatuksen kanssa on pidetty kesäkuussa 2024. Yleensä kaiken tiedon siirtämiseen on aina kysyttävä vanhempien lupa. Seuraavana vuonna päiväkodin varhaiskasvatuksen opettaja toimii koollekutsujana. Mikäli jonkin lapsen asioissa tarvitaan tarkempaa tiedonsiirtämistä, osallistuu varhaiskasvatuksen opettaja päiväkodilla pidettävään moniammatillisen työryhmän palaveriin. Koollekutsujana toimii veo.

Alkuopetus: Ensimmäiseen luokkaan tutustumispäivä sovitaan aina yhteistyössä koulun kanssa. Oppilasasioissa tieto siirtyy tulevalle ensimmäisen luokan opettajalle sekä koulun elä- opettajalle kevätpalaverissa toukokuussa ja näin on myös tapahtunut keväällä 2024. Tiedon siirtämiseen on aina kysyttynä huoltajien lupa. Koollekutsujana toimii esiopetuksen varhaiskasvatuksen opettaja. Jos lapsen oppimisen asioissa kokoontuu esiopetusvuoden aikana moniammatillinen työryhmä, tähän palaveriin kutsutaan tarvittaessa jo koulun edustus. Päivittäinen rinnakkaiselo ja yhteneväinen toimintakulttuuri alkuopetuksen/koulun kanssa on parasta nivelvaiheen työskentelyä läpi toimintakauden.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (pvm)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
terveydenhoitaja	Ciia Hokkanen	0403598202
kuraattori	Taija Suikki	0447942778
psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538

Anttolan yhtenäiskoulun YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ - esikoulun edustus

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
päiväkodin johtaja	Päivi Kuva	0407554710
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	Jaana Vainio	0447945071
varhaiskasvatuksen opettaja(esikoulu)	Sari Laakkonen	0447943119

YHR kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Koonkutsuja on koulun rehtori.

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
---------------	------	--------------

päiväkodin johtaja	Päivi Kuva	0407554710
varhaiskasvatuksen opettaja	Tiia Kokkonen	0401294514

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Tulevassa huoltajien illassa 30.9.2024.

Erillisessä suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

Päivitetty 21.9.2024 yhdessä päiväkodin kanssa suunnittelupäivänä.

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

Päivitetty 21.9.2024 yhdessä päiväkodin kanssa suunnittelupäivänä.

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Päivitetty 19.8.2024 (17.9.2024 poistumisharjoitus koululla, mihin esikoulu osallistunut)

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako. Kuljetusoppilaille on järjestetty valvonta päivittäin ennen esiopetuksen alkua n. klo 7.45 - klo 8.15 välisenä aikana. Lasten vastaanottamisen ja aamuvalvonnan hoitaa varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Esikoulun päätyttyä lasten kyyteihin saattamisesta vastaa pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen opettaja.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Nuppulan päiväkoti Muksut/esiopetus

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus
25.10.2024 ja 8.11.2024 Maarit Luukkonen

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Esiopetuksen toiminta-aika on 08.08.2024-31.05.2025. Toiminta on ma-pe klo 9-13. Noudatamme koulujen loma-aikoja. Nuppulan päiväkodissa on viskari-eskari ryhmä Muksut. Tässä ryhmässä on 8 esikoululaista ja 11 viisivuotiasta lasta (tammikuussa 2025 12 lasta). Ryhmässä työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa (molemmilla opettajilla on esiopetuspätevyys) ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

Eskareilla on omat tuokionsa liittyen Apilatien esiopetus materiaaliin. Viskareilla on omat kynätehtävänsä. Musiikki ja liikunta toteutetaan yhdessä tai kahdessa ryhmässä, joissa molemmissa on sekä eskareita että viskareita. Ryhmässä on lapsi, jonka äidinkieli on muu kuin suomi. Hän saa S2-opetusta.

Käytössä on Apilatien esiopetus-materiaali. Lapsilla on omat harjoituskirjat. Opettajan käytössä on kuvataulut ja tarina- sekä musiikkilevyt. Lisäksi käytössä on kaikki ryhmän ja koko päiväkodin tarvikkeet ja materiaalit.

Opettajalla on viikoittain 3,5 tuntia työpaikalla tapahtuvaa suunnittelu-aikaa ja 1,5 tuntia kotona tai muualla tapahtuvaa suunnittelua. Suunnittelu-aika on näkyvillä työvuorolistassa.

Toiminnan suunnittelun tukena voi käyttää Apilatien esiopetuksen materiaaliin liittyviä seulontatehtäviä. Niiden avulla kartoitetaan lasten kielellistä tietoisuutta ja lukemisen valmiuksia sekä matemaattisia taitoja.

Esiopetusryhmä osallistuu Haukivuoren yhtenäiskoulun tapahtumiin kuten yleisurheilukilpailut, Unicef-kävely, hiihtokilpailut, vappukulkue ja seurakunnan viikonavaus kerran kuukaudessa.

Koulun 5. luokkalaisista on nimetty jokaiselle eskarille oma koulukummi. Kummien kanssa järjestetään yhteistä tekemistä noin kerran kuukaudessa.

Seurakuntatalolla osallistumme yhdessä päiväkodin kanssa adventti- ja pääsiäishartauteen.

Ryhmässä käy varhaiskasvatuksen erityisopettaja Marjo Keijonen joka toinen viikko. S2 opettaja käy päiväkodilla muutaman kerran toimintavuoden aikana.

Kirjasto on päiväkodin vieressä. Siellä käymme lasten kanssa kerran viikossa lainaamassa kirjoja.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Esiopetuksen tilat sijaitsevat Nuppulan päiväkodilla Muksut-ryhmässä. Päiväkodissa käytössä myös liikuntasali. Lisäksi käytämme koulun liikuntasalia ja piha-aluetta. Päiväkodilla on aidattu ulkoilualue, jossa on kiipeilytelineitä, keinut ja hiekkalaatikot. Ryhmä tekee retkiä lähiluontoon ja pururadan maastoon. Kävelyretkillä tutustutaan rakennettuun lähiympäristöön. Käytössä on iPadit erilaisiin oppimista edistäviin tehtäviin, mediakasvatukseen sekä musiikin ja satujen kuuntelemiseen.

Leikkiympäristöjen rakentaminen yhdessä lasten kanssa on tämän toimintakauden tavoitteena. Mikkelin kaupunki on mukana Hannelandian Leikki astuu ulos laatikosta –hankkeessa. Sen mukaisesti toimintakauden tavoitteena on leikkiympäristöjen rakentaminen yhdessä lasten kanssa ja heidän mielenkiinnonkohteensa huomioiden. Leikkiympäristöjen tarkoituksena on houkutella lapsia pitkäkestoiseen leikkiin. Aikuinen on

mukana tukemassa lasten leikkiä. Aikuinen voi toimia havainnoijana, leikin rikastuttajana tai olla osallisena leikissä.

Leikkivalikot ovat käytössä ryhmässä. Valikot ovat monipuolisesti käytössä: leikit vaihtuvat, välillä lapset voivat valita leikkiparit ja leikit, välillä aikuiset ovat tehneet valinnat.

Leikkivälineistö on helposti lasten saatavilla ja saatavilla olevia leluja vaihdellaan.

Päiväkodissa toimii vanhempaintoimikunta . Yhteistyötä tehdään myös paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri

2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen

3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyss- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

1. Lapsi huomioidaan tulotilanteessa, kun aikuinen vastaanottaa lapsen huoltajalta. Lapsen senhetkisiin yksilöllisiin tarpeisiin kiinnitetään huomiota.

Tunne-, vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen huomioidaan kaikessa toiminnassa. Päiväkodilla on tunnetaitojen harjoitteluun käytettäviä materiaaleja: Pingviini, joka halusi lentää, Mahti-tunnekortit, Miniverso, Askeleittain, Huomaa hyvä-materiaali. Lisäksi materiaalia löytyy netistä ja kirjastosta. Kuraattori Anette Pitkänen pitää muutaman tuokion lapsille liittyen tunne-, vuorovaikutus- ja sosiaalistaitojen harjoitteluun. Kaverisuhteiden muodostumiseen kiinnitetään huomiota.

Kiusaamiseen ja toisten satuttamiseen puututaan.

2. Ryhmässä aikuiset ohjaavat lapsia leikkimään kaikkien kanssa, ettei kukaan tuntisi oloaan ulkopuoliseksi. Emme erittele tyttöjen ja poikien leikkejä. Jokainen saa leikkiä itselle mieluista leikkiä.
3. Ohjaamme lapsia terveelliseen ruokavalioon kannustamalla lapsia maistamaan erilaisia ruokia. Mahdollistamme iltapäiväksi varhaiskasvatukseen jääville lapsille lepoetken.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Lokakuussa pidettiin huoltajien ilta, sen aiheena oli leikkipedagogiikka. Huoltajien toiveita ja ideoita kuunnellaan koko esiopetusvuoden ajan ja ne otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Esiopetusta toteutetaan nykyisin Nuppulan päiväkodilla. Aiemmin tilat sijaitsivat Haukivuoren yhtenäiskoululla. Tilanne on meille vielä uusi. Ja yhteistyö alkuopetuksen kanssa on nyt vähäisempää kuin aikaisemmin. Keväällä 2025 pidämme tiedonsiirtopalaverin.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (pvm)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Eloisa lastenneuvola	Neuvolapuhelin Mikkeli	015 7447744
kuraattori	Anette Pitkänen	040 6742270
psykologi	Satu Bogdanoff	040 3599538

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538
kuraattori	Anette Pitkänen	0406742270
terveydenhoitaja	Emmi Luomahaara	
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	Marjo Keijonen	0401294338
Varhaiskasvatuksen opettaja	Kati Hänninen	0447945604
Päiväkodinjohtaja	Maarit Luukkonen	0447945603

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoon-tumisajankohdat: syksy 2024 ja kevät 2025

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Varhaiskasvatuksen opettaja	Kati Hänninen	0447945604
Päiväkodinjohtaja	Maarit Luukkonen	0447945603

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

laadittu/päivitetty 2.1.2020/lokakuu 2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (31.10.2023) Suunnitelma valmistuu keväällä 2025

selvitysmateriaalit / -tavat

toimenpiteistä päättäminen (pvm)

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty 10/2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Päiväkodin työntekijä vastaanottaa kuljetuksella tulevat lapset aamulla linja-autopysäkillä ja vie esiopetuksen päätyttyä heidät pysäkille. Vastuu kuljetuksen tilaamisesta on vanhemmilla. Vastuu kuljetukseen lähtevistä lapsista siirtyy kuljettajalle, kun lapset nousevat linja-autoihin.

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Otavan päiväkoti, Otsot

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa 31.10.2024

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
  - klo 8.30-12.30, (päiväkodin aukioloaika 6.30-17.00 ja eskaritalon klo 7-17). Ryhmässämme toimii 2 varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä erityisvarhaiskasvatuksen avustaja.
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
  - lapsia on ryhmässämme 17, joista 14 on esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa ja 3 esiopetuksen puolella. Lapsiryhmä jaetaan puoliksi liikuntatuokioille sekä 3 pienryhmään eri toimintoja varten. Pienryhmien kokoonpanoja muokataan tarvittaessa.

- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
  - tällä toimintakaudella huomioimme tarvittavat asiat yhteistyössä vanhempien kanssa.
- oppimateriaalit ja välineet
  - tänä vuonna käytössämme on Eskariretki-kirja, ipadeja, kuvitettu päiväjärjestys on käytössämme sekä esim. rauhoittumiseen liittyviä materiaaleja (istuintyynyjä, puristelupalloja, kieputusnauhoja ym) Käytämme myös paljon ulkoluokka- ja metsäeskari materiaalia.
- suunnittelukäytännöt
  - pidämme kerran viikossa tiimimme yhteisen palaverin, jossa suunnitellaan yhdessä tulevaa toimintaa. Ja arvioimme mennyttä toimintaa. Varhaiskasvatuksen opettaja käyttää suunnitteluaikeensa ryhmän toiminnan, arvioinnin ja esiopetussuunnitelmien tekoon.
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
  - Valssin arviointityökalut ovat olleet käytössä.
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa
  - talon muiden ryhmien kanssa tehdään yhteistyötä. Alkuopetuksen kanssa tehdään yhteistyötä vuosikellon rungon mukaan. Alueellista yhteistyötä on myös Rantakylän alueen esiopetusryhmien kanssa.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)
  - Syksy aloitettiin tutustumalla sekä sisä-että ulkotiloihin. Tiloja on muuteltu sekä välineistöä vaihdeltu lasten tarpeiden ja mielenkiinnon mukaan. Sisätiloissa on mahdollista pitkäkestoinen leikki sekä mahdollisuus pienryhmätoimintaan. Liikuntasali on ryhmän käytössä maanantaisin sekä iltapäivisin joka kolmas viikko ryhmittäin. Päiväkodin yhteisiä tiloja hyödynnetään pienryhmätoiminnassa. Piha mahdollistaa monipuoliset leikit, pallopelit ja talvella luistelun. Lähellä sijaitsevalla urheilukentällä pyöräillään, pelataan ja hiihdetään. Lähimetsä on käytössä monta kertaa viikossa. Metsän nuotiopaikka on yksi monista leikki- ja oppimisympäristöistä. Kirjastossa vierailaan silloin tällöin. Loppupalvella päästään uimakouluun Rantakeitaaseen ja tutustutaan kotikirkkoon sekä käydään muissa kulttuuripalveluissa. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään rikastuttamaan ja monipuolistamaan oppimisympäristöjä.

Päiväkodin sijainti on kaukana Otavan keskustasta joka hankaloittaa monin eri tavoin kotikylän hyödyntämistä.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024-2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyss- ja läheisyyssaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

1) Tunne-,vuorovaikutus - ja sosiaalisia taitoja harjoitellaan esiopetusryhmässä päivittäin sekä leikkiparien kanssa iltapäivisin. Aikuisten avulla keskustellaan ja sovitellaan ja kannustetaan lapsia pohtimaan ratkaisumalleja ristiriitatilanteissa mm. Mini-Verson avulla. Reilua kaveruutta ja kanssakäymistä harjoitellaan leikkikavereita vaihtamalla. Itsetunnon tukemisessa kannustaminen , positiivinen palaute ja empatia ovat avainasemassa. Aamu- ja päiväpiireissä rohkaistaan lapsia tuomaan esille omia ja kuullaan toisten mielipiteitä.

Kiusaamista,väkivaltaa eikä häirintää sallita missään muodossa,niihin puututaan heti ja asioista keskustellaan yhdessä.Ryhmän yhteishengen luomiseen panostetaan;jokainen tuntee kuuluvansa ryhmään tärkeänä ja tasavertaisena jäsenenä.Pidämme toisistamme huolta,kannamme yhteistä vastuuta,kunnioitamme toinen toistamme ja korostamme hyviä ja kohteliaita tapoja.

2) Lapset osallistuvat esiopetuksen sisällön suunnitteluun sekä erilaisten juhlien ja tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen. Lapsilta pyydetään arvioita eri tavoin esiopetuksen toteutuksesta, tulevista toiminnoista keskustellaan ja neuvotellaan yhdessä. Kaikkien mielipiteillä on merkitystä. Yksinäisyyttä ehkäistään mm. sekoittamalla lapsia eri leikkeihin päivän aikana siten että, jokainen pääsee leikkimään aina eri kaverin kanssa. Lisäksi ulkoilussa on käytössä nk. ystävyden puu, jonka ympärille voi mennä jos tuntee olevansa yksin. Sieltä lapsia

on ohjeistettu hakemaan toisia leikkeihinsä mukaan. Pienryhmätoiminnassa on otettu mukaan vuorovaikutus-leikkien materiaalia, panostetaan yhteiseen leikkiin ja iloon ja riemuun.

Itsetunnon tukemisessa kannustaminen , positiivinen palaute ja empatia ovat avainasemassa. Yhteisissä kokoontumisissa rohkaistaan lapsia tuomaan esille omia mielipiteitä ja kuullaan myös toisten mielipiteitä.

Vanhemmuuden tukemisessa päivittäiset keskustelut ja positiivinen palaute luovat avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä.Vuosittain käydään keskusteluja lapsen esiopetussuunnitelmasta,joissa pyritään löytämään yhteiset kasvatuseriaatteet perheiden kanssa.Niissä sovitaan,miten he haluavat saada palautetta päivästä sekä onko avun/tuen tarvetta. Lisäksi henkilökunta koulutautuu Lapset puheeksi menetelmään, jonka tavoitteena on tukea perheen ja varhaiskasvatuksen/esiopetuksen yhteistyössä.

Säännöllinen perusrytmi: ruokailu,ulkoilu,lepo,hygienia ja muu toiminta tukevat hyvinvointia.Päivän selkeä rakenne,vaihtelevat toimintatavat ja toiminnallisuus sekä oppimisen ilo vahvistavat hyvinvointia.Hyvät kaverisuhteet,yhteinen leikki, kiireetön arki ja turvallinen ilmapiiri lisäävät osaltaan hyvinvointia.

Esiopetuksessa harjoitellaan itsestä huolehtimista vahvistamalla minä pärjään-asennetta.Itsesäätelyn ja oman toiminnan ohjauksen taitoja tuetaan .

Iltapäivisin turvataan riittävä ja rauhallinen lepoaika.

2) Osallisuuden edistämiseksi toimintaa pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan pienryhmissä.Esiopetuksessa toimitaan kiireettömästi ja lasta kuunnellen.Aikuinen kannustaa, rohkaisee ja

aktivoi lasta osallistumaan. Lasten ajatuksia ja toiveita toteutetaan arjen toiminnassa. Jokainen lapsi saa tuntea kuuluvansa ryhmään ja olla osallinen sitä ja sen toimintaa.

Toimintakauden aikana pidetään lasten itsensä suunnittelempia päiviä. Perjantaisin lapset arvioivat viikon sujumista ja omaa toimintaansa. Yhteiset kokoontumiset lasten kanssa kuuluvat jokaiseen arkipäivään, kokoontumisissa on keskustelevalta ilmapiiri ja kaikki tulevat kuulluiksi.

3) Lapsille kerrotaan ruokailun tärkeydestä ja terveellisyydestä. Heitä houkutellaan maistamaan erilaisia makuja, mutta ei pakottamalla. Henkilökunta näyttää mallia omalla esimerkillä.

Muut tavoitteet: Lisäämme leikin osuutta päivän aikana, otamme osaa leikkeihin sekä annamme lapsille mahdollisuudet vaikuttaa leikkiympäristöihin.

Pyrimme säännölliseen päivärytmiin: ruokailu, ulkoilu, lepo, hygienia ja muu toiminta, joka tukee hyvinvointia. Päivän selkeä rakenne, vaihtelevia toimintatapoja ja toiminnallisuutta sekä oppimisen ilo vahvistavat hyvinvointia. Hyvät kaverisuhteet, me-henki, yhteinen leikki, kiireetön arki ja turvallinen ilmapiiri lisäävät osaltaan hyvinvointia.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Vanhempainillassa esitellään päiväkodin toimintaa ja keskustellaan yhteydenpitomuodoista. Vanhempia kannustetaan osallisuuteen ja ollaan avoimia vanhempien ajatuksille. Vanhemmille tarjotaan mahdollisuutta tulla seuraamaan päivittäistä toimintaa, kertomaan omasta työstään ja tarvittaessa kutsua työpaikkavierailulle.

Vanhempia rohkaistaan ilmaisemaan ajatuksiaan ja mielipiteitään vanhempainilloissa, esiopetuksen oppimisensuunnitelmakeskusteluissa sekä päivittäin kohdattaessa. Vanhemmille on kerrottu Perheneuvon matalan kynnyksen palveluista.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (pvm)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhuolto esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
esiopetuksen koulukuraattori	Tiina Teinilä-Pitkänen	0403599018

psykologi	Satu Bogdanoff	
veo	Jaana Vainio	0447945071

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Vanhempainillassa keskusteltiin kuraattorin vierailuista ja ajettiin yhteystiedot.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ *(liite 1)*

laadittu/päivitetty 17.10.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAT *(liite 2: toimenpidepohja)*

selvitys aloitettu Keväällä 2024

selvitysmateriaalit / -tavat Sosiogrammit, tasa-arvokävelyt, yleinen keskustelu.

toimenpiteistä päättäminen Keväällä 2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta Keväällä 2025

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)**PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA**

laadittu/päivitetty 17.10.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Esiopetuksessamme on yksi esioppilas, joka kulkee päivittäin taksilla esiopetuksesta kotiin. Kaksi oppilasta kulkee bussilla kotiin. Aamuisin bussilla saapuu kolme oppilasta. Bussipysäkki on tien vieressä ja sinne menee henkilökunnasta joku vastaan aamuisin ja joku saattaa klo 12.30 lähtijät.

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA 2024-25

Esiopetusyksikkö: Peitsarin päiväkoti

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa 17.10.2024.

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- Esiopetusaika 8.00–12.00. Henkilöstö: Mollikolleilla on yksi varhaiskasvatuksen opettaja, yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, yksi erityisvarhaiskasvatuksen avustaja ja yksi henkilökohtainen avustaja (n. 3,5 h).
Rytmisillä on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.
- Ryhmän koko Mollikolleilla on 10 lasta, joita toiminnan mukaan voidaan jakaa puolikkaisiin tai tarvittaessa sitäkin pienempiin ryhmiin. Rytmisillä on tällä hetkellä 17 lasta, joista 9 esiopetuksessa olevaa ja 8 minieskaria. Toiminnan mukaan toimitaan koko joko ryhmänä tai jaetaan lapset 5- ja 6-vuotiaiden ryhmiin.

- Ryhmien kieliä, katsomuksia, uskontoja ja kulttuureja huomioidaan eri tavoin. Tämä tapahtuu esimerkiksi kuuntelemalla erilaisia fraaseja lapsen omalla äidinkielellä. Kirjoitamme ryhmässä esiintyvillä kotikielillä myös tekstejä näkyville ja kuuntelemme niillä kielillä laulettuja lastenlauluja. Pyrimme tekemään yhteistyössä perheiden kanssa esimerkiksi posterin, missä esitellään vanhempien synnyinmaita.
- Oppimateriaalina ja -välineinä käytämme Eläköön! Eskari-harjoituskirjaa ja opettajan opasta. Lisäksi käytämme iPadeja, erilaisia tunteita kehittäviä materiaaleja ja -harjoituksia. Mollit toteuttavat tarinallista oppimista tutustuen satuihin niitä rikastaen ja omaksi muokaten.
- Suunnittelukäytäntöinä opettajilla on työvuoroihin kirjattuna SAK-aikaa työpaikalla ja kotona. Myös esiopetuksen yhteistä suunnittelu-aikaa pyritään järjestämään. Joka ammattiryhmällä on omat pedagogiset palaverit säännöllisesti. Talon palaveri on joka toinen viikko ja oman tiimin palaveri joka toinen viikko.
- Ryhmissä on käytössä havainnointivihkot, joihin koko tiimi kirjaa säännöllisesti havaintoja lapsesta. Eri sisältöalueisiin on olemassa vuosisuunnitelmat. Talosta löytyy havainnointimateriaalia, esim. eri-ikäisten lasten motoristen taitojen havainnointiin.

- Teemme yhteistyötä muun muassa seuraavien tahojen kanssa: KieKu-opettaja, Lähemäen koulu, seurakunta, uimahalli, urheiluseurat, oppilashuolto, Eloisa, Pappilanpuiston palvelutalo, Kulttuurikameli

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot).
- Oppimisympäristöinä käytetään päiväkodin sisä- ja ulkotiloja (metsäpiha), lähimetsiä, leikkipuistoja, kirjastoa, urheilukenttää, jäähallia ja erilaisia retkikohteita. Mikkelin kaupunki on mukana leikin kehittämisen prosessissa. Prosessissa keskitytään tällä hetkellä leikkiympäristöihin. Leikkiin liittyvä fyysinen oppimisympäristö mukautuu leikin tarpeiden mukaan tuoden näkyväksi mielikuvitusta ja lasten omia ideoita. Välineet ovat lasten saatavilla ja omatoimisesti käytettävissä.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen

- turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
    - huomio yhteisön toimintaan
    - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
    - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen

  3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyys- ja läheisyyshaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

1. Peitsarissa opetetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja säännöllisesti hyödyntäen erilaisia materiaaleja. Lasten välisiä ristiriitatilanteita harjoitellaan selvittämään MiniVerson avulla. Lasten kanssa yhdessä sovitaan ryhmän säännöt. Turvataitoja harjoitellaan pitkin vuotta.

2. Toiminnan alussa panostetaan ryhmäytymiseen sekä leikkitaitojen kehittymiseen. Aikuinen on tukena leikeissä ja leikkikaverin löytämisessä. Ryhmissä järjestetään perheilloja, joiden tavoitteena on verkostoitua toisten perheiden kanssa. Vanhempaintoimikunta on järjestänyt aktiivisesti toimintaa perheille. Perheille kerrotaan esiopetuksen velvoittavuudesta ja poissaoloihin puututaan herkästi.
3. Esiopetuksessa kannustamme lapsia ja perheitä terveellisiin elämäntapoihin liikunnan, ruokailun, ulkoilun ja levon tasapainolla.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Vanhempainilloissa ja leops-keskusteluiden yhteydessä kartoitetaan vanhempien toiveita ja mielipiteitä toiminnan toteuttamisesta. Tätä keskustelua jatkamme vanhempien kanssa pitkin esiopetusvuotta.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Syksyllä ja alkukevällä pidetään esi- ja alkuopetuksen itäisen alueen palaverit. Näissä sovitaan esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä. Koulut järjestävät toukokuussa perheille tutustumisaamun. Muuten nivelvaiheeseen ei ole olemassa yhteistyön raameja.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN Suunnitelma käydään tiimeissä läpi lokakuussa –24.

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
esiopetuksen kuraattori	Tiina Ek	puh. 040 6567356
esiopetuksen psykologi	Satu Bogdanoff	puh. 040 3599538
neuvolan terveydenhoitaja	Venla Virta	Venla.virta@etelasavonha.fi

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Pirkko Rahikainen	0401294384
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	Henna Karhula	0401616530
Varhaiskasvatuksen opettaja	Sara Heimonen, Elina Saranki, Anne Ainali	Rytmiset: 0401294610 Mollikollit: 0401294308
Kuraattori	Tiina Ek	0406567356
Terveydenhoitaja		

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat: 16.10.2024 ja kevät -25

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Pirkko Rahikainen	0401294384
Päiväkodin apulaisjohtaja	Minna Summanen	0408225833

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	Henna Karhula	0401616530
lastenhoitaja	Anne Koskinen	0401294308

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Tiedotamme perheille opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä vanhempainilloissa sekä Daisy-sovelluksen kautta ja tarvittaessa ohjaamme perheitä Eloisan palveluiden piiriin.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa tehdään yksikkötasolla.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

Laadittu/päivitetty 16.9.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitysmateriaalit / -tavat (materiaalit löytyvät oph.fi sivulta.

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta, Marraskuu 2024

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu/päivitetty 13.9.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Esioppilaista neljä lasta kulkee koulukyydeillä esiopetukseen. Aamulla kaksi lasta tulee toisen ryhmän kasvattajan kanssa samalla bussilla ja heidät otetaan vastaan päiväkodilla omaan ryhmään noin klo 7.40. Yhtä lasta mennään vastaan läheiselle bussipysäkillä minne hän saapuu noin klo 8.30. Yksi lapsi tulee aamulla taksilla päiväkodin ovelle kuskin saattamana. Esiopetuksen päätyttyä kasvatushenkilökunta huolehtii kuljetustarpeen mukaan lapset oikeisiin takseihin päiväkodin pihalta klo 12 sekä 12.20.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Esikoulu Pesäpuu

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus
8.10.24 Anu Kaasalainen

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetus aika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Esiopetusaika on klo 8.30–12.30. Henkilöstöä on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja varhaiskasvatuksen avustaja.

Esikoulussa on 20 esikoululaista, jotka on jaettu kahteen ryhmään. Nämä ryhmät jaetaan tarvittaessa vielä pienempiin ryhmiin tarkoituksenmukaisella tavalla.

S2 –opetusta saa 10 lasta. Kielet, uskonnot, katsomukset ja kulttuurit huomioidaan opetussuunnitelman mukaisesti.

Erityisessä tuessa on yksi lapsi ja tehostetussa tuessa kuusi lasta. Yksi erityisen tuen lapsi on esiopetuksessa Tikanpellon tuetussa ryhmässä avustajan kanssa. Muutama lapsi on seurannassa ja heidät todennäköisesti nostetaan tutkimustulosten myötä tehostettuun tukeen. Kertoimia on usealla lapsella.

Esiopetuksen kirjana on Eskariretki ja käytössämme on myös kirjaan liittyvä digimateriaali. Muita käytössä olevia materiaaleja ovat Tunteet Hukassa -metsäseikkailu, Piki ja MiniVerso –materiaalit tunnetaitoihin, Essin ja Ossin eskaritehtävät, ja yksittäiset tehtävämonisteet tarpeen mukaan. Ipadeja on käytössä kahdeksan kappaletta. Esiopetuksessa käytetään toimintakuvia, tukiviittomia ja muuta havainnollistavaa materiaalia.

Suunnittelua ja ammatillista keskustelua varten ovat tarvittaessa tiimipalaverit ryhmittäin ja varhaiskasvatuksen opettajilla suunnittelu-aika.

Arvioinnissa ja havainnoinnissa käytetään Eskariretken esiopetus –materiaalia.

Yhteistyötä ryhmien välillä tehdään arjen perustilanteissa sekä pajatoiminnassa, teemapäivissä ja yhteisissä juhlissa.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

Sisätiloissa voimme käyttää koulun verstasta, juhlasalia ja kirjastoa. Ruokailut tapahtuvat koulun ruokalassa. Ulkona on käytettävissä koulun piha, kaukalo, lähileikkipuistot, lähimetsät ja pururata. Tieto- ja viestintäteknologiaa varten ryhmillä on käytössä kahdeksan Ipadia. Eri yhteisöjä ja järjestöjä yhteistyökumppaneina ovat esim. jalkapalloseurat, Mikkelin Jukurit, Esli, kirjasto ja seurakunta. Teemme yhteistyötä myös paikallisten oppilaitosten kanssa.

Yksi esiopetustila on varattu leikkiä varten. Tilassa on useita vaihtuvia leikkinurkkauksia, esim. legot, autoleikki, rakentelut, kahvila-, kotileikki-, lääkäri- ja kampaamoleikki. Leikkitalun avulla voidaan tarvittaessa ohjata lapsia leikkimään myös erilaisissa ja vaihtuvissa kokoonpanoissa.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2023–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri

2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen

3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyy- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

Lapsia ohjataan ymmärtämään liikunnan, levon ja hyvien ihmissuhteiden merkitystä hyvinvoinnille ja terveydelle. Lasten kanssa pohditaan terveyttä ja sairauksia ja niiden syitä sekä ihmisen mahdollisuuksia vaikuttaa omaan fyysiseen terveyteensä ja mielen hyvinvointiin. Hyvistä ihmissuhteista ja niiden merkityksestä mielen hyvinvoinnille keskustellaan. Kaveruutta ja toisten huomioon ottamista sekä tunteiden tunnistamista ja hallintaa harjoitellaan arjen tilanteissa. Lasten kanssa havainnoidaan nukkumisen ja liikkumisen määrää, sekä mietitään niiden yhteyttä päivittäiseen virkeyteen ja hyvään oloon. Opetuksessa haetaan tietoa hygieniasta ja harjoitellaan siihen liittyviä perustaitoja osana esiopetuksen arkea. Lapset saavat esiopetuksessa tietoa oikeudestaan turvalliseen elämään, arvostavaan kohteluun ja koskemattomuuteen. Lasten kanssa havainnoidaan ja pohditaan arjen toimintaympäristöihin ja esiopetuksen oppimisympäristöihin liittyviä yleisimpiä fyysisiä ja psyykkisiä vaaratilanteita. Tavoitteena on tukea lasten turvallisuuden tunnetta, antaa heille valmiuksia pyytää ja hankkia apua sekä toimia turvallisesti tavallisimmissa arjen tilanteissa. Lapsia rohkaistaan hakemaan aikuisen apua esiopetuksen

ongelmatilanteissa ja kiusaamista kohdatessaan sekä kertomaan huolistaan. Opetuksessa harjoitellaan lähiliikenteessä liikkumisen sääntöjä sekä turvallista toimintaa tieto- ja viestintäteknologisissa ympäristöissä ikäkaudelle sopivalla tavalla.

Esiopetuksessa ruokailutilanteita käytetään päivittäisen terveyttä edistävän syömisen ja ruokaan liittyvän osaamisen oppimisympäristönä. Ruokailutilanteista luodaan lasten kanssa mahdollisimman viihtyisiä ja lapsia ohjataan hyviin tapoihin. Suomalaisen ruoka- ja tapakulttuurin lisäksi opetuksessa tutustutaan joihinkin muiden kulttuurien ruoka- ja tapakulttuureihin lasten kotien asiantuntemusta hyödyntäen. Esiopetuksen tärkein työtapa on leikki. Esiopetuksessa huolehditaan, että lapsella on aikaa leikkiä, harjoitella ja oppia omaan tahtiin. Olemme mukana Hannelandian leikki- projektissa. Yksikössä toimii leikkimentori ja hän on tuonut tietoa leikki- koulutuksista sekä rakentanut leikkiympäristöjä lasten kiinnostusten mukaisesti. Opettaja ohjaa lapsen aktiivista osallistumista, tutkimista, kokeilemista ja tiedon hankintaa. Lasten osallisuudesta huolehditaan ottamalla lapset mukaan toiminnan suunnitteluun, työtapojen valintaan ja arviointiin. Suunnittelussa otetaan huomioon leikki, oppiminen, lasten kiinnostusten kohteet, yhteisöllisyys, kiireettömyys sekä yksilöllinen tuki. Lasten ongelmanratkaisutaitoja tuetaan. Tieto- ja viestintäteknologian käyttöä kehitetään ja se otetaan osaksi arkea.

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Osallisuus toteutuu kuuntelemalla lasta/lapsia ja kasvattaja tarttuu lasten aloitteisiin ja toiveisiin sekä spontaanisti kasvatuksellisissa tilanteissa, että pitkän tähtäimen pedagogisessa suunnittelussa.

Perustoimintojen tilat on suunniteltu siten, että lapset tietävät, mitä välineitä ja materiaaleja on käytettävissä. Pelit, kirjat ja askartelutarvikkeet ovat helposti saatavilla.

Päiväjärjestyksessä huomioidaan aktiivisen ja palauttavan toiminnan rytmisyys, yksilöllisyys ja turhan odottelun välttäminen.

Päivittäiset keskustelut lapsen haku- ja tuontitilanteissa, Leops –keskustelut, jossa käydään läpi jokaisen lapsen henkilökohtainen opetussuunnitelma, lapset puheeksi –keskustelut tarvittaessa, vanhempainillat ja yhteiset tapahtumat edistävät vanhempien osallisuutta ja ovat osaltaan myös vanhemmuuden tukemista.

Tunteita ja tunteiden ilmaisua käsitellään lähes päivittäin mm. laulujen, lorujen, satujen ja arjen tilanteiden kautta.

Tunnetaitoja käsitellään myös tunnetaitomateriaalin kautta: Lasten kanssa nimetään ja tunnistetaan erilaisia tunteita, harjoitellaan tunteiden säätelyä, kaveritaitoja ja empatiataitoja.

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan etenkin leikeissä; mietitään yhdessä lapsen kanssa, osaatko ottaa toiset huomioon leikeissä vai leikitkö niin kuin itse haluat? Pyydätkö toisia leikkiin? Pyydetäänkö sinua leikkiin? Vuorovaikutustaidot korostuvat toiminnallisissa tehtävissä sekä ohjatuissa peleissä ja leikeissä.

Itsetunnon tukemisessa tärkeintä on, että aikuiset tutustuvat lapsiin, kuuntelevat mitä lapsi sanoo ja keskittyvät lapsen vahvuuksien tukemiseen. Lapsen tunteminen mahdollistaa sen, että lapsi saa oman tasonsa mukaisia tehtäviä -> onnistumisen kokeminen. Muistamme antaa myönteistä ja kannustavaa palautetta. Kerromme onnistumisista lapsen kuullen myös vanhemmille. Aikuisten tuella ja kannustuksella hankalistakin asioista/vaikeista tehtävistä selvittää voittajina.

Riittävä uni ja lepo edistävät lapsen kasvua, oppimista ja keskittymistä sekä hermoston ja aivojen palautumista rasituksesta. Huomioimme lasten erilaiset tarpeet: päiväunen tai lepohetken määrä mahdollistetaan kunkin lapsen tarpeen mukaan.

Esiopetuksessa kiinnitetään huomiota terveisiin elämäntapoihin. Lasten kanssa liikutaan monipuolisesti sekä sisällä että ulkona. Lapsia ohjataan välttämään yhtäjaksoista istumista ja vaihtamaan työskentelyasentoja.

Henkilökunta on sitoutunut toimimaan väkivallan, häirinnän ja kiusaamisen estämiseksi.

Maahanmuuttajalasten ja –perheiden huomioiminen ja kuuleminen vaatii useampia tapaamisia ja asioiden selvittämistä tulkkien avulla.

Mini Verso -menetelmää käytetään arjen tilanteissa.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Leops-keskusteluissa ja päivittäisissä kohtaamisissa esille tulleiden asioiden huomiointi pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Leops –keskusteluissa ja moniammatillisissa palaverissa käytämme tarvittaessa tulkkipalveluita.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Esikouluun siirtyvistä lapsista käydään siirtopalaverit päiväkotien kanssa. Aloite tarvittaviin palavereihin on varhaiskasvatusyksikön vastuulla. Esiopetus järjestää vanhempien toiveiden mukaan vanhempainillan kouluun siirtymiseen liittyvistä asioista. Lapsilla on kevään aikana kouluun tutustumispäivä.

Esikoulun opettaja täyttää yhdessä huoltajien kanssa tiedonsiirtolomakkeen, jossa kerrotaan esiopetuksen terveiset tulevalle opettajalle. Lisäksi huoltajat kirjaavat omat terveisensä ensimmäisen luokan opettajaa varten. Lomake palautetaan esiopettajalle, joka toimittaa sen koulun opettajalle.

Esiopetuksen keväällä pidetään tarvittaessa yksilökohtainen tiedonsiirtopalaveri. Palaverissa ovat mukana huoltajat, esiopetuksen ja koulun edustajat sekä tarvittaessa psykologi, kuraattori ja/tai kouluterveydenhoitaja sekä muut lapsen kanssa työskentelevät.

Yhteistoimintaa koululuokkien kanssa ovat mm. erilaiset tapahtumat, konsertit ja luokkakohtaiset vierailut. Olemme mukana esi- ja alkuopetuksen pilottikoulutuksessa yhdessä Tuppuralan koulun kanssa. Hankkeen innoittamana ensimmäiset esikoululaisten ja 1. luokkalaisten pajat käynnistyvät marraskuussa.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (lokakuu 23 -25)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT (neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
kuraattori	Tiina Ek	0406567356
psykologi	Satu Bognanoff	0403599538
Terveydenhoitaja	Minna Tivinen	0406619613

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
pkj	Anu Kaasalainen	0503117489
vo	Satu Liuski	satu.liuski@sivistys.mikkeli.fi
veo	Mari Rouhiainen	0403563021
kuraattori	Tiina Ek	0406567356

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat: maaliskuu –24 ja seuraava maaliskuu –25.

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
pkj	Anu Kaasalainen	0503117489
Varhaiskasvatuksen opettaja	Satu Liuski	040 1294316 (Pesäpuu)
Varhaiskasvatuksen opettaja	Soile Hokkanen	

Vlh	Anja Naappi	
Vlh	Jenna Hynninen	
vlh	Ville Lepistö	

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille:

Tieto on välitetty perheille Daisy Familyn kautta. Tiedot löytyvät myös oppiminen.fi -sivustolta. Opiskeluhuollosta kerrotaan huoltajille myös Leops –keskusteluissa.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa:

Oppilashuoltotyötä toteutetaan yhdessä vanhempien kanssa. asiat käsitellään yksittäisen lapsen tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä. Ryhmän kokoonpano perustuu huoltajan suostumukseen. Suostumus kirjataan lomakkeeseen oppilashuoltokertomus/1. Tapaaminen.

Asian käsittelystä laaditaan opiskeluhuoltokertomus. Siihen kirjataan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarvittavat välttämättömät tiedot.

Yksikkökohtaisen oppilashuollon rakenne, toiminta ja vastuut on kuvattu Mikkelin kaupungin esiopetussuunnitelmassa.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

Laadittu/päivitetty 8.10.24

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (18.10.23)

selvitysmateriaalit / -tavat Havainnointi

toimenpiteistä päättäminen (toimintakausi 2023–25)

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu/päivitetty 21.8.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Tällä toimintakaudella ei ole kuljetusta tarvitsevia lapsia.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA 2024-2025

Esiopetusyksikkö: Rantakylän päiväkoti

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitellään henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus
12.11.2024 Pirjo Laakso-Vartiainen

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Rantakylän päiväkoti on syksyllä 2021 valmistunut päiväkoti. Päiväkodissa on kaksi kerrosta ja esiopetus on sijoitettu yläkertaan. Esiopetusryhmiä on kolme: Rantakaisla, Viljatuuli ja Myrskytuuli. Rantakylän päiväkodin esioppilaiden toimintakausi on 8.8.2024 - 31.5.2025. Päivittäinen esiopetusaika on klo: 8.30 - 12.30.

Myrskytuulessa ja Viljatuulessa on kaksi varhaiskasvatuksenopettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Viljatuulessa on lisäksi lapsen henkilökohtainen avustaja. Rantakaislassa on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Lisäksi Rantakaislassa on henkilökohtainen- sekä ryhmäavustaja. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii talossa. Hän osallistuu yhdessä ryhmien työntekijöiden ja perheiden kanssa lasten tuen suunnitteluun. Hän osallistuu myös ryhmien toimintaan tarpeen mukaan lasten osallisuutta tukien ja mahdollistaen onnistumisen kokemuksia arjessa. Tarvittaessa veo työskentelee lasten kanssa pienryhmissä tai yksilöllisesti. Hän toimii monialaisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa. Osa puhe- ja toimintaterapeuteista sekä S2-opettaja käyvät päiväkodilla heidän tukeaan tarvitsevien lasten luona. Tukitoimien toteuttamiseen on varattu oma työskentelytila ja tarvittaessa tila etsitään muualta päiväkodissa.

Myrskytuulen esiopetusryhmässä on 17 lasta, joista yksi on kuljetusoppilas. Viljatuulen esiopetusryhmässä on 19 lasta. Rantakaislan esiopetusryhmä on tuettu ryhmä ja siellä on 15 esioppilasta. Jokaisessa esiopetusryhmässä lapsia jaetaan pienryhmiin tarvittaessa toiminnan mukaan.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti kohdataan jokainen perhe ja perheeseen kuuluva esioppilas. Esiopetussuunnitelma velvoittaa huomioimaan eri kulttuureista, uskonnoista ja katsomuksellisista taustoista tulevat lapset ja järjestämään esiopetustoiminta niin, että kaikki pystyvät siihen osallistumaan tai on järjestetty samanarvoinen korvaava toiminta.

Opetusmateriaalina on toiminnallisen oppimisen verkkokoulu. Jokaisella eskarilaisella on omat kansiot paperisia tehtäviä varten. Ryhmien käytössä Beebotteja, mediakasvatuspelejä ja iPadeja. Näiden lisäksi käytössä on itsetehtyjä sekä valmiita oppimateriaaleja. Ryhmien käytössä on yhteisiä pelejä, leluja, liikuntavälineitä ja soittimia. Opetusmateriaalia on koottu yhteiseen varastoon, jota jokainen ryhmä voi omalla vuorollaan hyödyntää. Jokainen ryhmä ja työntekijä miettii itse, mitä havaintomateriaalia käyttää ja miten.

Päivittäisen liikunnan määrään kiinnitetään huomioita kokonaisvaltaisen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin mahdollistamiseksi. Viikoittain järjestämme useamman kerran ohjattua liikuntaa sisällä tai ulkona. Lisäksi on mahdollisuus lasten omatoimiseen liikkumiseen. Jokainen esikouluryhmä avaa omissa tiimisopimuksessaan sitä, miten eri oppimisen osa-alueet toteutuvat esiopetusvuoden aikana.

Kerran viikossa pidetään tiimipalaveri. Syys- ja kevätkaudella pidetään yksi-kaksi koko talon varhaiskasvatuksenopettajien yhteistä pedagogista palaveria. Esiopetuksen varhaiskasvatuksenopettajien yhteisiä pedagogisia palavereita pidetään säännöllisesti, 6-7/lukukausi. Varhaiskasvatuksen opettajat osallistuvat koulun kanssa käytäviin palaverihin. Kaksi kertaa lukuvuodessa alueen esiopetuksesta

vastaavat kokoontuvat yhteiseen palaveriin. Rantakylän päiväkodin esiopetus on mukana Mikkelin kaupungin joustava esi- ja alkuopetusprojektissa.

Talon sisällä tehdään yhteistyötä muiden ryhmien kanssa. Olemme sopineet toimintakauden aikana järjestettävistä yhteisistä juhlista ja tapahtumista. Alueen yksiköiden esikoululaiset pyrkivät tapaamaan toisiaan toimintavuoden aikana.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

Jokaisessa esiopetusryhmässä on kaksi isompaa huonetta ja yksi pienryhmähuone. Myrskytuulen ja Viljatuulen ryhmähuoneiden välillä on haitarioni, joka mahdollistaa isomman tilan käytön. Esikouluryhmien tilat on mietitty juuri oman ryhmän tarpeiden mukaan. Tilat on rakennettu niin, että ne mahdollistavat monenlaiset leikit. Leikkejä voi muuttaa lasten tai aikuisten ideoinnin mukaan.

Esiopetuslaisten käytössä on päiväkodin sali, leikki-Poukama sekä Luoto, varausten mukaan.

Päiväkodilla on oma aidattu piha-alue, joka on jaettu pienten ja isojen lasten pihaan. Isojen pihalla on mm. keinuja, hiekkalaatikko, leikkimökki, karuselli, tasapainoilupuomit, heilurikeinu ja asfaltoitu pieni pyöräilyrata. Päiväkodin päädyssä on varattu tila palloilulle. Ulkoilussa käytämme myös Poukaman pihaa. Kiinteiden leikkivälineiden lisäksi toimintaa rikastutetaan ja monipuolistetaan varaston leikkivälineillä. Päiväkodin pihasta on portti metsään ja aidan takana olevalle kalliolle. Ne ovat suosittuja leikki- ja oppimisympäristöjä. Metsä ja kallio mahdollistavat luonnonmateriaalien käytön leikeissä.

Rantakylän päiväkodin lähiympäristöstä löytyy Rantakeitaan liikuntasali ja uimahalli, pururata/hiihtolatu, kaukalo, urheilukentät, lintutorni, kierrätyspisteet, leikkipuistot ja Karilan pulkkamäki. Käytämme myös muita kantakaupungin alueella olevia liikuntahalleja ja -kenttiä, mm. Saimaa Stadium, kamppailuareena ja Torisport-areena. Vierailemme myös museoissa ja muissa kulttuuripalveluissa tarjonnan ja mahdollisuuksien mukaan. Käytämme järjestöjen ja seurojen luomia tapahtumia ja palveluja. Syksyllä 2024 seurakunnan varhaiskasvatuksen uudistuksien myötä seurakunta ei pidä enää esiopetuksessa katsomuskasvatuksellisia tuokioita. Yhteistyö jatkuu seurakunnan kanssa muilla tavoilla. Ryhmät itse päättävät halukkuutensa esim. Urkuretkikonserttiin tai joulu-/pääsiäiskonserttiin osallistumisesta. Yhteistyötä uudistuneessa muodossa pohditaan vielä koko päiväkodin yhteisessä viikkopalaverissa. Jokaisessa ryhmässä on lasten käytössä iPadeja, joita käytetään opetuksen tukena. Päiväkodista löytyy siirrettäviä televisioita sekä videotykki.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Hyvinvointia tukeva esiopetuksen järjestäminen ja terveellisten elintapojen edistäminen

Muut tavoitteet: leikki ja ruokakasvatus

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

1. Ryhmissä säännöllisesti tunnetuokioita kerran viikossa. Huomaa hyvä -materiaali käytössä ryhmissä. Kaveri- ja vuorovaikutustaitoja hiotaan arjessa. Itsetunnon vahvistamista onnistumisen kokemusten kautta. Kuunteleminen, kiireettömyys ja sensitiivinen läsnäolo tärkeitä lasta ja perheitä kohdatessa. Kohdataan lapset ja perheet tasavertaisina heidän yksilölliset tarpeensa huomioiden. Hyväksyvä ja positiivinen ilmapiiri, hyvän huomaaminen. Perheen ohjaaminen lisäavun piiriin tarvittaessa.

2. Kaiken toiminnan pohjana ovat Rantakylän päiväkodin yhdessä sovitut arvot. Näitä ovat läsnäolo, arvostus ja yhteistyö.

Esiopetuksessa toteutetaan inklusiota. Jokainen lapsi saa osallistua omaan lähipäiväkodissa järjestettävään esiopetukseen. Lapsen oppimista ja kehitystä tuetaan esiopetuksessa lapsen tarpeita edellyttämällä tavalla osana jokapäiväistä toimintaa.

Ryhmäytymisellä on suuri merkitys sekä osallisuuden että yhteisöllisyyden vahvistamisessa. Alkusyksystä kiinnitetään erityisesti huomiota ryhmäytymiseen ja me-hengen luomiseen. Ryhmäytymisleikit ja leikkiparisysteemi auttavat eskarilaisia tutustumaan toisiinsa. Leikkiparisysteemin avulla jokainen eskarilainen tietää, että hänellä on varmasti kaveri eskaripäivän aikana. Aikuinen havainnoi ja seuraa leikkejä, on läsnä.

Ryhmissä kiinnitetään huomiota, että jokainen lapsi pääsee osalliseksi ryhmän toimintaan lapsen yksilölliset tarpeet huomioiden.

Perheiden yhteisöllisyyttä tuetaan yhteisillä juhlilla (isän- ja äitienpäivät, joulun- ja kevätjuhlat). Perheille annetaan mahdollisuus osallistua halujensa mukaan ryhmien toimintaan. Vanhempia osallistutetaan esiopetustehtäviin pienin yhteisin tehtävin (mm. Toivepuut, arkiliikuntaseikkailu).

Perheiden kanssa keskustellaan poissaoloista poissaolojen puuttumismallin mukaisesti.

3. Esiopetuksen järjestämisessä hyödynnetään yleisen tuen keinoja. Näistä on käytössä erityisesti selkeä struktuuri, jossa huomioidaan ennakointi, ärsykkeiden minimointi, selkeät ja yhdessä sovitut säännöt sekä tunne- ja vuorovaikutustaidot.
Positiiviset ryhmän hallintakeinot edesauttavat turvallisen ilmapiirin syntymiseen.

Arjen toiminnassa huomioidaan liikunnan, levon/rauhottumisen ja terveellisen ruuan vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin. Arjen toiminnassa harjoitellaan omatoimista pukeutumista, vaatteista ja tavaroista huolehtimista ja henkilökohtaista hygieniaa. Sanoitetaan lapsille terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä.

- Toimenpiteet muiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Leikkipedagogiikkaa ja leikkiympäristöjä kehitetään esiopetuksessa Hannelandian ajatusten mukaisesti. Jokainen ryhmä toteuttaa näitä omalla tavallaan. Näillä keinoilla lisätään leikkiä oppimisen tueksi.

Rantakylän päiväkodissa on tehty koko taloa koskevat yhteiset linjaukset ruokakasvatuksen toteuttamisen suhteen. Ruokakasvatuksen keskeiset ajatukset ovat näkyvillä ruokalassa. Ruokakasvatuksessa huomioidaan sensitiivinen ja lasta kuunteleva suhtautuminen. Lasta kannustetaan tutustumaan erilaisiin makuihin ja ruokiin.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Tuonti- ja hakutilanteet ovat tärkeimpiä vuorovaikutustilanteita perheiden kanssa, jolloin vanhemmilla ja henkilökunnalla on mahdollisuus käsitellä lasta koskevia asioita säännöllisesti ja matalalla kynnyksellä. Vanhemmat pääsevät tuomaan esille omia mielipiteitään ja ajatuksiaan myös tutustumispäivänä, vanhempainillassa ja Leops-keskusteluissa.

Vanhemmilla on mahdollisuus ottaa yhteyttä myös päiväkodin johtajaan, varajohtajaan, esiopetuksen kuraattoriin sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajaan tarvittaessa.

Perheisiin/vanhempiin pyritään luomaan avoin ja luottamuksellinen suhde. Vanhempien tietämystä oman lapsen asioista kunnioitetaan ja hyödynnetään saaden lapselle hyvä ja turvallinen esiopetusvuosi.

Vanhempia kannustetaan ja rohkaistaan ottamaan yhteyttä suoraan henkilökuntaan kaikissa asioissa. Vanhemmilla on mahdollisuus laittaa palautetta myös aloitelaatikkoon. Suunnitelmat pidetään väljinä, jotta vanhemmilta tulevat ajatukset mahtuvat toimintasuunnitelmiin.

Huoltajia askarruttaviin asioihin pyritään löytämään yhdessä kaikkia tyydyttävä ratkaisu.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Toukokuun loppuun mennessä pyritään pitämään tiedonsiirrot varhaiskasvatuksen kanssa tulevista esioppilaista. Vuoden aikana järjestetään yhteistä toimintaa nykyisten ja tulevien eskareiden kesken. Näin tulevat esikoululaiset pääsevät tutustumaan eskaritiloihin, henkilökuntaan ja toimintaan.

Teemme yhteistyötä Rantakylän koulun kanssa. Kevätlukukaudella vararehtori, erityisopettajat ja tulevat luokanopettajat vierailevat eskariryhmissä tutustuen tuleviin ekaluokkalaisiin. Maaliskuun 2025 aikana koululla pidetään tulevien ekaluokkalaisten vanhemmille vanhempainilta. Ennen kouluun tutustumispäivää (vko 19) ekaluokkalaisten käyvät kokemusasiantuntijoina vastaamassa tulevien ykkösluokkalaisten kysymyksiin.

Tulevista ekaluokkalaisista esikoulun opettajat ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja pitävät siirtopalaverit koululle. Tehostetun ja erityisen tuen lapsista siirtopalaverit pidetään moniammatillisissa palavereissa. Tulevan lukuvuoden yhteistyötapaamisia koulun kanssa suunnitellaan toukokuussa viikolla 21.

Olemme mukana Rantakylän Yhtenäiskoulun kanssa Mikkelin kaupungin joustava esi- ja alkuopetuspilotointi -hankkeessa. Hankkeen myötä suunnittelemme ja kehitämme työn tekemistä yhdessä.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN

Oppilashuolenpito-ryhmä on kokoontunut 23.9.2024. Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Esiopetuksen kuraattori	Jussi Kokkola	jussi.kokkola@etelasavonha.fi
Terveystenhoitaja	Helena Haverinen	helena.haverinen@etelasavonha.fi
Esiopetuksen psykologi	Satu Bogdanoff (31.12.2024 asti)	satu.bogdanoff@etelasavonha.fi
Varhainen tuki	Hanna-Liisa Koistinen-Purps	hanna-liisa.koistinen@sivistys.mikkeli.fi

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo)	Sanna Tarkiainen	sanna.tarkiainen@sivistys.mikkeli.fi

Päiväkodin johtaja	Pirjo Laakso-Vartiainen	Pirjo.laakso-vartiainen@sivistys.mikkeli.fi
Apulaisjohtaja	Heidi Pienmunne	heidi.pienmunne@sivistys.mikkeli.fi
Ryhmien opettajat		

Koollekutsuja päiväkodin johtaja/apulaisjohtaja. Seuraava kokoontumisajankohta 17.3.2025.

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Pirjo Laakso-Vartiainen	Etunimi.sukunimi@sivistys.mikkeli.fi
Apulaisjohtaja	Heidi Pienmunne	Heidi.pienmunne@sivistys.mikkeli.fi
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo)	Sanna Tarkiainen	
Esiopetushenkilöstöä		

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille tapahtuu vanhempainillassa ja moniammatillisissa verkostoissa. Yhdyshenkilönä toimii veo Sanna Tarkiainen.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa tapahtuu toiminnallisten vanhempainiltojen, lastenpalaverien, tunne- ja vuorovaikutustuokioiden, ryhmäytymistä edistävien toimintatapojen, positiivisten ryhmän hallintakeinojen ja yleisen tuen keinoja käyttämällä ennaltaehkäisevästä näkökulmasta.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

Päivitetty 9.9.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (3.10.2023)

selvitysmateriaalit / -tavat: Havainnointilomake ryhmiin

toimenpiteistä päättäminen (16.10.2023)

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta: Väliarviointi 12.1.2023.

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Päivitetty 23.10.2024

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Päivitetty 31.10.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Myrskytuulen kuljetusoppilaan kyydityksestä huolehtivat Petri Vainio ja Kuljetusliike Avikainen. Kuljettajan vastuulla on huolehtia, että esioppilas pääsee aamuisin päiväkodin pääovesta sisään. Iltapäivisin päiväkodin henkilökunta saattaa esioppilaan taksiin.

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue
Varhaiskasvatus

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Ristiinan päiväkoti, Ristiinan yhtenäiskoulun esiopetus, Vanamot ja Kuusamat

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Vuosisuunnitelman käsittely ja
hyväksyminen sekä arviointi.

Käsitelty päiväkodin yhteisessä
henkilöstökokouksessa

Päiväys ja allekirjoitus 1.9.2024

Jaana Vartiainen
päiväkodin johtaja

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Ristiinan esiopetus koostuu kahdesta yhtenäiskoululla sijaitsevasta ryhmästä, Vanamoista ja Kuusamista. Lapsia on yhteensä 33. Eskarissa työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, sekä varhaiskasvatuksen avustaja. Eskarit on jaettu kahteen ryhmään ja molemmilla ryhmillä on käytössään omat luokahuoneet. Myös aula-tilaa käytetään pienryhmätoimintaan. Vanamoissa on 18 lasta ja Kuusamilla 15 lasta. Esiopetusaika on ma- pe klo 9-13 ja täydentävää esiopetusta tarjoamme 6-9 ja 13-17 välisenä aikana.

9-9.45 ensimmäinen oppituokio

10-10.30 Lounas

10.30-11 toinen oppituokio

11-11.45 ulkoilu

12-12.45 kolmas oppituokio

Toimimme paljon pienryhmissä jakautuen eri tiloihin. Käytössämme on myös "pajapäivät" tiistaisin ja keskiviikkoisin, jolloin molemmille ryhmille on samat kädentaitojen, sekä musiikin oppituokiot. Eskareilla on käytössään Ystävien eskari- kirjasarja. Lisäksi käytämme monipuolisesti monisteita, opetuspelejä, liikunta- ja tutkimusmenetelmiä toiminnallisen eskarin mahdollistamiseksi. Jokaisella ryhmällä on käytössään myös tabletteja, sekä kirjasarjan digimateriaali. Tunnemateriaalina käytämme Suomen ladun Tunteet hukassa- materiaalipakettia. Oppimisen ja havainnoinnin tukena on Lukimat ja KPT- kartoitukset, sekä kielellinen kartoitus jotka tehdään syksyisin ja keväisin. Hyödynnämme lähes päivittäin vieressämme sijaitsevaa kirjastoa.

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

Koko ryhmän yhteisessä toiminnassa huomioidaan eettinen ja elämäkatsomuksellinen, sekä kulttuurillinen näkökulma. Ev. lut seurakunta järjestää aamunavaukset kerran kuukaudessa ja katsomuskasvatuksellinen tuokio järjestetään korvaavana toimintana tuona aikana. Tutustumme monipuolisesti eri kulttuureihin ja pyrimme toiminnassamme keskittymään enemmän maailmankatsomukseen, kuin mihinkään tiettyyn uskontoon.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tekee kartoituksia ja havainnoi lapsia säännöllisesti. Käytössämme on myös S2- opetus ja kuraattorin palvelut.

Opettajien SAK- aika toteutuu kahtena eri iltapäivänä mahdollisuuksien mukaan. Opettajien yhteinen sak- aika maanantaisin on koettu erittäin tehokkaaksi yhteistyön ja toiminnan "punaisen langan" säilyttämisen kannalta.

Koko eskarin väki palaveeraa kerran kuukaudessa keskiviikkoisin, sekä ryhmien omat tiimipalaverit pyrimme järjestämään kerran viikossa ulkoilu-aikaan.

Teemme yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Seurakunta järjestää kerran kuukaudessa aamunavauksen, johon osallistumme yhdessä alakoulun kanssa. Koulun kanssa on useita yhteistyötapahtumia vuodessa, lisäksi pilottivaiheessa oleva esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheen kehittäminen aloitettu vuonna 2024. Teemme yhteistyötä kuraattorin, veon, koulupsykologin, S2-opettajan ja päiväkodin kanssa. Yhteistyötä teemme myös Suomenniemen esiopetuksen kanssa muutaman kerran vuodessa esim. uimakoulun sekä teatteriretkien merkeissä. Lisäksi liikunnan saralla on useita yhteistyötahoja, kuten Mahl, Mikkelin palloilijat, Navi, Rantakeidas ja koulun liikunnan opettajat.

- esiopetusaika, henkilöstö
- Ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako sekä eriytyminen
- ryhmässä olevien kielten, uskontojen, katsomusten ja kulttuurien huomioiminen
- käytössä olevat oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimisen tulena olevien arviointi- ja havainnointimateriaalin käyttö
- yhteistyö yhteinen toiminta muiden kanssa

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Koulun eskari koostuu kahdesta luokkahuoneesta, parvesta sekä aulatilasta. Oppimisympäristöissä panostamme joustavasti niiden kehittämiseen ja leikkiympäristöjen monipuolisuuteen sekä vaihtelevuuteen.

Ulkoilemme koulun oppilaiden kanssa samalla pihalla ja käyvät syömässä koulun ruokalassa. Lisäksi koulun liikuntasali on eskareiden käytössä kaksi kertaa viikossa, käytämme myös lähes päivittäin vieressämme sijaitsevaa urheilukenttää, hiihtolatuja, luistelukenttää, sekä pururataa. Lisäksi hyödynnämme lähimetsiä ja Saimaata opetuksessamme vuodenaajat huomioiden. Talviurheilulle on meillä erittäin hyvät mahdollisuudet.

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

- Kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käyttämisestä lukuvuoden aikana (sisä-, ja ulkotilat, lähiluonto ja rakennettu ympäristö, tieto- ja viestiteknologian käyttö, yhteisö ja järjestöt)

ESIOPETUSTOIMINNAN KEHITTÄMISEN TAVOITTEET

Monipuolisen ja kuormittavan liikunnan lisääminen, sekä lasten osallisuuden lisääminen päivittäiseen toimintaan.

1. Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lv. 2022-2023

- **Kaikenlaisuuden hyväksyminen ja arvostava kohtaaminen**
mm. kuinka puhumme lapsista ja nuorista, kuinka puhumme kollegalle ja yhteistyökumppaneille, seksuaalivähemmistöihin kuuluvien nuorten identiteetin vahvistaminen, kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa ehkäisevät toimet yleensä, à millä keinoin? mm. henkilöstön osaamisen hyödyntäminen, esim. tuvu- ja neopsy-koulutusten näkyminen työssä ja lasten/oppilaiden/opiskelijoiden tukena
- **Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy**
- **Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen**
Kartoitukset, mistä toimenpiteistä kukin ryhmä tai yksilö hyötyy
- **Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy**
mm. terveydenhoitajien yhteisöllisen työn vahvistaminen perusopetuksessa eri aihealueilla

ESIOPETUSYKSIKÖN TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Moninaisuuden hyväksyminen: Keskustelemme päivittäin lasten kanssa erilaisuudesta ja huomioimme yksilöllisesti jokaisen lapsen tarpeet. Kiusaamistilanteisiin meillä on nolla toleranssi ja puutumme kaikkiin tilanteisiin välittömästi. Huomioimme lasten erilaiset kulttuuri- ja uskontotaustat, sekä annamme ikätasoista seksuaalikasvatusta. Käymme lasten kanssa läpi moninaisuuden periaatteita monipuolisesti satujen, leikkien ja toiminnallisuuden kautta. Tuemme lapsia olemaan juuri sellaisia kuin he itse haluavat olla ja jokainen on sellaisenaan arvokas ja tärkeä. Henkilöstömme on saanut Miniverso- koulutuksen.

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

Osallisuus: Eskarissa on käytössä leikinvalintataulukot, joilla sitoutetaan lasta leikkiin. Yksinäisyyttä torjutaan leikkipariarvonnoilla, pienryhmätoiminnalla ja aikuisten vetämillä yhteisleikeillä. Näillä torjutaan yksinjäämistä. Lisäksi leikkitaulukoihin laittavat myös aikuiset nimensä, jolloin takaamme myös aikuisten osallisuuden leikkiin ja sen havainnointiin. Osallisuus mahdollistuu myös lasten kanssa yhteisten sääntöjen laatimisella, päätöksentekoon voi vaikuttaa äänestämällä, sekä jatkuvan vuorovaikutuksen avulla. Lapset tuovat säännöllisesti omia omia näkemyksiään, sekä mielenkiinnonkohteitaan, joilla vaikutetaan vaihtuviin teemoihin. Lasten osallisuus huomioidaan niin, että suunnitelmissa on joustavuutta.

Tunne- ja vuorovaikutustaidot: Säännölliset tunnetuokiot, kahden keskisten juttutuokioiden järjestäminen lasten kanssa. Tunnekasvatusta tapahtuu jatkuvasti arjessamme. Huomioimme pedagogiikassa positiivisen ja senstiivisen työotteen.

Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä: Ohjaamme lapsia liikunnallisen elämäntavan pariin, sekä toimimme ravitsemussuositusten mukaisesti. Huolehdimme riittävästä levosta (n. 45 minuuttia lepoa hoidollisilla lapsilla) sekä riittävästä hygieniasta. Liikomme päivittäin paljon ja omalla esimerkillämme ohjaamme lapsia urheilulliseen ja terveelliseen elämäntapaan.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUS JA PALAUTTEEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUSTOIMINAN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Kuuntelemme herkällä korvalla vanhempia ja pyrimme kehittämään toimintaamme palautteen perusteella. Eskarissa on myös eteisessä palautelaatikko vanhemmille. Myös Leops-keskusteluissa on vanhempien palauteosio, josta keskustellaan lapsen vanhempien kanssa. Lisäksi Leops-keskustelussa luodaan vanhempien kanssa yhdessä tavoitteet lapsen eskarivuodelle ja keväällä pidämme arviointikeskustelun, jossa kirjaamme tavoitteiden toteutumisen, sekä tiedonsiirrot kouluun. Lisäksi vanhempainillat ovat keskustelevia ja vanhempia kuulevia tilaisuuksia. Myös haku ja tuontitilanteissa pyrimme kuulemaan jokaista vanhempaa kiireettömästi, jotta luomme tärkeitä hetkiä luottamuksen, sekä yhteistyön syntymisessä.

NIVELVAIHE YHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Eskariopettajat pitävät tiedonsiirtopalaverit yhdessä lapsen tulevan opettajan kanssa. Tulevat luokkajaot suunnitellaan yhdessä koulun elä-opettajan kanssa. Osallistumme lisäksi seurakunnan pitämiin aamunavauksiin yhdessä alakoulun kanssa, sekä useisiin muihin koulun järjestämiin tapahtumiin. Syksyllä 2023 on herätelty koulun ja esiopetuksen välistä yhteistyötä, suunniteltu tulevia palavereita, yhteistapahtumia ja kummitoimintaa.

YKSIKÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTOSUUNNITELMA

Yksilökohtaisen oppilashuollon rakenne, toiminta ja vastuut on kuvattu Mikkelin kaupungin esiopetussuunnitelmassa.

Yksikön käytettävissä olevien oppilashuoltopalveluja (neuvola-, psykologi- ja kuraattoripalvelut) tarjoavien henkilöiden nimet ja yhteystiedot:

Terveydenhoitaja: Heidi Särkkä

Alueen sosiaalityöntekijä/kuraattori: Anna- Kaisa Myllymäki

Lasten ja kehityksen tukiyksikön psykologi: Satu Bogdanoff

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

YKSIKKÖKOHTAISET PAINOPISTEET YHTEISÖLLISESSÄ OPPILASHUOLLOSSA

Katso esiopetustoiminnan kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet

YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTO

Yksikkökohtaisen oppilashuollon rakenne, toiminta ja vastuut on kuvattu Mikkelin kaupungin esiopetussuunnitelmassa

ARVIO OPPILASHUOLLON KOKONAISTARPEESTA

Molemmissa ryhmissä on tuen tarvetta. Useampi lapsi on tehostetulla tuella sekä kaksi erityisellä tuella, lisäksi monella lapsella on vielä tutkimukset kesken. S2- opetuksessa käy tänä vuonna yksi lapsi ja kuraattorilla useampi. Veo vierailee ryhmässämme säännöllisesti ja psykologi sekä kuraattori tarpeen mukaan.

Asuinalueemme on syrjässä keskustan toiminnoista, kuljetuslapsilla on pitkät eskarimatkat ja olemme pitkässä matkassa kulttuuri- yms.tapahtumista. Käymmekin useamman kerran vuodessa linja-autolla Mikkelissä konserteissa, museoissa tai teatterissa.

(Esiopetusryhmän koostumus, vuorovaikutus ryhmässä, tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien lukumäärä sekä asuinalueen mahdolliset erityispiirteet)

ESIOPETUKSEN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ (ALUEVARPU)

Aluevarpun kokoontumisen ajankohdat: .

Yksiköstä aluevarpun osallistuvat:

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Laadittu/päivitetty 09/2024

PÄIVÄKODISSA LAADITUN PELASTUSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu/päivitetty Ristiinan yhtenäiskoulun pelastussuunnitelma 09/2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Laadittu/päivitetty 10/2024

Lomake päivitetty 09/2022

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Esiopetuksen työntekijä (7.30 vuoro) saattaa lapsen koulukyytiin, taksiin tai bussille. Esiopetuksessa ollaan myös vastassa kuljetusoppilaita. Kuljetusten odotusajat ovat pitkiä poislähtiessä, joten ohjattua oheistoimintaa tarvitaan, myös oman välipalan tuonti on mahdollistettu näille lapsille. Aamun kuljetusoppilaat siirtyvät suoraan omaan luokkaansa, jossa on ohjattu hiljainen toiminta.

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako

OPPILASHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN:

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille.

Vanhempia tiedotetaan tarvittaessa daisyn tai puhelimen välityksellä. Lisäksi käytössämme on reissukansiot, joissa kuljetamme paperitiedotteet.

Lapsen ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen oppilashuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Leops- keskustelut jokaisen lapsen kanssa yksilöllisesti. Halutessaan vanhemmat voivat esittää toiveita oman lapsensa oppilashuollon tarpeisiin liittyen. Lapsen osallisuus näkyy hänen kuuntelemisenaan ja havainnointina, sekä halutessaan leops- keskusteluissa läsnäolona.

Vuosisuunnitelma palautetaan päivähoitotoimistoon 31.10. mennessä

Arviointi vuosisuunnitelman toteuttamisesta toimitetaan varhaiskasvatusjohtajalle 31.5. mennessä

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Vuoropäiväkoti Vilttihattu, Tähtihatut
Ahonkatu 2, 50100 Mikkeli
p. 040 129 4441

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökouksess, 12.10.2024

ESIOPETUKSEN KUVAUS

esiopetusaika, henkilöstö

Tähtihattu-ryhmän esiopetusaika on klo 10-14. Ryhmässä toimii yksi varhaiskasvatuksen opettaja, kaksi lastenhoitajaa ja veo esiopetusaikana kolmena päivänä viikossa.

ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen

Ryhmässä on 10 lasta, joista kuudella on tehostettu tuki. Yksi lapsi on nousemassa erityiseen tukeen. Toimimme yleensä kahdessa tai kolmessa pienryhmässä toimintahetkillä ja esikoulutehtävissä. Myös veon samanaikaisopetusta useamman kerran viikossa.

ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
Kielellä on suuri merkitys lapsen kokonaisvaltaisen oppimisen tukemisessa. Se on lapselle avain vuorovaikutukseen ja sosiaalisten suhteiden ylläpitämiseen. Kieltä kehittääkseen lapsi tarvitsee tukea muun muassa sosioemotionaalisten taitojen, muistin, aistien ja ajattelun taitojen tukemisessa. Siksi Tähtihattujen ryhmässä pidetään tärkeänä, että lasten toimintaa sanoitetaan, autetaan heitä ymmärtämään ja hallitsemaan tunteitaan ja siten tuetaan lapsia aktiivisina toimijoina.

Kieli ja kulttuuri kulkevat rinnakkain. Kieli on vahvasti osa jokaisen identiteettiä ja sen avulla pystytään ymmärtämään ympärillä olevien asioiden merkityksiä. Siksi Tähtihattujen ryhmän kasvattajat välittävät lapsille innostusta ja arvostusta vieraita kieliä ja kulttuureita kohtaan ja sitä kautta ryhmään luodaan muita ihmisiä ja jokaisen kulttuuria kunnioittavan ilmapiiri. Samalla tuetaan lasten luontaista mielenkiintoa kieliä ja kielen käyttöä kohtaan. Käytännössä tämä tarkoittaa kaikkiin niihin pedagogisiin hetkiin tarttumista arjen tilanteissa, joiden kautta tuetaan lapsen kielen oppimista. Siten kielipedagogiikka on vahvasti osa Tähtihattujen toimintaa ja vieraita kieliä harjoitellaan kielisuihkutuksen tai lyhyiden kielikylpyjen muodossa arjen lomassa. Näin herätellään lasten kiinnostusta muihin kieliin ja vieraisiin kulttuureihin. Ryhmän lasten erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat huomioidaan arjen pienissä hetkissä harjoittelemalla tervehdyksiä, kiitoksia tai laskemista vierailta kielillä.

Kielitietoisuus sitoutuu osaksi kielen kehitystä. Se on tietoisuutta kielestä ja kielen rakenteesta sekä eri kielten merkityksestä ja kielen ja vallan suhteesta. Kielitietoinen pedagogiikka tukee lapsen luku- ja kirjoitustaidon kehittymistä sekä ajattelun taitoja. Tähtihattujen ryhmässä esiopetusympäristössä tuetaan jokaista lasta kielitietoisien pedagogiikan avulla rohkaisemalla lasta kielen käyttöön. Samalla tuetaan lasten luontaista kiinnostusta omaan äidinkieleen sekä sen rakenteeseen. Ryhmässä on yksi suomea toisena kielenään puhuva lasta. Hänen kanssaan toimii suomi toisena kielenä-opettaja kerran viikossa päiväkodilla.

oppimateriaalit ja välineet

Tähtihattujen esiopetusmateriaalia tuotetaan itse kasvatustiimin toimesta hyödyntäen oppimismateriaalien eri lähteitä. Käytössä on myös Ystävien eskari-kirja osana esiopetusta. Muita oppimista tukevia pedagogisia menetelmiä ovat päivittäin käytössä olevat kuvat, leikki ja Miniverso. Koodauksen alkeita harjoitellaan erilaisten tehtävien, BeeBot-robottien ja leikkien avulla.

suunnittelukäytännöt

Tähtihattujen esiopetuksen toimintaa suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä ryhmän lasten kanssa. Toiminta perustuu lasten osallisuuteen, lasten sen hetkisiin mielenkiinnon kohteisiin sekä heidän tarpeisiinsa. Näiden pohjalta opettaja ja tiimi suunnittelevat ryhmän pedagogisen toiminnan laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sekä oppimisen alueet huomioiden. Toiminta on joustavaa ja siksi sitä voidaan muuttaa lasten osallisuus huomioiden, mutta samalla pedagogiset linjaukset toteutuen.

Toiminnasta pyydetään palautetta Tähtihattujen ryhmän lapsilta sekä heidän huoltajiltaan. Lapsia kuunnellaan, heidän kanssaan keskustellaan ja ohjataan huomioimaan muita. Tähtihattujen esiopetusryhmässä ohjatussa esikoulutoiminnassa ja leikissä lapset harjoittelevat toimimaan yhteistyössä muiden kanssa sekä asettamaan toiminnalleen tavoitteita. Siten lapsille pyritään luomaan kokemus ryhmän ja yhteisön jäsenyydestä. Tähtihattujen ryhmän tavoitteena on tukea uusien tietojen ja taitojen kautta lasten halua oppia lisää.

Tähtihattujen esiopetusryhmässä jokainen hetki on tarkoitettu oppimiseen, ihmettelyyn ja tutkimiseen ja siksi myös arjen siirtymät huomioidaan päivittäisessä toiminnassa. Toiminnasta toiseen siirtyminen tapahtuu joustavasti ja siten esikoulutoiminnatkaan eivät ole vain irrallisia tuokioita päivästä. Näin pyritään tekemään lapsen päivästä eheä kokonaisuus.

oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
Oppimisen havainnointia ja arviointia toteutetaan päivittäin ryhmän kasvattajatiimin toimesta esiopetustoiminnan aikana. Havainnoinnin ja arvioinnin tukena toimivat lasten oppimistehtävät, leikin havainnointi ja Eskarin arki. Tarvittaessa hyödynnetään varhaiskasvatuksen erityisopettajan ulkoisiin arviointimenetelmiin perustuvaa tietoa.

yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Toiminta pohjautuu monialaiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Viikoittain yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja S2-opettajan kanssa. Yhteistyötä toteutetaan myös toiminta- ja puheterapeuttien, terveydenhuollon henkilöstön sekä kuraattorin kanssa. Moniammatillista yhteistyötä tehdään päivittäin oman ryhmän sisällä sekä myös yksikön muiden ryhmien kanssa. Toimintaa suunnitellaan yhdessä muiden ryhmien tiimien kanssa ja esiopetuksessa toteutetaan muun muassa talon yhteisiä liikunta- ja musiikkihetkiä, projekteja sekä ulkoiluja. Tähtihattujen esiopetuksen henkilöstö huolehtii päivittäisten kuulumisten ja tietojen siirtämisestä varhaiskasvatukseen hoitoon siirtyvistä lapsista oman työajan päättyessä.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, leikki, vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot) Tähtihattujen esiopetuksen ryhmässä lapsi nähdään aktiivisena toimijana ja siksi oppimisympäristöt muokkautuvat lasten oman toiminnan kautta heille soveltuviksi. Lapset osallistuvat oppimisympäristön sisustamiseen ja voivat valita sieltä itselleen sopivan tilan leikkeihin. Esiopetuksen henkilöstön tehtävänä on tukea ja mahdollistaa lapsen oppimisympäristön muokkautuvuus sekä erilaisten leikkitilojen toteutuminen.

Oppimisympäristönä toimii Tähtihattujen oma ryhmätila, joka mahdollistaa toiminnan toteuttamisen pienemmissä ryhmissä. Päiväkodin liikuntasali on käytössä kerran viikossa. Oman ryhmätilan lisäksi Tähtihattujen ryhmässä hyödynnetään päiväkodin muita tiloja, kuten aisti-, leikki- ja terapiahuoneita. Näin toimintaa saadaan eriytettyä pienryhmiin ja pystytään tarjoamaan lapsille aistielämyksiä ja mahdollisuuksia oppimiseen vaihtelevissa ympäristöissä.

Monipuolisen toiminnan ulkona mahdollistavat päiväkodin piha ja sen yhteydessä oleva liikuntakenttä. Kerran viikossa talon ”pienet” ja ”isot” vaihtavat pihoja, mikä mahdollistaa erilaisen maaston ja leikkivälineiden kokemukset. Tähtihattujen ryhmässä esiopetustoimintaa toteutetaan myös metsässä, jossa erilaisia aistiärsykeitä tarjoavassa oppimisympäristössä harjoitellaan muun muassa matemaattisia taitoja, tunne- ja vuorovaikutustaitoja tai kieltä ja kirjallisuutta. Toiminnan vieminen metsään mahdollistaa monipuolisen tutkimisen, toimimisen ja liikkumisen luonnossa sekä arjen tärkeisiin taitoihin kuuluvien luonnon ja ympäristön kunnioittamisen kokemusten syntyminen.

Esiopetusta toteutetaan myös rakennetussa lähiympäristössä. Toiminnassa hyödynnetään muun muassa Urheilupuistoa, Hännin kenttää ja Ilmarisen leikkipuistoa. Vuoropäiväkotijärjestelmä mahdollistaa kävelyretket kirjastoon tai museoihin. Uimaopetusta annetaan Naisvuoren uimahallissa.

Tiede ja teknologia kulkevat luonnollisena osana Tähtihattujen esiopetustoiminnassa. Teknologia-aidot ovat lapsille oppimisen ja harjoittelun kohde ja samalla kasvatushenkilöstön työväline. Ryhmän käytössä on tabletteja ja mediakasvatuksessa lapsia ohjataan muun muassa valokuvaukseen, videointiin, tiedonhankintaan ja koodauksen alkeisiin osana esikoulun toimintaa.

Tähtihattujen esiopetusryhmä tekee yhteistyötä muiden oppilaitosten kanssa. Esimerkiksi Esedun opiskelijat vierailevat ryhmässä toteuttaen erilaisiin oppimisen alueisiin liittyviä toiminnallisia pisteitä. Myös pelastuslaitoksen kanssa tehdään yhteistyötä ja he toteuttavat lukuvuosittain valistuskäynnin esikouluun.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - Ryhmäytymisen vahvistaminen ja oppimiseen innostaminen
  - kasvattajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen

Tähtihattujen esiopetuksen tavoitteena on tukea lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja siten, että lapset saavat tukea tunteiden säätelyyn ja käsittelyyn. Lisäksi lapsia ohjataan tunnistamaan omia tunteitaan sekä tunnetilojen vaikutuksia muihin. Tukemalla lapsen tasapainoista mielenterveyttä, lasta autetaan selviämään ikäkauteensa kuuluvista haasteista, luomaan ja ylläpitämään myönteisiä vuorovaikutussuhteita vertaisiinsa sekä hyväksymään itsensä. Tavoitteena on, että tärkeitä vuorovaikutustaitoja harjoitellaan lapsille luonnollisissa arjen oppimistilanteissa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy

Mahdollistamalla lasten aidon osallisuuden Tähtihattujen esiopetusryhmässä edesautetaan myönteisen ja turvallisen vuorovaikutuksen syntymistä kasvattajien ja lasten välille. Lisäksi toiminnalla tuetaan yhteenkuuluvuuden tunteen syntymistä ryhmään. Lasten osallisuus on vastavuoroisessa vuorovaikutussuhteessa tapahtuvaa toimijuutta. Aito toimijuus tarkoittaa lasten aktiivista osallistumista ja sitä, että heidän toiminnallaan on vaikutuksia. Mahdollistamalla aidon toimijuuden lapset kasvavat kohti itsenäistä toimintaa sekä kyvykkyyttä ymmärtää ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia heidän toiminnalleen. Lasten toimijuus muotoutuu kokemusten perusteella arjen yhteisöissä, jotka antavat heille kokemuksia ja mahdollisuuksia vaikuttaa heille tärkeisiin asioihin.

Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Tähtihattujen esiopetusryhmässä tehdään pedagogisia ratkaisuja, jotka vaikuttavat lasten esikoulupäivän rakenteeseen ja sitä kautta fyysisen aktiivisuuden määrään. Motoristen taitojen lisäksi liikunnan tavoitteena on harjoitella muun muassa vuorovaikutustaitoja, sosiaalisia taitoja sekä tunteiden tunnistamista ja niiden ilmaisua. Päivittäisen, aktiivisen liikkumisen ja ulkoilun kautta tuetaan lisäksi lasten ryhmäytymistä sekä vahvistetaan heidän itsetuntoaan.

Muut tavoitteet

Leikki läpäisee Tähtihattujen koko esikoulutoiminnan. Olemme avanneet leikin merkitystä lapsen kasvuille, kehitykselle ja oppimiselle sekä niihin käyttämiämme menetelmiä ja toimintatapoja yllä olevassa vuosisuunnitelmassa.

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen

Tähtihattujen esiopetusryhmässä vuorovaikutus perustuu vahvaan tunnetukeen, jonka avulla ryhmään luodaan turvallinen ja lämmin ilmapiiri. Laadukas tunnetuki edellyttää Tähtihattujen kasvatushenkilöstöltä sensitiivistä työtettä eli lasten tarpeisiin vastaamista sekä taitoa huomioida toiminnassa lasten yksilölliset piirteet. Tähtihattujen kasvattajat käyttävät toiminnassaan ohjauksellista tukea, jolloin lasten ajattelutaidot pääsevät kehittymään. Ohjauksellista tukea toteutetaan yhteisten keskustelujen kautta sekä rohkaisemalla lapsia pohtimaan asioita itse. Ryhmän lapsia haastetaan ajattelemaan ja laajentamaan ymmärrystään sen sijaan, että toiminta perustuisi ulkoa opittavaan tietoon tai pelkästään oikeisiin vastauksiin. Lisäksi

vuorovaikutustilanteissa annetaan kielellistä ja käyttäytymisen mallia, kannustetaan, puhutaan oikeilla käsitteillä sekä hyödynnetään monipuolisia ohjauksellisia menetelmiä. Tunteiden käsittelyn tukena käytetään tunne- ja vahvuuskortteja, Ystävien eskari- kirjan tunnetaitomateriaaleja sekä muuta tunne- ja turvataitomateriaalia. Tähtihattujen lapsia opetetaan tunnistamaan tunteita, puhumaan niistä oikeilla tavoilla ja sanoilla sekä pohtimaan, miten toimitaan, jotta jokaisella olisi hyvä olla.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy

Tähtihattujen esiopetusryhmässä tuetaan lasten osallisuutta havainnoimalla lasten toimintaa, tunnistamalla lapsille merkityksellisiä asioita sekä mahdollistamalla lasten aktiivista ja oma-aloitteista toimintaa. Materiaalit ja välineet asetetaan lasten saataville ja lasten toiminta-aloitteisiin vastataan. Puheilmaisuun ja keskusteluun rohkaistaan käyttämällä arjessa runsaasti avoimia kysymyksiä. Tähtihattujen esiopetusryhmässä lasten osallisuuden perustana on lapsilähtöinen toimintakulttuuri, joka perustuu lasten ja aikuisten yhteiselle päätöksenteolle. Perustamalla toiminnan lasten aitoon osallisuuteen mahdollistetaan jokaisen lapsen kokemus kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta. Tähtihattujen ryhmässä osallisuus ei tarkoita jokaisen lapsen kohdalla samoja asioita, vaan sitä toteutetaan lasten yksilölliset tarpeet ja kehitys huomioon ottaen.

Tähtihattujen ryhmässä tuetaan lasten sosiaalista osallisuutta. Päivittäisessä arjessa rakennetaan yhteisöön kuulumisen tunnetta luomalla ryhmän yhteisiä sääntöjä sekä omanlaisia käytänteitä ja toimintatapoja. Näiden kautta lapset oppivat toimimaan arjessa muiden lasten ja aikuisten kanssa, muokkaavat yhteisöä omalla toiminnallaan sekä muodostavat käsityksen itsestään osana ryhmää. Turvallinen, sensitiivinen ja lapsia kuunteleva työote vahvistavat yhteisöön kuulumisen tunnetta sekä edesauttavat lasten aloitteellisuutta. Tunnetaitojen kehitystä tuetaan esikoulun arjessa.

Leikillä on suuri merkitys toiminnassa. Tähtihattujen ryhmässä leikin valinnassa yleisenä ajatuksena on, että leikkiin mahtuu aina. Sillä tavoin lapsen on helpompi liittyä haluamaansa leikkiin. Aikuisen läsnäolo ja tuki

tarpeen mukaan, jottei kukaan kokisi jäävänsä ulkopuolelle tai yksin. Asian käsittely tunnetaitojen kautta sekä keskustellen arjen tilanteissa ja yhteisinä pohdintoina.

Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Tähtihattujen ryhmän lasten esiopetuspäivä sisältää runsaasti fyysisesti aktiivisia toimintoja, leikkejä, ulkoilua ja liikkumista. Turhien sääntöjen ja rajoitusten sijaan lapsia kannustetaan liikkumaan. Samalla lapsi oppii liikkumaan turvallisesti. Lasten kanssa keskustellaan liikunnan, levon ja ravinnon merkityksistä. Erilaiset pelit ja sääntöleikit auttavat lapsia ymmärtämään oikean ja väärän teemoja sekä sääntöjen noudattamista. Sääntöleikkien ristiriitatilanteita selvitetään yhdessä kasvattajien kanssa ja ristiriitojen aiheuttamille kielteisille tunteille etsitään yhdessä oikeita ilmaisutapoja. Sääntöleikkien kautta kehittyvät myös vuorovaikutustaidot, sosiaaliset taidot sekä taito odottaa omaa vuoroaan. Tähtihattujen esiopetusryhmässä tuetaan jokaisen lapsen liikkumista taitotasosta riippumatta ja huolehditaan jokaisen lapsen mahdollisuuksista oman taitotasonsa mukaisiin harjoitteisiin. Sitä kautta lapsi saa onnistuessaan myönteisiä liikuntakokemuksia. Ikätasoon kuulumattomiin peli- ja videomateriaaliin liittyvään puheeseen ja leikkeihin olemme puuttuneet aktiivisesti sekä tuoneet huolen myös huoltajien tietoon. Suurin osa lapsista on vuorohoidossa täydentävässä varhaiskasvatuksessa ja hoitovuorot voivat olla pitkiä. Tällöin korostuu levon merkitys lapsen arjessa ja mahdollistamme sen myös esiopetuksessa. Myöskin esiopetuksen velvoittavuutta on pohdittava lapsen edun kannalta, jos lapsi on viikonloppuna hoidossa, hänellä on vastaavasti oltava vapaapäivät viikolla eskaripäivinä.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Toimivan yhteistyön perusta lasten huoltajien sekä kasvatushenkilöstön välillä on luottamus. Siksi Tähtihattujen ryhmän henkilökunta pyrkii avoimeen, keskustelevaan ja luottamukselliseen vuorovaikutussuhteeseen ryhmän lasten huoltajien kanssa. Tätä yhteistyötä rakennetaan päivittäisissä kohtaamistilanteissa. Arjen kohtaamisten lisäksi huoltajia kuullaan lasten esiopetuksen oppimissuunnitelmia laadittaessa. Näissä kohtaamisissa saatujen palautteiden ja kehittämisajatusten pohjalta esiopetustoimintaa pystytään arvioimaan ja muokkaamaan joustavasti.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Yhteistyötä alkuopetuksen kanssa pyritään tekemään lähikoulun (Saimaanportin koulu) kanssa. Vuoropäiväkoti Vilttihatun Tähtihattujen esiopetusryhmässä on lapsia Mikkelin eri alueilta. Saimaanportin kouluun siirtyy vain kaksi lasta tämänvuotisesta ryhmästä. Esioppilaiden tiedonsiirto kouluun siirtyvien lasten osalta toteutetaan keväällä. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen välistä yhteistyötä toteutetaan lukuvuoden aikana tapahtuvien yhteistyötapahtumien kautta. Tiedonsiirtopalaverit varhaiskasvatuksesta esiopetukseen käydään kevään aikana.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (pvm)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Terveystieteiden erikoistutkija	Noona Kärkkäinen	puh. 0403599061
Kuraattori	Minna Kahilainen	puh. 0447942785
Koulupsykologi	Satu Bogdanoff	puh. 0403599538

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Anne Jukarainen	puh. 0505812369
Päiväkodin apulaisjohtaja	Eija Ruuth	puh. 0447942156
Varhaiskasvatuksen opettaja	Eeva-Kaisa Venäläinen	puh. 0401294441
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	Ringa Lahtonen	puh. 0401294441
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	Satu Pääkkönen	puh. 0401294441

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Tiedotamme huoltajille oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista esikoulun vanhempainillassa syksyllä. Tarpeen tullen yksilökohtaisesta oppilashuollosta käydään keskustelua huoltajien kanssa ja ohjataan heitä hakemaan tarvittavia oppilashuollon palveluita.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

Toiminnan perustalla on yhteinen ymmärrys tavoitteesta sekä jaettu asiantuntijuus lasten, henkilöstön sekä lasten huoltajien kesken lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Yhteistyölle ja huoltajien osallisuudelle tärkeitä hetkiä ovat arjen tuonti- ja hakutilanteet, jolloin kuulumisia vaihdetaan. Lasten hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään yhdessä ratkaisuja huoltajien kanssa.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

laadittu/päivitetty 12.10.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (pvm) 12.10.2024

selvitysmateriaalit / -tavat

toimenpiteistä päättäminen (pvm) 12.10.2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta

05/2025

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)**PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA**

laadittu/päivitetty 10/2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako. Vuoropäiväkoti Vilttihatun esiopetuksen lapsilla ei ole oikeutta kuljetukseen.

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Mikkelin Enkku

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

30.10.2024 Maarit Lahnasalo

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Esiopetusaika on klo 9.00-13.00. Ryhmässä toimii varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen hoitaja.

Esiopetusryhmän koko on yhdeksän lasta. Aamupäivisin työskennellään pääsääntöisesti joko kaikki yhdeksän lasta yhdessä, 3-4 lapsen ryhmissä, pareittain tai itsenäisesti. Iltapäivisin ryhmä jakautuu yhteisiin leikkeihin ja toimintaan päiväkodin nuorempien lasten kanssa. Eskarilaisten ja päiväkodin nuorempien (3-5 -vuotiaat sekä Pikku Enkun 1-3 -vuotiaat) lasten välinen yhteistyö on aktiivista. Välillä toteutetaan projekteja ja retkiä, joissa kaikki päiväkodin lapset toimivat yhdessä.

Esioppilaat ovat yhtä lukuunottamatta äidinkieleltään suomenkielisiä ja englannin kieli kulkee suomen kielen rinnalla. Katsomuskasvatus ja kulttuuristen tapojen huomiointi liittyy luontevalla tavalla arjen asioihin sekä juhliin ja ajankohtaisiin tapahtumiin, joilla on uskonnollista tai katsomuksellista merkitystä. Ryhmätilan seinällä on Kulttuurien juhlakalenteri, josta

tutkitaan muiden uskontojen juhlapäiviä ja keskustellaan niistä lasten kiinnostuksen mukaan. Myös lapsia askarruttavia elämän kysymyksiä pohditaan yhdessä.

Esiopetusryhmän käytössä on Kummaa-kirjasarjan materiaalit. Lisäksi käytetään jonkin verran monistettuja materiaaleja.

Opettajan suunnitteluajan lisäksi pidetään viikottain talon yhteinen suunnittelupalaveri, jossa suunnitellaan ja jaetaan ryhmien yhteiset toiminnot tulevalle viikolle. Oppimiskokonaisuudet, joihin sisältyvät opetuksen yleiset tavoitteet ja lasten mielenkiinnon kohteet ja tavoitteet, suunnitellaan päiväkodin yhteisiä teemoja mukaellen. Tänä syksynä lapset valitsivat teemaksi ”Kaupunki”.

Oppimisen tukena käytetään säännöllisesti havaintomateriaalia (mm. KPT), jotta saadaan ajantasainen käsitys esioppilaan taidoista, tiedoista ja mahdollisesta tuen tarpeesta. Jatkuva arviointi (lasten arviointi/ itsearviointi, henkilökunnan toiminnan arviointi/itsearviointi) on olennainen osa esiopetuksen laadun ylläpitämistä ja kehittämistä. Pienessä, tutussa ryhmässä sekä sanallinen toiminnan arviointi että itsearviointi on osa jokaista päivää. Kaikille eskareille on laadittu esiopetuksen oppimissuunnitelma syksyn alussa yhteisessä keskustelussa huoltajien ja esioppilaan kanssa. Keväällä pidetään kouluunsiirtokeskustelu. Esioppilaat arvioivat itseään hymynaama-lomakkeella syksyllä ja keväällä.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Päiväkodin keskeinen sijainti mahdollistaa monipuoliset oppimisympäristöt. Vanhan talon tilat ovat viihtyisät, ja ne luovat kodinomaisen ympäristön leikille ja oppimiselle. Tämän lukuvuoden aikana lasten osallisuus ja leikki on nostettu erityisen kehittämisen ja huomion kohteeksi koko päiväkodissa. Vuorovaikutus- ja tunnekasvatus pyritään ensisijaisesti sitomaan luontevasti kaupunki -teemaan hyödyntäen Vahvuusvarista ja Huomaa hyvä -materiaaleja.

Päiväkodin pihassa on mahdollisuus liikuntaan, ja pieni metsikkö toimii mielikuvituksen innoittajana rikastaen leikkien sisältöjä. Kalevankankaan metsä polkuineen on usein käytetty retkipaikka luonnon keskellä.

Lähialueen liikuntapaikat (Naisvuoren uimahalli, Urskin ja Hänskin urheilukentät, Rouhialan koulun sali ja kenttä) ovat Kalevankankaan lisäksi suunnitelmallisessa käytössä.

Vuosisuunnitelmaan kuuluvat sekä kirjastokäynnit että kutsuvierailut kirjastoon ja taidemuseoon. Lisäksi retkeillään mahdollisuuksien mukaan lasten valitsemiin kohteisiin kuten teatteriin, elokuvateatteriin, taidenäyttelyihin, liikuntapaikkoihin ja leikki-puistoihin. Poliisiasema tulikin tutuksi jo syyskuussa.

Esiopetuksessa on mahdollista käyttää iPadejä sekä Beebotia. Vanhemmat ovat saavat halutessaan eskarissa lauletuista englanninkielisistä lauluista linkkejä QR -koodeina, jotta lapset ovat voivat laulaa ja katsoa niitä halutessaan YouTubesta myös kotona yhdessä perheidensä kanssa.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet Enkussa lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - Hyvät tavat ja arvostava kohtaaminen
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä yksinäisyyden ehkäisy

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen toteutuu päivittäin päiväkodin arjessa, kun lapsia autetaan tunteiden havaitsemisessa, tiedostamisessa, ilmaisemisessa, sanoittamisessa ja säätelyssä. Puhelimen Kehukone-äppi ja Mieli Ry:n tunnerobotti ovat usein käytössä usein. Lisäksi eskareilla on käytössä myös Kummaa-sarjan tunnemateriaalit sekä tarvittaessa MiniVerso. Vuorovaikutus- ja tunnekasvatuksessa käytetään Vahvuusvarista ja Huomaa hyvä -materiaaleja. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemisen lisäksi osallisuutta vahvistaa ja yksinäisyyttä ehkäisee Enkun sääntö "Kaikki pääsevät leikkiin." Sääntö toteutuu sekä koko talon että yhdeksän eskarilaisen kesken. Pienen pienen päiväkodin vahvuus on sen vanhemmista lähtevä yhteisöllisyyden tunne.

Terveysteen, hyvinvointiin ja turvataitoihin liittyviä asioita käsitellään Väestöliiton 5-6 -vuotiaiden kehotunnekasvatuksen vuosikelloon pohjautuen, ellei joku aihe vaadi akuuttia käsittelyä jo aiemmin.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Esioppilaiden vanhemmilta pyydetään oppilashuoltoasioihin liittyen palautetta ja ajatuksia yhteisissä oppimissuunnitelma-keskusteluissa sekä silloin, kun oppilashuollolliset toimenpiteet tulevat lapsen kohdalla ajankohtaisiksi. Vanhemmilla on mahdollisuus tulla kuulluksi päivittäin tuonti- ja hakutilanteissa ja heiltä tullutta palautetta hyödynnetään toiminnan suunnittelussa sekä toteutuksessa, kuten tänä syksynä toiveena olleen lepoetken toteuttamisessa. Eskareiden kanssa suunnitellaan yhdessä toiminnallisia tuokioita, joissa oppilashuollolliset tavoitteet toteutuvat. Arviointi on jatkuvaa.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Yhteistyökumppanina toimii Rouhialan koulun alkuopetusluokka, jonka kanssa sovittu luokkalainoista.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (23.9.2024)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
terveydenhoitaja	Senja Vauhkonen	040 656 7265
kuraattori	Taija Suikki	044 794 2778
psykologi	Satu Bogdanoff (31.12.2024 asti)	040 359 9538

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
terveydenhoitaja	Senja Vauhkonen	040 656 7265
kuraattori	Taija Suikki	044 794 2778
psykologi	Satu Bogdanoff	040 359 9538
Pk:n johtaja	Maarit Lahnasalo	044 970 8916

Varhaiskasvatuksenopettaja, eo	Anja Ilvesaro	044 974 3845
--------------------------------	---------------	--------------

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat: 24.9.2024, kevään tapaaminen sovitaan erikseen.

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
päiväkodinjohtaja	Maarit Lahnasalo	044 970 8916

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Oppilashuollosta on tiedotettu kuraattorin vierailun jälkeen, ja vanhempainillassa on kerrottu mahdollisuudesta käyttää hänen palveluitaan. Kuraattorin yhteystiedot löytyvät ilmoitustaululta.

Esioppilaiden vanhemmilta pyydetään oppilashuoltoasioihin liittyen palautetta ja ajatuksia yhteisissä oppimissuunnitelma-keskusteluissa sekä silloin, kun oppilashuollolliset toimenpiteet tulevat lapsen kohdalla ajankohtaisiksi. Eskareiden kanssa suunnitellaan yhdessä toiminnallisia tuokioita, joissa oppilashuollolliset tavoitteet toteutuvat. Arviointi on jatkuvaa.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

28.10.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT *(liite 2: toimenpidepohja)*

selvitys aloitettu (10.8.2024)

selvitysmateriaalit / -tavat: havainnointi

toimenpiteistä päättäminen (28.10.2024)

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta 1/2025 & 5/2025

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu 26.10.2022/päivitetty 20.8.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Esiopetuksessa ei ole kuljetusta tarvitsevia lapsia.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Päiväkoti Huiskilo

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus 18.10.2024

Sanna Sensio
päiväkodin johtaja

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt

- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Esiopetusaika on päivittäin klo 9-13 välisenä aikana, ryhmää opettaa varhaiskasvatuksen opettaja, esiopettaja Sanna Sensio. Lukuvuonna 2024-2025 ryhmän koko on kahdeksan esioppilasta. Ryhmää jaetaan työskentelemään pareittain ja pienissä ryhmissä lukuvuoden aikana. Tällä hetkellä esiopetusryhmässä on kuusi suomea, kaksi kaksikielistä esioppilasta. Toinen puhuu suomea ja ruotsia, toinen suomea ja latviaa. Eri kieliin, uskontoihin, katsomuksiin ja kulttuureihin tutustutaan lukuvuoden aikana. Esiopetusryhmän toiminnasta vastaa pääasiallisesti esiopettaja.

Esiopetusyksikössä on käytössä montessorimateriaali ja Eläköön eskari! oppimateriaali, joita on täydennetty EASEL-tunnetaitotyöskentelyllä.

Suunnittelukäytännöt: Lukuvuosisuunnitelma pääpiirteittäin, kuukausisuunnitelma mitä tehdään yhdessä koko päiväkotiryhmän kanssa, esiopetuksen tarkempi suunnitelma viikon kerrallaan. Suunnitelmat jaetaan käyttämämme TinyApp-sovelluksen kautta vanhemmille. Lisäksi toimintaa dokumentoidaan kuvin, äänin ja videoin, jotka jaetaan vanhemmille Tinyappin kautta. Lisäksi päivittäin hakutilanteissa käydään kuulumisia läpi.

Oppimisen tukena käytetään Eläköön eskari! materiaalissa olevia havainnointilomakkeita helpottamaan arviointia ja havainnointia. Alkusuksystä esioppilaat tekevät itsearviota esiopettajan kanssa. Esioppilaan suunnitelma käydään vanhempien kanssa läpi yhdessä keskustellen ja esioppilas on mukana keskustelussa. Keväällä pidetään yhteinen arviointikeskustelu vanhempien ja esioppilaan kanssa, tarvittaessa jo aiemmin. Esiopettaja, yhdessä muun päiväkodin henkilökunnan kanssa, havainnoi esioppilaiden kasvua ja kehitystä, koska kaikki esioppilaat ovat myös esiopetusta täydentävässä päivähoidossa. Lisäksi esioppilaat tekevät itsearviointia ja asettavat pieniä oppimisen tavoitteita pitkin lukuvuotta aina marraskuulta eteenpäin.

Montessori-ajatuksen mukaisesti päiväkotimme lapsia ei ole eriytetty ryhmiin, muuten kuin aamupäivän toimintojen osalta. Aamupäivän ulkoilu tapahtuu yhteisessä pihassa eri-ikäisten lasten kanssa. Näin olleen esioppilaat toimivat ja leikkivät 1-6-vuotiaiden ryhmässä erilaisissa pareissa ja pienryhmissä päivän aikana. Lisäksi päiväkodin retkillä saattaa olla myös muun ikäisiä lapsia mukana. Näin esioppilaat oppivat huomioimaan eri-ikäisiä ja taidoiltaan erilaisia lapsia jo

varhaiskasvatusvuosinaan. Lisäksi kaikilla on esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, jolloin iltapäivän ulkoilussa on eri-ikäisiä lapsia.

Yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen esiopettajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan, toimintaterapeutin, psykologin, S2-opettajan ja esiopetuksen kuraattorin kanssa tarvittaessa.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

Sisätilat on suunniteltu montessoriajatuksen mukaisesti aihealueittain, jolloin esioppilas voi jatkaa esim. matemaattisten tehtävien tekoa helposti helpommasta vaikeampaan. Oppimisympäristö on luotu niin, että esioppilaat voivat itsenäisesti valita tehtävän, jonka haluavat kulloinkin tehdä. Eläköön eskari! -materiaalia käytetään koko ryhmän kanssa yhdessä työskentelyyn. Ulkotiloja käytetään viikoittain esiopetuksessa hyödyksi, omaa pihapiiriä, lähiympäristöä (tori, kirjasto, museot, Urheilupuiston ja Hännin kentät jne.) ja lähialueen luontoa. Tieto- ja viestintäteknologiaa pyritään hyödyntämään erilaisten opettavien pelien muodossa ja keskusteluissa miten ko. tekniikkaa voidaan ylipäätään hyödyntää elämässä. Osallistutaan aktiivisesti erilaisiin lapsille suunnattuihin tapahtumiin ja toimintoihin lähialueella. Lisäksi esioppilaat osallistuvat Kulttuuripolkuun ja uimaopetukseen lukuvuoden aikana.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024 - 2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen

- turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
- huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveysttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyys- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan päivittäin esioppilaiden kanssa ja tunnetyöskentely on päiväkotimme painopistealue leikin lisäksi. Tunnetyöskentelyssä hyödynnetään EASEL-tunnetaito-ohjauksen menetelmiä ja esiopettaja Sanna on EASEL-tunnetaito-ohjaaja koulutuksen käynyt. Tavoitteena on luoda heti alkusyksystä turvallinen ja lämmin ilmapiiri, jossa esioppilaiden on turvallista kasvaa ja kehittyä koululaisiksi. Esioppilaita tuetaan osallistumaan oman elämänsä päätöksiin, he ovat mukana keskusteluissa vanhempien ja esiopettajan kanssa, asettavat pieniä tavoitteita itselleen. Tarjotaan jokaiselle esioppilaalle hänen tarvitsemaansa vahvistusta ja tukea sekä uuden oppimista. Kun esioppilaat saavat hyvän pohjan itsetunnonlleen ja tunteen selviytymisestään, kantaa se pitkälle tulevaisuuteen. Kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa ehkäistään hyvällä tunnetaitojen vahvistamisella ja yhteisöllisyyden lisäämisellä. Asioista keskustellaan ennaltaehkäisevästi käyttäen

apuna erilaisia satuja ja tarinoita sekä tunnetaitomateriaaleja. Aikuisen esimerkki on kaikissa tunne- ja vuorovaikutustaidoissa merkittävässä roolissa. Kohdellaan lapsia ja heidän perheitään kunnioittavasti myös tilanteissa, joissa on kenties huolta lapsen kehityksestä ja pärjäämisestä ja huomioidaan tässä myös huoltajien mahdolliset tunnereaktiot.

Hyvinvointia ja terveyttä edistetään tutkimalla ja pohtimalla kehoamme, toiveitamme ja haaveitamme sekä fyysisiä tarpeita ja asioita. Luodaan hyvä tunneilmapiiri, jossa jokainen voi harjoitella turvallisesti Ei:n sanomista asioihin, jotka eivät tunnu hyvältä tai pelottavat. Ohjataan esioppilaita pikkuhiljaa arvioimaan ja tunnistamaan enemmän ja enemmän tilanteita, joissa on hyvä sanoa toiselle Ei, en halua, vailla pelkoa tulla kiusatuksi tai ulkopuolelle jätetyksi.

Vahvistetaan esioppilaiden osallisuutta, ottamalla heidät mukaan keskusteluihin vanhempien kanssa, tarjoamalla heille tarpeidensa mukaista tukea tai uuden oppimista. Pienten vastuullisten tehtävien kautta esioppilaat oppivat huolehtimaan omista tavaroistaan, huolehtimaan yhteisistä tiloista ja tavaroista sekä auttamaan toinen toistaan. Tässä asiassa montessoripedagogikka on erittäin vaikuttava menetelmä käyttää.

Seurataan poissaoloja, jos niitä tulee paljon, keskustellaan huoltajien kanssa tilanteesta ja pohditaan yhdessä miten turvataan esioppilaiden opetus myös tarvittaessa pidemmän poissaolon aikana kotona. Tuetaan esiopetusryhmän ryhmäytymistä ja yhteisöllisyyttä elokuusta saakka ja huolehditaan, että jokaisella esioppilaalla on vähintään yksi ystävä päiväkodissa ja joka päivä joku leikkikaveri. Järjestetään syksyllä vanhempainilta päiväkodilla ja keskustellaan esiopetuksesta ja huoltajien toivomista asioista.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Kerätään palautetta vanhemmilta kirjallisesti joka toinen vuosi samalla, kun kerätään koko päiväkodin huoltajilta. Kootut tulokset julkistetaan toimenpiteineen. Lisäksi arjessa otetaan vastaan huoltajien mielipiteitä ja ajatuksia toiminnan toteuttamisesta ja arvioinnista.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Esioppilaista osa siirtyy Saimaanportin kouluun, osa kaupungin muihin kouluihin. Käydään keväällä 2025 huoltajien kanssa keskustelu tiedonsiirtokaavakkeesta, jonka esiopettaja täyttää ja toimittaa esioppilaan tulevana kouluun. Tulevan alkuopettajan ja huoltajien kanssa käydään tarvittaessa siirtokeskustelu esioppilaan siirtymisestä alkuopetukseen. Esiopettaja osallistuu Saimaanportin koulun yhteisiin esi- ja alkuopetuksen palavereihin mahdollisuuksien mukaan. Osallistutaan yhteisiin tapahtumiin Saimaanportin koululla, mikäli sellaisia järjestetään.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (pvm)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
terveydenhoitaja	Noona Kärkkäinen	0403599061
kuraattori	Niina Käyhkö	0405029291
Lasten ja kehityksen tukiyksikön psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023) Aluevarpu on lopetettu, tilalla yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä, pyydetään koolle marraskuussa 2024

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
päiväkodinjohtaja/esiopettaja	Sanna Sensio	0449866586
kuraattori	Niina Käyhkö	0405029291
terveydenhoitaja	Noona Kärkkäinen	0403599061
psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
päiväkodin johtaja	Sanna Sensio	0449866586
päiväkodin varajohtaja	Soila Järvinen	0449866586
perheterapeutti	Mari Louhi	040 8273452

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Mikkelin kaupungin varhaiskasvatus
Maaherrankatu 9-11
FIN-50100 Mikkelä
PL 33, FIN-50101 Mikkelä

Ilo kasvattaa.

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Yhteisöllisestä oppilashuollosta tiedotetaan vanhempainilloissa (tällä hetkellä Tinyappilla ja hakutilanteissa sekä kasvatuskeskusteluissa. Yksilökohtaisesta vanhempien toivomalla tavalla, alkutilanteessa yhteisellä keskustelulla lähdetään liikkeelle ja sovitaan jatkotoimenpiteistä. Yhteistyötahoille sähköpostitse.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa Lasten kanssa keskustellaan ja käydään läpi arjessa toisten huomioimista, kannustamista, toisten kanssa leikkimistä jne. Asioita käsitellään positiivisuuden kautta hyödyntäen satuja, tarinoita ja arjen tilanteita. Keskustellaan yhdessä, miten voisimme toimia niin, että kaikilla olisi hyvä ja turvallinen olo päiväkodissa. Vanhempien kanssa asiasta keskustellaan vanhempainilloissa, yhteisissä kasvatuskeskusteluissa ja arjen tilanteissa. Järjestämme useampia yhteisiä tilaisuuksia perheille vuoden aikana, jossa myös eri perheet tulevat toisilleen tutuiksi ja yhteydenpito perheiden kesken myös vapaa-aikana on luontevaa. Rohkaisemme perheitä keskustelemaan yhdessä erilaisista kasvatuksellisista pohdinnoista, joita jokainen käy kulloinkin perheessään. Pyrimme pysymään Eloisan muutoksissa mukana ja olemaan tietoisia erilaisista perheille tarkoitetuista palveluista, jotta voimme heille niistä kertoa, jos tarvetta ilmenee.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)
laadittu/päivitetty 22.9.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)
selvitys aloitettu (pvm) syyskuussa 2024

selvitysmateriaalit / -tavat ks. erillinen lomake: Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelma

toimenpiteistä päättäminen (pvm) 7.11.2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta huhti-toukokuussa 2025

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty 22.9.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Ei kuljetuksen piirissä olevia esioppilaita.

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue
Varhaiskasvatus

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Touhula Huusharju

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Vuosisuunnitelman käsittely ja
hyväksyminen sekä arviointi.

Käsitelty päiväkodin yhteisessä
henkilöstökokouksessa

Päiväys ja allekirjoitus 24.9.2024

Ulla Nyberg
päiväkodin johtaja

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Esopetus tapahtuu klo 8.30 - 12.30 välisenä aikana. Esikouluryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi lastenhoitajaa. Ryhmässä on 17 esikoululaista, joista tehostetussa tuessa yksi lapsi. Tuen tarpeita kartoitetaan ahden lapsen kohdalta. Materiaalina opetuksessa käytetään Kummaa-sarjaa ja siihen liittyviä materiaaleja. Lapsilla on myös käytössä erillinen iso ruutuvihko, johon he harjoittelevat aikuisen mallin mukaan kirjaimia ja numeroita. Ryhmällä on käytössä iPad, jota hyödynnetään oppimisessa. Esikoululaiset tallentavat oiin kansioihinsa harjoitusmonisteita. Tunnekasvatuksessa hyödynnetään mm. Piki ja Molli materiaaleja sekä Tunteet tutuksi tehtäväkortteja ja Fanni-tunnekortteja.

Ryhmää koskeva pedagoginen suunnitelu tapahtuu pääsääntöisesti esiopetusajan jälkeen. Suunnittelu tapahtuu yhteistyössä ryhmän aikuisten kesken, mutta päävastuun kantaa ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja. Tukea suunnitteluun ja toteutukseen saadaan parin viikon välein toteutettavista pedahetkistä (varhaiskasvatuksen opettajien pedagogiset palaverit). Pedahetkissä käydään läpi lasten kasvatukseen ja oppimiseen liittyvää teoriaa ja käytännön toteutusmalleja.

Jokaiselle lapselle kirjataan henkilökohtainen esiopetussuunnitelma yhteistyössä lapsen ja vanhempien kanssa. Lapsen osallisuus suunnitelmaan muodostuu kotona vanhempien kanssa käydyn keskustelun pohjalta. Lapsi kertoo vanhemmille mistä hän on kiinnostunut, mitä hän osaa ja mitä haluaisi oppia. Lapsi voi osallistua myös itse henkilökohtaisen esiopetussuunnitelman laadintaan olemalla mukana Leops-keskustelussa.

Vanhemmat käyvät varhaiskasvatuksen opettajan kanssa läpi lapsen ajatuksia vanhemman ja opettajan välisessä keskustelussa. Keskustelussa keskustellaan myös vanhempien ja opettajan ajatuksista lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyen, mitä lapsi jo hallitsee ja mitä vielä harjoittelee. Varhaiskasvatuksen opettaja käy lapsen kanssa läpi, mikä tavoite lapselle on asetettu esikoulun ajaksi. Keväällä seurantatapaamisessa

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

käydään yhdessä koko porukalla läpi, onko tavoite saavutettu. Tehostetun tuen suunnitelmissa on aina mukana lapsen kanssa työskentelevä moniammatillinen tiimi.

Ryhmän aikuiset havainnoivat leikkiä ja lapsen toimintaa. Mm. Kummaa-materiaalissa on monenlaisia vihjeitä sekä valmiita lomakkeita lapsen havainnointiin. Havainnoista keskustellaan työparien ja Veon kanssa. Näin saamme tietoa, kuinka toimia lapsen kasvun ja kehittymisen tueksi. Lapset arvioivat omaa toimintaansa sekä oppimista erilaisten itsearviointilomakkeiden avulla. Myös kotiväen havainnot ja arviot ovat meille tärkeää tietoa. Päivittäiset keskustelut muun henkilökunnan jäsenten ja lasten vanhempien kanssa ovat tärkeä osa arviointia. Keskustelut antavat pohjaa myös toiminnan suunnittelulle sekä kehittämiselle. Tehostettua tukea tarvitsevien lasten kanssa toimivat ammattilaiset ovat tärkeä toiminnan suunnittelun ja arvioinnin yhteistyömuoto.

Touhulan ryhmäsuunnitelmaa toteutetaan myös esiopetusryhmässä. Sen avulla perehdytään lapsiryhmän kiinnostuksen kohteisiin, kasvattajien erityisosaamisiin sekä esiopetussuunnitelmassa esiin tulevien tavoitteiden tarkasteluun. Päiväkodin johtaja ja palvelupäällikkö arvioivat ryhmän toimintaa hyödyntäen ryhmäsuunnitelmaa. Esiopetussuunnitelma ohjaa esikouluryhmän tavoitteita ja toimintaa.

Touhulassa toteutetaan Touhulan Rytmia- pedagogista suunnitelmaa. Touhula Rytmii perustuu varhaiskasvatuslain vaatimukseen ja pohjautuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Toimintasuunnitelma laaditaan toimintavuodeksi kerrallaan. Siinä toimintavuosi on jaettu kahteen n. 5 kk:n mittaiseen jaksoon. Jaksoilla on omat tavoitteet. Esiopetuksessa tavoitteet laaditaan esiopetussuunnitelman mukaisesti. Touhulan Rytmissä huomioidaan tavoitteet, lasten mielenkiinnon kohteet sekä suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan toimintaa yhdessä lasten kanssa. Lasten tarpeet, mielenkiinnon kohteet ja aloitteet huomioidaan. Myös vanhemmat saavat mahdollisuuden osallistua sekä suunnitteluun että arviointiin. Jakson loppuun kuuluu päätösjuhla tai näyttely jakson aikana käsiteltyjen asioiden tiimoilta. Jakso arvioidaan tiimissä tavoitteita ja toteutumista tarkastelemalla.

Talon sisäinen yhteistyö toteutuu eri ikäisten lasten kanssa. Iltapäivät toteutetaan yhteistyössä naapuriryhmän kanssa. Näistä pariryhmistä muodostuu isojen ja pienten puoli. Iltapäivisin koko talo ulkoilee yhdessä. Suosimme myös talon yhteisiä tuokioita, esim. liikunnan tai musiikin merkeissä.

Touhula Rytmii ja toimitasuunnitelman sisällöt tukevat varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman toteutumista. Em. toimintasuunnitelmaa noudatetaan esiopetussuunnitelman ohessa.

- esiopetusaika, henkilöstö
- Ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako sekä eriytyminen
- ryhmässä olevien kielten, uskontojen, katsomusten ja kulttuurien huomioiminen
- käytössä olevat oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimisen tulena olevien arviointi- ja havainnointimateriaalin käyttö
- yhteistyö yhteinen toiminta muiden kanssa

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Esikoululaisilla on käytössään kolme erillistä tilaa opetus- ja leikkikäyttöön. Päivittäin ryhmä jaetaan niin, käytännössä noin puolet lapsista toimivat yhdessä kasvattajien kanssa. Huusharjun muut tilat ovat myös vapaina oleessaan esikoululaisten käytössä.

Esikoululaisten omiin tiloihin on rakennettu leikkiympäristöt ja sekä varattu välineet erilaisia leikkejä varten; kotileikki, pelit, rakentelut, piirtäminen/väritys, autoleikki, junarata ym. Välineet ovat kussakin tilassa laatikoissa, josta ne on selkeästi otettavissa sekä helposti pois raivattavissa. Esiopetustilaan on myös tehty nurkkaus, jonne lapsi voi vetäytyä tarpeen mukaan yksin esim. kirjoja katselemaan. Tilat mahdollistavat kaikenlaisen toiminnan (musiikki ja liikunta) sekä pienryhmätoiminnan.

Päiväkodin piha mahdollistaa leikin ja muun liikunnallisen toiminnan. Keinut, kiipeilytelineet, tila pallopeleihin, hiekkalaatikko ja pyörät kypärineen. Päiväkodin eri ryhmät ulkoilevat porrastetusti, joten kaikilla on tilaa leikkeihin ja peleihin. Ulkoilemme joka säällä. Ulkoleikit ovat tärkeä osa kokonaisvaltaista kasvatusta sekä lapsen hyvinvointia vahvistava osa-alue Huusharjussa. Pihan valvottavuus on suunniteltu lapsen turvallisuuden takkamiseksi. Ulkotiloissa lapsella on aikaa vapaaseen, mielikuvitukselliseen leikkiin, mutta lasta kannustetaan myös tutkimiseen, oppimiseen ja kokeilemiseen ihan niin kuin ohjatuimmmissakin tuokioissa. Pihaympäristön rakennukset, kuten kuistit, katokset ja varastot toimivat myös leikkitaloina.

Läheiset metsät sekä leikkipuisto ovat lasten ahkerassa käytössä, samoin peltoalue päiväkodin läheisyydessä. Metsässä toimii muiden leikkien lisäksi myös mm. majaprojekti, joka jatkuu koko kauden ja eri vuodenaikoina. Metsäretkillä toteutuu paljon myös ohjattua opetustoimintaa, mm. tunnetuokioita on ollut ihanteellista järjestää metsässä. Päiväkodin lähiympäristö on ahkerassa käytössä, mm. lähelle ajettavat hiihtoladut, luistelukentät ja pulkkamäet tulevat toimintavuoden aikana tutuiksi. Esikouluvuoden aikana teemme myös retkiä linja-autolla, mm uimakouluun kaupunkiin ja Mikkelin pääkirjastolle. Kaikki meille tarjottava kulttuuri hyödynnetään myös, kuten syksyn lasten taidenäyttely sekä teatteriretki.

Kaikki meille tarjottava kulttuuri hyödynnetään myös, kuten syksyn lasten taidenäyttely sekä teatteriretki.

Touhulan toimintasuunnitelman mukaisesti toteutuu ilmiöpohjainen oppiminen, jonka mukaan lapsi oppii kaikkialla ja kaikissa tilanteissa toimimalla aktiivisesti. Oppiminen on vuorovaikutteinen tapahtuma ja sen tulee olla lapselle mielekästä. Kaikki erilaiset oppimistavat tulee huomioida toiminnassa. Lapselle annetaan mahdollisuus hyödyntää kaikkia aistejaan oppiessaan uusia asioita. Kun lapsen mielenkiinto on herännyt, etsitään lapsen kanssa yhdessä tietoa asiasta. Yhdessä ihmetteleminen ja tutkiminen auttaa löytämään vastaukset mielessä oleviin kysymyksiin.

Harjoittelemme lasten kanssa ruokailukulttuuria, pöytätapoja sekä ruokailun esillepanoa sekä siivousta ruokailun päättyessä. Eskarilaiset ovat jaettu neljään pöytäryhmään, josta jokaisella on vuorollaan ns. siivousvuoro. Siivousvuorolaiset laittavat lounaan esille yhdessä ryhmän aikuisen

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

kanssa. Ruokailun jälkeen harjoittelempa ruuan poislaittamista sekä siivoamme paikat. Jokainen esikoululainen on osa siivousryhmää vähintään kerran viikossa. Aikuinen ruokailee lasten kanssa samassa pöydässä vaihtuvassa järjestyksessä ja esimerkiksiään tukee pöytäkeskusteluja sekä oikeanlaista pöytäkäyttäytymistä.

Ohjaamme lapsia tarkkailemaan omaa ruokamääräänsä ja vähentämään ruokahävikkiä. Lapset saavat ottaa ruokaa itse, jolloin he yrittävät sitoutua syömään ottamansa ruoan. Aikuisen tehtävä on huolehtia, että lapsi syö sen verran, että jaksaa jatkaa päivää.

Esikoululaisten kanssa iPadia käytetään tietojen etsimiseen sekä luki-valmiuksia ja loogista ajattelua kehittävien pelien pelamiseen.

- Kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käyttämisestä lukuvuoden aikana (sisä-, ja ulkotilat, lähiluonto ja rakennettu ympäristö, tieto- ja viestiteknologian käyttö, yhteisö ja järjestöt)

ESIOPETUSTOIMINNAN KEHITTÄMISEN TAVOITTEET

Esiopetusryhmän jakaminen kahteen ryhmään luo mahdollisuuden lapsen havainnointiin ja kuuntelemiseen. Esiopetuksessa pyritään välttämään kiireen tuntua parhaan mukaan. Aikuinen havainnoi lasten toimintaa jatkuvasti. Havainnoinnin perusteella lasta ohjataan, kannustetaan ja aktivoidaan häntä kehittävään toimintaan ja toimintatapaan. Lasten osallisuus huomioidaan ja pidetään mielessä jatkuvasti. Heidän ajatuksiaan, toiveitaan ja ideoitaan toteutetaan arjen toiminnassa toimintavuoden aikana. Jokaisen lapsen tulee tuntee kuuluvansa ryhmään sekä olla osa toiminnan suunnittelua ja toteuttamista. Toimintakauden aikana lapset voivat myös pitää esim. aamupiiriä muille lapsille. Lasta tuetaan oman toiminnan arvioinnissa. Joka viikko leikin havainnoinnin lisäksi aikuiset osallistuvat lapsen leikkiin. Näin aikuinen voi ohjata lasten leikin juontaa sekä yksittäisiä lapsia leikin kehittämisessä. Leikkipareja tai -ryhmiä vaihdellaan, jotta lapsi oppii toimimaan erilaisten lasten kanssa.

Vanhempien osallisuutta ylläpidetään yhteisillä, sekä ennalta sovituilla että päivittäisillä, keskusteluilla. Vanhemmille tiedotetaan aktiivisesti toiminnasta ja heidän toivotaan osallistuvan arjen toimintoihin toimintoillaan ja ideoillaan. Esikoululaisten järjestämään Sadonkorjuu-juhlaan vanhemmat ovat tervetulleita, sekä esivalmistelemaan juhlaa lasten kanssa että itse juhlaan nauttimaan sadon antimista sekä tunnelmasta.

Tunnetaitoja sekä Touhulan omia kaveritaitoihin liittyviä tavoitteita toteutetaan päivittäin. Hyvät kaveritaidot sekä toimiva vuorovaikutus ovat esillä arjen toiminnoissa. Tätä harjoitellaan esim. niin että välillä aikuinen valitsee lasten leikkiparit/leikkiryhmät. Luonnollisesti lapsilla on mahdollisuus

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

usein myös itse valita leikkikaverinsa. Päivän aikana toimitaan erikokoisissa ryhmissä toiminnan vaatimusten ja mielenkiinnon mukaan. Joka viikko toteutetaan esioppilaiden kesken "tunnetuokio", jolla lapsia tuetaan tunnistamaan omat tunteensa sekä ohjataan rakentavaan tunteiden osoittamiseen. Omien mielipiteiden ilmaisemiseen kannustetaan, mutta myös toisten mielipiteiden huomioonottamista pidetään tärkeänä; opetellaan kompromissien tekemistä. Lasta kuullaan käsiteltäessä häntä koskevia asioita. Touhula Huusharjussa on käytössään Feel and Play sovellus, jonka avulla lapsi voi käsitellä monipuolisesti tunteita.

Väkivaltaa, kiusaamista, nimittelyä, haukkumista ja häirintää ei sallita. Niitä huomattaessa aikuinen puuttuu tilanteeseen välittömästi. Asiasta keskustellaan ja kaikkia osapuolia kuullaan. Jokaisen tulee tuntea olevansa turvassa esikoulussa, niin psyykkisesti kuin fyysisestikin. Jokaisella on oikeus kokea olevansa ryhmän tärkeä ja tasavertainen jäsen. Hyvään yhteishenkeen ja sen luomiseen panostetaan. Korostamme toisen kunnioittamista ja arvostavaa huomiointia sekä hyviä käytöstapoja. Aikuinen toimii mallina käytökselle. Päiväkodin aikuisten tehtävänä on taata lapselle fyysinen sekä psyykinen turvallisuus.

Vanhempien ja henkilökunnan väliset päivittäiset kuulumisten vaihdot sekä keskustelut tukevat avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä. Lapsen vahvuuksista, edistymisestä sekä mahdollisista erimielisyyksien selvittelyistä muiden lasten kanssa kerrotaan vanhemmille. Myös mahdollisista haasteista jutellaan vanhemmille avoimesti, korostaen lapsen parhaaksi toimimista sekä lapsen vahvuuksia. Esiopetussuunnitelman tekemisen yhteydessä vanhempien toiveita kuunnellaan sekä heidän ensijaista asiantuntemustaan omasta lapsesta kunnioitetaan. Yhdessä vanhempien kanssa mietitään lapsen tai perheen mahdollinen tuen tarve.

Säännöllinen rytmi sekä rutiinit tukevat lapsen hyvinvointia myös esiopetuksessa. Ruokailu, ulkoilu, lepo sekä muu toiminta tapahtuu selkeän päivärhythmin mukaisesti. Lapsen opettelu oman hygieniansa huolehtimisesta on tärkeää. Tämä lisää lapsen hyvinvointia ryhmässä. Kaverisuhteet, turvalliset ja luotettavat aikuiset, leikki sekä turvallinen arki ylipäättään ovat tärkeitä tekijöitä lapsen hyvinvoinnin tukemisessa ja ylläpitämisessä. Esiopetuksessa opetellaan omasta itsestään sekä omista tavaroista huolehtimista vahvistamalla lapsen uskoa omaan osaamiseensa. Oman toiminnan ohjauksen tukeminen ja siinä ohjaaminen on tärkeää. Oppimisen ja onnistumisen ilo yhdistettynä turvalliseen arkeen ja toimiviin ulkoihin puitteisiin tukee esikoululaisen hyvinvointia. Yksi tärkeä hyvinvoinnin osa esiopetuksessa on myös lapsen oikeus oppia leikkien ja iloita oppimisestaan yhdessä kasvattajan ja ikätovereiden kanssa. Levon tärkeyttä korostetaan sekä puheissa että takaamalla lapselle rauhallinen hetki lepoa varten.

Esiopetuksen tarkoituksellinen ja monipuolinen hyvinvointiin tähtäävä toiminta on osa lapsen yksinäisyyden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyä. Opettelemme hyviä vuorovaikutustaitoja, jotka auttavat ystävyysuhteiden luomisessa. On tärkeää olla osa ryhmää ja myöhemmin osa yhteiskuntaa. Osallisuus merkitsee Huusharjussa sitä, että lapsia kuunnellaan ja heidät otetaan mukaan toiminnan ja arjen asioiden suunnitteluun sekä toteuttamiseen. Päivittäinen ppienryhmä- ja pariryhmätoiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä syventää lapsen vuorovaikutusvalmiuksia. Pienryhmätoiminta on antanut hyviä kokemuksia mm. lapsen osallisuuden edistymisessä. Pienryhmätoiminta sekä nyt käyttöön otettu pariryhmätoiminta vahvistaa myös lasten välistä vuorovaikutusta, jolloin lapset oppivat toinen toisiltaan. Lapsen itsetunnon vahvistamiseksi kannustamme heitä ja korostamme heidän vahvuuksiaan. Pienryhmässä lasten on helpompi

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

ilmaista omia mielipiteitään. Myös vanhemmille tarjoamme mahdollisuutta olla osallisia esiopetuksen arkea. Kaikki ehdotukset, toiveet ja toiminnot ovat tervetulleita. Toiveet huomioidaan ja toteutetaan niin hyvin kuin mahdollista. Yhteisissä keskusteluissa ja arjen kohtaamisissa puhumme vuorovaikutuksesta, sen tärkeydestä perheen sisällä. Oma esimerkkimme toimia tukee lapsen vuorovaikutustaitojen opettelua. Huomaa hyvä- materiaalia hyödynnämme lapsen kannustamisessa sekä perheiden tukemisessa kasvatustyössä. Työyhteisön sisällä kannustetaan avoimeen ja rehelliseen, mutta rakentavaan vuorovaikutukseen.

Lapsen itsetunnon tukeminen on meille tärkeää. Esiopetuksessa on lupa "erehtyä ja arvata". Kenenkään vastauksille ei naureta. Keskusteluissa vanhempien kanssa korostamme myös lapsen itsetunnon tukemisen merkitystä. Toimimme tasa-arvoisesti ja kaikki yhdenvertaisesti kohdaten

Lapsilähtöinen vuorovaikutus toteutuu Huusharjun esikoulussa mm. niin, että lapsen kysymyksiä ja mielenkiinnon kohteita huomioidaan. Kasvattaja toimii oppimisen mahdollistajana esim. auttamalla etsimään asiasta tietoa. Oppiminen tapahtuu silloin yhteisellä aktiivisella yhteistyöllä, jolloin toiminta on vuorovaikutuksellista ja lapsi on aktiivinen toimija.

Tälle toimintakaudelle nimetyt painopistealueet on toiminnassa huomioitu. Ryhmässä annamme mallia kunnioittavasta kohtaamisesta ja puheesta sekä vanhemmille että työtovereille. Kiusaaminen kaikissa muodoissaan lopetetaan aikuisen aloitteesta välittömästi. Erimielisyyksien ilmaantuessa keskustellaan eri osapuolien kanssa, jokaista kuunnellen ja puolta valitsematta. Asioiden sopimisessa ohjataan lasta sekä mietitään, kuinka asioita tulisi selvittää. Vanhempia myös tiedotetaan jo selvitetystä erimielisyyksistä. Meidän mielestämme on tärkeää, että vanhemmat ovat tietoisia niistä asioista, joita lapsen kanssa on puhuttu. Opetamme aikuisen tuella lasta itsenäiseen erimielisyyksien selvittämiseen, luonnollisesti lapsen ikätaso huomioiden. Myös pettymysten sietämisessä tarvitaan joidenkin kohdalla vielä paljon tukea. Asioiden oikeanlainen selvittely sekä pettymysten sietokyvyn paraneminen vahvistavat lapsen itsetuntoa.

Käytämme leikkipareja sekä -ryhmiä juurikin siitä syystä, että lapset oppivat toimimaan erilaisten lasten kanssa ja tekemään kompromisseja sekä sovittelemaan. Aikuisen nimessä leikkijät kukaan ei myöskään jää yksin. Myös ulkoleikeissä huolehdimme ja seuraamme koko ajan, että jokainen lapsi saa halutessaan leikkiä muiden kanssa. Jotkut lapset tykkäävät ja tarvitsevat myös rauhallista yksinoloa. Rauhallisen yksin leikkimisen tarve huomioidaan ja siihen annetaan mahdollisuus.

Hyvä ryhmäytyminen ja ryhmään kuulumisen tunne vahvistaa lapsen osallisuuden tunnetta. Huomioimme, että jokaisen ehdotuksia kuunnellaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Näin ollen lapsella on mahdollisuus tuntea itsensä osalliseksi myös toiminnan suunnitteluun.

Poissaolojen ennaltaehkäisyssä olennaista on henkilökunnan keskustelut (myös päivittäiset) vanhempien kanssa. On tärkeää yrittää luoda luottamuksellinen suhde vanhempiin, jotta perheen mahdolliset haasteet voisivat tulla esille ja tuetuksi. On tärkeää ohjata vanhempia oikean tuen/avun piiriin, jotta jaksaminen ja lapsen tarpeet tulee huomioidua. Poissaoloissa toteutetaan Mikkelin kaupungin mallia ja huoli otetaan puheeksi vanhempien kanssa poissaolojen toteutuessa. Mukaan kutsutaan mahdollisesti esiopetuksen kuraattori.

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

Tunne- ja vuorovaikutukseen vahvistavia tuokioita järjestetään viikoittain. Myös arjessa, jatkuvasti, harjoittelemmme näitä taitoja. Tuemme lasta tunnistamaan omat tunteensa sekä sanoittamaan niitä. Pidämme tärkeänä, että lapsi tuntee oikeudekseen kokea ja tuntea kaikkia tunteita. Tunnetaidot otetaan puheeksi myös jokaisessa Leops keskustelussa vanhempien kanssa. Myös vanhempia on tärkeä tukea sanoittamaan ja tunnistamaan lapsen erilaisia tunnetiloja.

Terveys ja hyvinvointi käsitellään esikoululaisten kanssa omana kokonaisuutenaan. Puhumme riittävästä unesta/levosta, hygieniasta huolehtimisesta, terveellisen ravinnon merkityksestä sekä ulkoilun ja liikunnan tärkeydestä. Liikumme ryhmänä paljon ja haluamme tehdä jokaisesta liikunnasta/kävelyretkestä ym mielekkään. Aikuiset osallistuvat liikunnallisiin hetkiin ja näyttävät näin esimerkkiä omalla panoksellaan ja innostuksellaan. Myös henkinen hyvinvointi, rentouttavat hetket ja mukavat esim. elokuvahetket perheen kesken nostetaan puheeseen perustellen mielen hyvinvointia. Puhumme myös ikätoverien seuran tärkeydetä. Aikaisemmin olevassa tekstissä on kuvattu myös lapsen hyvinvointiin liittyviä asioita.

Keskusteluissa kannustetaan yhteiseen tekemiseen(ei vaadi varallisuutta) sekä lapsen kanssa vietettävän ajan tärkeyteen.

1. Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lv. 2024–2025

- **Kaikenlaisuuden hyväksyminen ja arvostava kohtaaminen**
mm. kuinka puhumme lapsista ja nuorista, kuinka puhumme kollegalle ja yhteistyökumppaneille, seksuaalivähemmistöihin kuuluvien nuorten identiteetin vahvistaminen, kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa ehkäisevät toimet yleensä, à millä keinoin? mm. henkilöstön osaamisen hyödyntäminen, esim. tuvu- ja nepsy-koulutusten näkyminen työssä ja lasten/oppilaiden/opiskelijoiden tukena
- **Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy**
- **Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen**
Kartoitukset, mistä toimenpiteistä kukin ryhmä tai yksilö hyötyy
- **Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy**
mm. terveydenhoitajien yhteisöllisen työn vahvistaminen perusopetuksessa eri aihealueilla

ESIOPETUSYKSIKÖN TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUS JA PALAUTTEEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUSTOIMINAN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

Sen lisäksi, että vanhempia kannustetaan osallisuuteen, suhtaudumme avoimin mielin heidän ajatuksiinsa ja ehdotuksiinsa. Suhtaudumme mahdolliseen kritiikkiin tarkastelemalla toimintatapojamme ja mietimme muutoksia palvelun parantamiseksi. Asiakaspalautteet käydään huolella läpi. Huoltajien ajatukset osallisuudesta, lapsen taidoista, leikistä, esiopetuksesta jne. huomioidaan ja toivotaan avointa keskustelua. Vanhempia kutsutaan mukaan osallistumaan suunnitteluun, arviointiin sekä kehittämiseen.

NIVELVAIHE YHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Tiedonsiirtopalaverit pidetään koulun kanssa viimeistään huhtikuussa 2024, tuen piirissä olevien lasten perheiden kanssa erilliset tiedonsiirtopalaverit pidetään jo aikaisemmin. Kouluun tutustumisen yhteydessä vanhemmille järjestetään oma info, jossa opettajat kertovat koulun aloittamiseen liittyvistä asioista.

Kevään 2025 aikana käymme jonkun luokan kanssa pelailemassa ulkopelejä, jolloin koulun piha-alue tulee lapsille jo hieman tutuksi.

YKSIKKÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTOSUUNNITELMA

Yksikön käytettävissä olevien oppilashuoltopalveluja (neuvola-, psykologi- ja kuraattoripalvelut) tarjoavien henkilöiden nimet ja yhteystiedot:

Terveystieteiden erikoisneuvola: Senja Valtonen

Alueen sosiaalityöntekijä/kuraattori: Tiina Ek

Lasten ja kehityksen tukiyksikön psykologi: ei tiedossa, vaihdellut

YKSIKKÖKOHTAISET PAINOPISTEET YHTEISÖLLISESSÄ OPPILASHUOLLOSSA

Huusharjussa noudatetaan niitä oppilashuollon rakenteita, toimintatapoja ja vastuita, jotka on kuvattu Mikkelin kaupungin esiopetussuunnitelmassa.

Katso esiopetustoiminnan kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet

YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTO

Yksikkökohtaisen oppilashuollon rakenne, toiminta ja vastuut on kuvattu Mikkelin kaupungin esiopetussuunnitelmassa

ARVIO OPPILASHUOLLON KOKONAISTARPEESTA

Oppilashuollollisista toiminoista tarvitsemme tällä hetkellä tehostettuun tukeen ohjaavia asiantuntijoita. Tällä hetkellä yksi esioppilas on tehostetun tuen piirissä. Yhdellä lapsella on sekä psykologin että toimintaterapeutin arviot kesken. Lisäksi kahdesta esioppilaasta on täytetty yhteydenottolomake varhaiskasvatuksen erityisopettajaan.

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

Olemme erittäin tyytyväisiä kuraattorin säännöllisistä käynneistä esikoulussa.

(Esiopetusryhmän koostumus, vuorovaikutus ryhmässä, tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien lukumäärä sekä asuinalueen mahdolliset erityispiirteet)

ESIOPETUKSEN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ (ALUEVARPU)

Aluevarpun kokoontumisen ajankohdat: ei vielä ilmoitettu

Yksiköstä aluevarpun osallistuvat: Ulla nyberg ja Jani Luoma

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Laadittu/päivitetty 9/2024

PÄIVÄKODISSA LAADITUN PELASTUSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu/päivitetty 9/2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Laadittu/päivitetty päivitys menossa parhaillaan

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Tällä hetkellä kuljetuksen piirissä ei ole yhtään lasta.

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjausta toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako

OPPILASHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN:

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille.

Huoltajien kanssa käydään päivittäin keskustelua lapsen liittyvistä asioista. Mikäli huolta havaitaan oppilashuoltoon liittyen, tilanteessa toimitaan asian vaatimalla tavalla. Aluevarpun toivotaan toimivan alueen yhteisöllisenä hyvinvointiryhmänä.

Lapsen ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen oppilashuollon suunnitellussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Yhteisöllisyys ja siihen liittyvä hyvinvointi kuuluvat kaikille esiopetuksen lapsille ja aikuisille. Lasten osallisuus huomioidaan päivittäin arjen tilanteissa ja toiminnassa. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja kehitetään monin tavoin, mm. päivittäiset keskustelut sekä konkreettiset

Lomake päivitetty 09/2024

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Varhaiskasvatus

tilanteet, sekä jo aiemmin mainittujen tunnetaitojen materiaalien käyttö. Lisämateriaalia käytetään tarpeen mukaan. Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyötä ylläpidetään varhaiskasvatuksen opettajien yhteisissä keskusteluissa sekä suunnittelemalla ja järjestämällä lapsille yhteistä toimintaa yli ryhmärajojen. Kiusaamiseen puututaan välittömästi, sitä ei sallita yhtään. Toiminnassa muistamme leikin merkityksen, sekä vapaan että ohjatun leikin. Ryhmytymiseen panostetaan, jotta jokainen lapsi tuntee olevansa ryhmän tasavertainen jäsen. Positiivisen palautteen antaminen, hyvän huomaaminen, lasten vahvuuksien esilletuominen sekä lapsen onnistumisen kokemukset ovat meille esiopetuksessa tärkeitä työvälineitä. Arjen hallitsemiseksi arvostamme toistuvaa struktuuria, säännöllistä päivärytmiä, turvallista ja hyväksyvää ilmapiiriä sekä lapsen ja vanhempien osallisuuden mahdollistamista ryhmän toiminnan toteuttamisessa.

Oppilashuollon painopistealueet Huusharjussa sisältävät pitkälti samankaltaisia asioita, kuin Mikkelin kaupungin esiopetuksessa toteutettavat painopistealueetkin. Eli 1) Nivelvaihteyöskentely, sisältäen tarkan tiedonsiirron esikoulusta kouluun siirryttäessä. Tähän liittyy yhteydenpito tarvittaessa jo paljon ennen virallisia tiedonsiirtopalavereja. Yhteydenpito toteutetaan yhdessä veon ja koulun erityisopettajan kanssa, mukana myös mahdolliset moniammatilliset toimijat 2) Jos lapsella on runsaasti poissaoloja, arkihavainnot lapsesta ja perheestä ovat entistäkin tärkeämmässä roolissa. Tarvittaessa asia otetaan puheeksi ja selvitämme, miten perhettä voisi auttaa. 3) Varhainen puuttuminen lapsen haasteisiin sekä tarvittaessa koko perheen pulmiin, tuki sekä palvelujen pariin ohjaaminen. 4) Huoli-lomakkeen käyttö tarvittaessa. 5) Moniammatillinen yhteistyö mahdollisimman varhaisessa vaiheessa huolen herätessä. Näin mahdollistuu lapselle paras mahdollinen apu ja tehostettu tuki ennen perusopetukseen siirtymistä. Tähän luonnollisesti liittyy lapsen mahdollisen erityistuen tarve, veon kanssa tiivis yhteistyö sekä tarvittaessa muille ammattilaisille ohjaaminen/ ammattilaisten konsultointi.

Vuosisuunnitelma palautetaan päivähoitotoimistoon 31.10. mennessä

Arviointi vuosisuunnitelman toteuttamisesta toimitetaan varhaiskasvatusjohtajalle 31.5. mennessä

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Kyyhkylän päiväkoti

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus: 6.11.2024 Saija Vihavainen, johtaja

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Esiopetusaika on klo 9-13. Toimimme Pihapirtissä, päiväkodin lähellä erillisessä rakennuksessa. Pihapirtissä toimii varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Ryhmässämme on 14 lasta: 9 esioppilasta ja 5 viisivuotiasta. Osan toiminta-ajasta, kuten musiikki-, kädentaito-, liikunta- ja tunne- ja vuorovaikutus- sekä turvataitotuokiot toimimme yhdessä viskarien kanssa sekaryhmissä, jolloin jaamme ryhmän kahteen osaan. Välillä myös esiopetustuokioilla on

mahdollista jakaa lapsia kahteen osaan tarpeen mukaan. Pihapirtissä on monta Toiminta/leikkitilaa, jolloin lasten jakaminen eri toimintoihin mahdollistuu helposti.

Ryhmässä kaikki ovat suomenkielisiä ja kaikki lapset saavat osallistua seurakunnan yhteisiin kynttilähetkiin. Meillä on käytössä Ystävien eskari-kirjasarja. Lisäksi hyödynnämme tarvittaessa vanhoja esiopetusmateriaaleja. Tunnekasvatusmateriaalina on Huomaa hyvä! Vahvuusvariksen tarinat. Opetusvälineinä on käytössä ipadit, kannettava tietokone sekä beebot-lattiarobotti.

Esiopettaja suunnittelee toimintaa suunnitteluun varattuina aikoina noin 5h viikossa. Päiväkodin yhteisten teemapäivien ja -viikkojen suunnitteluun esiopettaja osallistuu myös. Myös lapset ovat välillä mukana suunnittelemassa toimintaa ja voivat vapaasti kertoa toiveistaan ja toimintaideoistaan, jotka kirjataan ylös ja pyrimme toteuttamaan toimintavuoden aikana. Lapsen kielellisten ja matemaattisten taitojen arviointiin on käytössä Ystävien eskarin alkukartoituslomake sekä Pikkumetsän esikoulun arviointilomakkeen pohjalta tehty oma arviointilomake.

Ulkoilut ovat aamulla Tuomenkukkien ryhmän (3-5-vuotiaat) kanssa ja iltapäivällä on koko päiväkodin yhteinen ulkoilu. Välillä meillä on myös yhteisiä puuhia Tuomenkukkien tai koko päiväkodin kanssa. Suunnitelmissa on myös jonkinlaista yhteistä puuhaa Porrassalmen palvelukodin kanssa, joka on myös tässä Kyyhkylässä.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, leikki, vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

Pihapirtissä on useita huoneita ja erilaisia leikkitiloja, joita hyödynnämme tarpeen mukaan. Lapset jakautuvat eri huoneisiin vapaan leikin aikana. Eri huoneissa on valmiina erilaisia leikkivälineitä, mutta lapset saavat myös vapaasti valita leikkilansa ja tavaransa. Useimmiten kerran viikossa vietämme leikkipäivää jolloin aikuinen jakaa leikkiparit ja usein myös leikit, jotta tulisi vaihtelua leikkikavereihin ja leikkeihin. Toiminnallinen oppiminen on yksi toimintatapamme, joten leikimme myös paljon erilaisia leikkejä ja pelejä muiden tehtävien lomassa. Lapset jotka tarvitsevat hoitoa aamuisin ennen klo 7 tulevat päiväkodille ja saavat valita leikkinsä päiväkodin tiloissa, joissa on erikokoisia ja erilaisia leikkitiloja.

Käytämme Kyyhkylän hyvinvointikeitaan liikuntasalia välillä jumppahetkiimme.

Ulkoilemme pääsääntöisesti päiväkodin pihalla, mutta välillä hyödynnämme ulkoiluissa ja toiminnassamme myös päiväkodin lähiympäristöä, Kyyhkylän aluetta oppimisympäristönä ja oppimisen innoittajana metsineen, peltoineen ja puistoineen. Meillä on kaksi metsäpaikkaa, joissa käymme säännöllisesti leikkimässä ja puuhailemassa. Talvisin olemme saaneet hiihtoladut päiväkodin viereen pellolle, luistelemassa olemme käyneet Hänninkentällä. Esiopetuspäiviin sisältyy useita siirtymiä, joiden myötä saamme harjoitella liikenteessä liikkumista. Uimakoulussa käymme Naisvuoren uimahallissa. Käymme Mikkelin kaupungin Pääkirjastossa Kirjastopolun aloittamisen merkeissä.

Tablettia ja tietokonetta käytämme esimerkiksi tiedon etsimiseen sekä oppimispeleihin, kuten Ystävien eskarin Bingel-tehtävät sekä Mollan ABC.

Teemme yhteistyötä seurakunnan kanssa, jolloin lastenohjaaja pitää kynttilähetken muutaman kerran toimintakauden aikana. Välillä hyödynnämme myös seurakunnan tiloja esimerkiksi joulu- tai kevätjuhlistamme. Olemme mukana myös Mikkelin palloilijoiden järjestämässä futispäivässä. Olemme suunnitelleet myös yhteistyötä Porrassalmen palvelukodin kanssa.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyys- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

Lukuvuoden keskeisimpiä tavoitteita ovat lapsen terveen itsetunnon kehittyminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittyminen, ryhmässä toimimisen valmiuksien ja itseohjautuvuuden kehittyminen, liikkumisen ilo ja motoristen taitojen kehittyminen sekä leikkitaitojen ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen. Tavoitteena on ylläpitää ja kasvattaa uteliaisuutta ja iloa uuden oppimista kohtaan monipuolisen ja lapsia osallistavan toiminnan avulla.

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen

Kaiken toiminnan lomassa, missä se on luontevasti mahdollista, kiinnitämme huomiota tunnekasvatukseen ja keskustelemme tunteista. Esiopettajan repussa kulkee aina mukana Kidijobin Tunnetaitokortit, joita yksittäinen lapsi voi hyödyntää tunteista kertoessaan. Niissä on myös strategia kortit, joiden avulla lapsi voi miettiä, mikä auttaisi nyt kun tämä tunne on päällä. Esiopetuksen tunnekasvatusmateriaalina meillä on käytössä Huomaa hyvä! Vahvuusvariksen tarinat. Päiväkodin

lomake päivitetty 8/2024

suunnitelmassa lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on sovittu, miten toimitaan erilaisissa ristiriitatilanteissa ja niiden ennaltaehkäisyssä.

Lapsen itsetunnon kehitystä tuetaan rohkaisemalla lasta hänen toimissaan ja antamalla hänelle positiivista palautetta. Vuorovaikutustaitoja tuetaan kaikissa arjen tilanteissa, toimintatuokioilla ja leikeissä. Jokaiselle annetaan puheenvuoro ja tilaa omalle mielipiteelle ja harjoitellaan kuuntelemaan mitä toinen sanoo. Kaikessa toiminnassamme korostuu jokaisen arvokkuus sellaisena kuin hän on, sekä se, kuinka meillä jokaisella on erityisiä taitoja sekä myös harjoittelun paikkoja. Tämän lisäksi väkivallan ja kiusaamisen tilanteisiin tartutaan heti ja ne selvitetään saman tien. Harjoittelemme yhdessä konfliktitilanteiden selvittämistä ja ratkaisemista käyttäen apuna Miniversoa ja lapsilla on tässä suuri rooli. Kiusaamistilanteiden selvittelyssä kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että kaikki osapuolet saavat ilmaista omat tunteensa turvallisessa ilmapiirissä.

2 Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
Jokapäiväisessä toiminnassa lasten osallisuus näkyy lasten kuuntelemisena ja heidän mielipiteidensä huomioimisena, mikä onkin usein mahdollista näin pienessä ryhmässä. Lapset esittävät omia toiveita eskarin toiminnasta toiminnan lomassa, esiopetussuunnitelmakeskustelussa tai erillisillä hetkillä, jolloin mietitään kaikki yhdessä tai pelkästään lapsen kanssa mitä toiveita lapsilla olisi ja ne kirjataan ylös. Toiveista keskustellaan, niitä tutkitaan ja ne toteutetaan mahdollisuuksien mukaan sellaisinaan tai eri toiveita yhdistellen. Myös oppimistilanteet pyritään pitämään mielenkiintoisina lapsille ja toiminnallinen oppiminen on vahvasti mukana oppimistilanteissa.

Pienen yksikkömme etuna on avoin keskusteluilmapiiri ja vahva luottamus henkilökunnan ja perheiden välillä. Haluamme pitää yllä vahvaa keskusteluyhteyttä esiopetuksen ja kotien välillä, jolloin ilot ja mahdolliset surut ja huolenaiheet on helppo ottaa puheeksi puolin ja toisin. Yhteydenpito ja asioiden jakaminen vahvistavat yhteistä kasvatusvastuuta ja antavat tukea myös vanhemmuudelle.

lomake päivitetty 8/2024

Esikoulun toiminnassa ja vapaan leikin aikana ehkäistään yksinäisyyttä tekemällä eri puuhia vaihtamalla pareja ja ryhmiä eri toiminnoissa. Lapset keksivät eskarisääntöihin säännön, että otetaan kaveri mukaan leikkiin ja tästä välillä muistutetaan toisiamme ja mietimme, miltä tuntuu, jos ei oteta mukaan leikkiin.

3 Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Lasten päivittäistä hyvinvointia tuetaan päivittäisellä ulkoilulla ja liikunnalla sekä säännöllisellä, terveellisellä ja moni puolisella ravinnolla ja keskustelemalla aika ajoin siitä, mikä on terveellistä ja mikä lisää hyvinvointia.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Esioppilaat vanhempineen käyvät tutustumassa eskaritiloihin ja -opettajaan ennen eskarin aloitusta. Vanhemmilla ja lapsilla on tällöin mahdollisuus tutustua myös päiväkodin tiloihin, jos lapsi tarvitsee päivähoitoa esikoulun jälkeen. Ne esioppilaat, jotka ovat olleet päiväkodilta siirtyviä lapsia, ovat saaneet vuorotellen käydä kuukauden ajan tutustumassa esikoulun toimintaan viime keväänä.

Vanhemmat saavat viikoittain sähköpostitse viikkosuunnitelman sekä mahdollisesti muita esikoulun kuulumisia ja infoa. Päivän päätyttyä lapsen kuulumiset kerrotaan vanhemmille. Jos esikoulun opettaja ei ole läsnä lasta haettaessa, lapsen asiat on kirjattu infolappuun. Näin vanhemmat voivat seurata esiopetuksen tavoitteita ja toteutusta. Vanhempia kannustetaan avoimeen yhteydenpitoon, mikäli jokin asia lapsen esiopetuksessa tai muussa arjessa ihmetyttää tai mietityttää. Tiedotamme vanhempia ajankohtaisista asioista sähköpostin ja puhelimen välityksellä ja lisäksi laitamme välillä tiedotteen myös Pihapirtin ja päiväkodin oveen.

Syksyllä tehdään yhdessä huoltajan kanssa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma ja sen toteutumista arvioidaan keväällä. Lapset osallistuvat näihin keskusteluihin.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Suurin osa tänä syksynä esiopetukseen tulleista lapsista on käynyt kuukauden tutustumisen esikouluun jo edellisen vuoden aikana, joten opettaja, paikka ja toimintatavat olivat lapsille tuttuja. Uudet muualta tulleet esioppilaat kävivät tutustumassa eskariin ennen eskarin aloitusta ja lisäksi pidimme siirtopalaverin lasten entisen opettajan kanssa. Aiemmin alueen opettajien kanssa on kokoonnuttu yhteistyön merkeissä kaksi kertaa vuodessa ja esikoululaiset ovat vierailleet Olkkolan koulussa ainakin kerran lukuvuoden aikana. Nyt kun alueen lähikouluna on uusi Saimaanportin yhtenäiskoulu niin yhteistyötavoista koulun kanssa ei olla vielä sovittu. Keväällä esiopettaja täyttää jokaisesta lapsesta tiedonsiirtolomakkeen: Esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle ja huoltajat täyttävät lomakkeen: Huoltajan terveiset kouluun. Mikäli lapsella on tuen tarvetta, josta on hyvä kokoontua keskustelemaan, voidaan järjestää palaveri, jossa ovat läsnä esimerkiksi lapsen huoltajat, esiopettaja, tuleva opettaja sekä koulun erityisopettaja.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (13.10)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhoillon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoiltopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Terveystenhoitaja	Päivi Summanen	015-7447744

Kuraattori	Hanna Moilanen	0504444109
Psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
VO, pk.johtaja	Saija Vihavainen	044 361 9104
VO	Heli Lehtinen	044 361 9105

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoon-tumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
VO, pk.johtaja	Saija Vihavainen	044 361 9104
VO	Heli Lehtinen	044 361 9105

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

1. Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Oppilashuollon periaatteista tiedotetaan vanhemmille ennen esikoulun alkua jaettavassa esiopetuksen infokirjeessä. Lisäksi esiopetussuunnitelmakeskusteluissa otetaan asia vielä tarvittaessa esille, mikäli lapsella on esimerkiksi havaittu tuen tarvetta.

2. Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhoillon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa
Huoltajat ja lapsi ovat aina osallisina oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Mikäli esiopetuksessa huomataan tarve oppilashuollollisiin toimenpiteisiin, otetaan aina ensin yhteys huoltajiin ja sovitaan heidän kanssaan, miten asiassa edetään, mitä tukea tarvitaan ja keneen ollaan yhteydessä. Tiivis ja avoin yhteistyö huoltajien, lasten, esiopetuksen henkilöstön ja oppilashuollon henkilöstön välillä on välttämätöntä.

Mikäli esiopettajalla herää huoli lapsen oppilashuollollisiin asioihin liittyen, keskustellaan asiasta sekä lapsen että vanhempien kanssa ja pyritään löytämään lapsen kasvua tukevia keinoja. Mikäli perheen kanssa tullaan siihen tulokseen, että esiopetuksen keinot ovat riittämättömiä, haetaan tukea oppilashuollollisen asian mukaan varhaiskasvatuksen erityisopettajalta, varhaiskasvatuksen kuraattorilta, perheen oman alueen terveydenhoitajalta tai neuvolan perheteimin psykologilta. Yhteydenoton voi sopimuksen mukaan tehdä joko lapsen vanhemmat tai esiopettaja.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ *(liite 1)*

- laadittu/päivitetty 18.9.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT *(liite 2: toimenpidepohja)*

- selvitys aloitettu (26.9.2024)
- selvitysmateriaalit / -tavat: Laadittu keskustellen viikkopalaverissa 26.9.2024. Käytetty apuna opetushallituksen Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma -materiaalia.
- toimenpiteistä päättäminen (26.9.2024)
- toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta: huhti-toukokuussa 2025
- lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu, Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

- laadittu/päivitetty 1.9.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Kaupunki ei järjestä koulukuljetusta yksityisessä esiopetusyksikössä olevalle esioppilaalle.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA 2024-2025

Esiopetusyksikkö: Touhula Lippulaiva

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Vuosisuunnitelman käsittely ja hyväksyminen sekä arviointi.

Käsitelty päiväkodin yhteisessä henkilöstökokouksessa

Päiväys ja allekirjoitus

päiväkodin johtaja

ESIOPETUKSEN KUVAUS Esiopetusaika on klo 8.30 - 12.30. Henkilöstöön kuuluvat varhaiskasvatuksen opettaja ja yksi lastenhoitaja. Esikoulussa on 12 esikoululaista. Toimintaa eriytetään tarvittaessa sekä tehdään viikoittain toimintaa paripienryhmissä rubiinien kanssa.

Esiopetuksen materiaaleina ovat Kummaa-sarja, sekä erilliset vihkot kirjainten ja numeroiden harjoitteluun. Ryhmän käytössä on myös iPad. Omiin kansioihin tallennetaan muita esioppilaille sopivia tehtävämonisteita. Tunnekasvatuksessa käytämme mm. Piki ja Mollin - ,Värinauttien sekä Lapsen oikeuksien sivuston materiaaleja. Myös Kummaa-sarjan omia tunnetaitotehtäviä.

Ryhmän suunnitteluaika toteutuu pääasiassa päiväunien aikaan. Suunnittelussa toteutamme tiimin yhteistä suunnittelua, yksin sekä yhdessä lasten kanssa tapahtuvaa suunnittelua. Varhaiskasvatuksen opettajien palaverit (pedagogiset palaverit) järjestetään joka toinen viikko. Näissä käymme yhdessä läpi tärkeitä asioita, ja suunnittelemme koko taloa koskevaa yhteistä toimintaa. Lasten oma suunnittelu sisältää mm. heitä kiinnostavien asioiden tutkimista ja tarkastelua lähemmin.

Jokaiselle lapselle tehdään henkilökohtainen esiopetussuunnitelma. Lapsi on vanhempineen mukana suunnitelman laatimisessa, jolloin lapsi kokee tullessa kuulluksi ja ymmärretyksi. Lapsen mukana oleminen antaa lapselle tunteen, että hän on tärkeä vaikuttaja osana ryhmää. Samalla on hyvä havainnoida ja kannustaa lasta ja vanhempaa avoimeen ja vuorovaikutukselliseen yhdessä pohtimiseen. Lasta myös kannustetaan omien mielipiteiden ilmaisuun suunnitelmaa laadittaessa. Tehostetun- ja erityisen tuen suunnitelmissa mukana on aina lapsen kanssa työskentelevä moniammatillinen tiimi.

Ryhmän aikuiset havainnoivat leikkiä ja lapsen toimintaa. Mm. Kummaa-materiaalissa on monenlaisia vihjeitä sekä valmiita lomakkeita lapsen havainnointiin. Havainnoista keskustellaan tiimin ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Näin saamme tietoa, kuinka toimia lapsen kasvun ja kehittymisen tueksi. Lapset arvioivat omaa toimintaansa sekä oppimista erilaisten itsearviointilomakkeiden avulla.

Kotiväen havainnot ja arviot ovat meille tärkeää tietoa. Kummaa-materiaalissa on oivallisia "kotitehtäviä", joiden avulla vanhemmat ja lapsi voivat käydä kotona vuorovaikutuksellista keskustelua lapsen kehityksestä sekä arvioida lapsen kehitystä ja oppimista. Tämä tukee myös vuorovaikutuksellisuutta henkilöstön ja vanhempien välillä. Päivittäiset keskustelut muun henkilöstön

jäsenten ja lasten vanhempien kanssa ovat tärkeä osa arviointia. Keskustelut antavat pohjaa myös toiminnan suunnittelulle sekä kehittämislle. Palaverit pariryhmiäineinä ovat osa arkeamme joka viikko, ja niissä käymme yhteisesti läpi tärkeitä lasten asioita, tukeaksemme lasten kasvua, kehitystä ja oppimista, sekä arvioidaksemme niitä. Tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten kanssa toimivat ammattilaiset ovat tärkeä toiminnan suunnittelun ja arvioinnin yhteistyömuoto.

Touhulan ryhmäsuunnitelmaa toteutetaan myös esiopetusryhmässä. Sen avulla perehdytään lapsiryhmän kiinnostuksen kohteisiin, kasvattajien erityisosaamisiin sekä esiopetussuunnitelmassa esiin tulevien tavoitteiden tarkasteluun. Päiväkodin johtaja ja palvelupäällikkö arvioivat ryhmän toimintaa hyödyntäen ryhmäsuunnitelmaa. Esiopetusryhmässä luonnollisesti esiopetussuunnitelma ohjaa tavoitteita ja toimintaa.

Touhulassa toteutetaan Touhulan Rytmii - pedagogista suunnitelmaa, joka laaditaan toimintavuodeksi kerrallaan. Siinä toimintavuosi on jaettu kahteen jaksoon noudattamaan päiväkotien ja koulujen toimintakauden mukaista rytmiä, eli ensimmäinen jakso ajoittuu ajalle elokuu-joulukuu ja toinen jakso ajalle tammikuu-toukokuu. Jaksoilla on omat tavoitteet. Esiopetuksessa tavoitteet laaditaan esiopetussuunnitelman mukaisesti. Touhulan Rytmiiä huomioidaan tavoitteet, lasten mielenkiinnon kohteet sekä suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan toimintaa yhdessä lasten kanssa. Lasten tarpeet, mielenkiinnon kohteet ja aloitteet huomioidaan. Myös vanhemmat saavat mahdollisuuden osallistua sekä suunnitteluun että arviointiin. Jakson loppuun kuuluu päätösjuhla tai näyttely jakson aikana käsiteltyjen asioiden tiimoilta. Jakso arvioidaan tiimissä tavoitteita ja toteutumista tarkastelemalla.

Talon sisäinen yhteistyö toteutuu eri ikäisten lasten kanssa. Teemme tiivistä yhteistyötä toisen ryhmän kanssa pariryhmätyöskentelymallilla.

Touhulan päiväkodeilla on käytössään myös oma toimintasuunnitelmansa, jonka sisällöt tukevat varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman toteutumista. Em. toimintasuunnitelmaa noudatetaan esiopetussuunnitelman ohessa.

- esiopetusaika, henkilöstö
- Ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako sekä eriytyminen
- ryhmässä olevien kielten, uskontojen, katsomusten ja kulttuurien huomioiminen
- käytössä olevat oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimisen tulena olevien arviointi- ja havainnointimateriaalin käyttö
- yhteistyö yhteinen toiminta muiden kanssa

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Esikoululaisilla oppimisympäristö on laaja sekä opetus- että leikkikäyttöön. Tämä mahdollistaa pienryhmätoiminnan opetuksessa. Liikunnalle on viikoittain varattu salivuoro ja kädentaidoille niin sanottu askarteluhuone. Toiminta on porrastettu eri ryhmien välillä niin, että muiden ulkoillessa esikoululaiset voivat käyttää myös muiden ryhmien tiloja.

Esikoululaisten omiin tiloihin on rakennettu leikkiympäristöt, sekä varattu välineet erilaisia leikkejä varten; remontointileikki, pelit, rakentelut, piirtäminen/väritys, autoleikki, merirosvolaiva, junarata ym.

Välineet ovat jokaisessa tilassa kannellisissa laatikoissa, josta ne on selkeästi otettavissa sekä helposti pois raivattavissa. Tilat mahdollistavat kaikenlaisen toiminnan (musiikki, liikunta, kädentaidot) sekä pienryhmätoiminnan.

Päiväkodin piha mahdollistaa leikin ja muun liikunnallisen toiminnan. Keinut, kiipeilytelineet, tila pallopeleihin, pyörät kypärineen ja pihalla oleva turvallinen pieni kukkula houkuttelevat lasta monipuoliseen liikkumiseen. Päiväkodin eri ryhmät ulkoilevat porrastetusti, joten kaikilla on tilaa leikkeihin ja peleihin. Ulkoilemme joka säällä. Ulkoleikit ovat tärkeä osa kokonaisvaltaista kasvatusta sekä lapsen hyvinvointia vahvistava osa-alue päiväkotitilassa Lippulaivassa. Pihan valvottavuus on suunniteltu lapsen turvallisuuden ollessa pääosassa. Ulkotiloissa lapsella on aikaa mielikuvitukselliseen leikkiin, lasta myös kannustetaan tutkimiseen, oppimiseen ja kokeilemiseen ohjattuina hetkinä. Päiväkodissamme toteutuu kokopäiväpedagogiikka myös iltapäivisin ulkona ohjattuna toimintana.

Oppimisympäristöihimme kuuluvat myös retkeilymaastomme, kuten lähimetsä, leikkipuisto ja sen välittömässä läheisyydessä oleva suuri nurmikkoalue pelikenttänä. Nämä ovat lasten ahkerassa käytössä. Metsässä toimii muiden leikkien lisäksi myös mm. majaprojekti, joka jatkuu koko kauden ja eri vuodenaikoina. Metsäretkillä toteutuu paljon myös ohjattua opetustoimintaa, muun muassa tunnetuokioita on ollut ihanteellista järjestää metsässä, samoin numeroiden ja kirjainten harjoittelemista luonnonmateriaaleilla. Päiväkodin lähiympäristö on ahkerassa käytössä. Uimahallissa esikoululaisilla on uimakoulu. Myös läheiset hiihtoladut, luistelukenttä, urheilukenttä, lintutorni ja pulkkamäet tulevat toimintavuoden aikana tutuiksi.

Esiopetusryhmä osallistuu mahdollisuuksien mukaan kaupungissa järjestettävään erilaiseen kulttuuritarjontaan. Kävimme Orffit-konsertissa kulttuuritalo Tempossa syyskuussa. Mikkelin kaupunginkirjasto järjestää Kirjastopolku toimintaa jo esikoululaisille; tähän osallistuminen on tavoitteissa. Kirjastopolku on ohjaussuunnitelma, joka keskittyy lukutaitojen tukemiseen ja kirjastonkäyttö- ja tv-taitojen kehittämiseen.

Touhulan toimintasuunnitelman mukaisesti toteutetaan suositusta ilmiöpohjaisesta oppimisesta, jonka mukaan lapsi oppii kaikkialla ja kaikissa tilanteissa toimimalla aktiivisesti. Oppiminen on vuorovaikutteinen tapahtuma ja sen tulee olla lapselle mielekästä. Kaikki erilaiset oppimistavat tulee huomioida toiminnassa. Lapselle annetaan mahdollisuus hyödyntää kaikkia aistejaan oppiessaan uusia asioita. Kun lapsen mielenkiinto on herännyt, etsitään lapsen kanssa yhdessä tietoa asiasta. Yhdessä ihmetteleminen ja tutkiminen auttaa löytämään vastaukset mielessä oleviin kysymyksiin.

Teknologiakasvatus on osa arkeamme. Esikoululaisten kanssa iPadiä käytetään tietojen etsimiseen sekä luki-valmiuksia ja loogista ajattelua kehittävien pelien pelaamiseen. Netissä on paljon mielenkiintoista materiaalia lapsille. Lapset pääsevät myös itse kuvaamaan tabletilla osana opetusta.

- Kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käyttämisestä lukuvuoden aikana (sisä-, ja ulkotilat, lähiluonto ja rakennettu ympäristö, tieto- ja viestiteknologian käyttö, yhteisö ja järjestöt)

ESIOPETUSTOIMINNAN KEHITTÄMISEN TAVOITTEET

Esiopetuksen kehittämistavoitteet ovat:

- **Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen** Kartoitukset, mistä toimenpiteistä kukin ryhmä tai yksilö hyötyy

- **Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy**

- **Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy**
mm. terveydenhoitajien yhteisöllisen työn vahvistaminen perusopetuksessa eri aihealueilla

- ne ovat edelleen tärkeä osa arkeamme ja toimintaamme.

Esiopetuksessa pyritään välttämään kiireen tuntua parhaan mukaan. Aikuinen havainnoi lasten toimintaa jatkuvasti. Havainnoinnin perusteella lasta ohjataan, kannustetaan ja aktivoidaan häntä kehittävään toimintaan ja toimintatapaan. Lasten osallisuus huomioidaan ja muistetaan; heidän ajatuksiaan, toiveitaan ja ideoitaan toteutetaan arjen toiminnassa toimintavuoden aikana. Jokaisen lapsen tulee tuntea kuuluvansa ryhmään, sekä olla osa toiminnan suunnittelua ja toteuttamista. Toimintakauden aikana lapset voivat myös pitää esim. aamupiiriä muille lapsille. Lasta tuetaan oman toiminnan arvioinnissa. Joka viikko leikin havainnoinnin lisäksi aikuiset osallistuvat lapsen leikkiin. Näin aikuinen voi tukea lasten leikin kulkua, sekä yksittäisiä lapsia leikin kehittämisessä.

Vanhempien osallisuutta ylläpidetään yhteisillä, sekä ennalta sovitulla, että päivittäisillä keskusteluilla. Vanhemmille tiedotetaan aktiivisesti toiminnasta päivittäisissä hakutilanteissa sekä viikoittaisilla viikkokirjeillä. Heidän toivotaan osallistuvan arjen toimintoihin ideoillaan. Tämän syksyn aikana meillä kerättiin vanhemmilta toiveita, ideoita ja palautetta vanhempainillassa.

Tunnetaitoja sekä Touhulan omia kaveritaitoihin liittyviä tavoitteita toteutetaan päivittäin. Hyvät kaveritaidot sekä toimiva vuorovaikutus ovat esillä arjen toiminnoissa. Tätä harjoitellaan esimerkiksi niin, että välillä aikuinen valitsee lasten leikkiparit/leikkiryhmät. Luonnollisesti lapsilla on mahdollisuus usein myös itse valita leikkikaverinsa. Päivän aikana toimitaan erikokoisissa ryhmissä toiminnan vaatimusten ja mielenkiinnon mukaan. Pyrimme joka viikko toteuttamaan tunnehetkiä, jossa keskustellaan tunteista. Tunnehetkien tarkoitus on tukea lapsia tunnistamaan omat tunteensa sekä ohjata rakentavaan tunteiden osoittamiseen. Arjessa käsittelemme paljon tunnetaitoja osana leikkejä, aamupiiriä ja opetusta, ne ovat tärkeitä taitoja. Omien mielipiteiden ilmaisemiseen kannustetaan, mutta myös toisten mielipiteiden huomioonottamista pidetään tärkeänä; opetellaan kompromissien tekemistä. Lasta kuullaan käsiteltäessä häntä koskevia asioita.

Tunne- ja vuorovaikutukseen vahvistavia tuokioita järjestetään viikoittain. Myös arjessa jatkuvasti harjoittelempa näitä taitoja. Tuemme lasta tunnistamaan omat tunteensa sekä sanoittamaan niitä. Pidämme tärkeänä, että lapsi tuntee oikeudekseen kokea ja tuntea kaikkia tunteita. Tunnetaidot otetaan puheeksi myös jokaisessa Leops-keskustelussa vanhempien kanssa. Myös vanhempia on tärkeä tukea sanoittamaan ja tunnistamaan lapsen erilaisia tunnetiloja.

Säännöllinen rytmi sekä rutiinit tukevat lapsen hyvinvointia myös esiopetuksessa. Ruokailu, ulkoilu, lepo sekä muu toiminta tapahtuu selkeän päivärhythmin mukaisesti. Lapsen opettelu oman hygieniansa huolehtimisesta on tärkeää. Tämä lisää lapsen hyvinvointia ryhmässä. Kaverisuhteet, turvalliset ja luotettavat aikuiset, leikki sekä turvallinen arki ylipäättään ovat tärkeitä tekijöitä lapsen hyvinvoinnin tukemisessa ja ylläpitämisessä. Esiopetuksessa opetellaan omasta itsestään sekä omista tavaroista huolehtimista vahvistamalla lapsen uskoa omaan osaamiseensa. Oman toiminnan ohjauksen tukeminen ja siinä ohjaaminen on tärkeää. Oppimisen ja onnistumisen ilo yhdistettynä turvalliseen arkeen ja toimiviin ulkoiisiin puitteisiin tukee esikoululaisen hyvinvointia. Yksi tärkeä hyvinvoinnin osa esiopetuksessa on myös lapsen oikeus oppia leikkien ja iloita oppimisestaan yhdessä opettajan ja ikätovereiden kanssa. Levon tärkeyttä korostetaan takaamalla lapselle rauhallinen hetki lepoa varten.

Väkivaltaa, kiusaamista, nimittelyä, haukkumista ja häirintää ei sallita. Niitä huomattaessa aikuinen puuttuu tilanteeseen välittömästi. Asiasta keskustellaan ja kaikkia osapuolia kuullaan. Jokaisen tulee tuntee olevansa turvassa esikoulussa, niin psyykkisesti kuin fyysisestikin. Jokaisella on oikeus kokea olevansa ryhmän tärkeä ja tasavertainen jäsen. Hyvään yhteishenkeen ja sen luomiseen panostetaan, jo heti elokuussa tutustuttaessa, ja luomalla ryhmälle yhteisiä sääntöjä kaverin kohtelemisesta. Korostamme toisen kunnioittamista, huomiointia sekä hyviä käytöstapoja. Aikuinen toimii mallina käytökselle. Päiväkodin aikuisten tehtävänä on taata lapselle fyysinen sekä psyykkinen turvallisuus.

Lapsilähtöinen vuorovaikutus toteutuu Lippulaivan esikoulussa mm. niin, että lapsen kysymyksiä ja mielenkiinnon kohteita huomioidaan, ja kasvattaja toimii oppimisen mahdollistajana esimerkiksi auttamalla etsimään asiasta tietoa. Oppiminen tapahtuu silloin yhteisellä aktiivisella yhteistyöllä, jolloin toiminta on vuorovaikutuksellista ja lapsi on aktiivinen toimija.

Otamme huomioon toiminnassamme toimintakaudelle nimettyjä painopistealueita. Ryhmässä annamme mallia kunnioittavasta kohtaamisesta ja puheesta sekä vanhemmille että työtovereille. Kiusaaminen kaikessa muodossaan pysäytetään heti. Asiasta keskustellaan eri osapuolien kanssa, kaikkia kuunnellen ja puolta valitsematta. Asioiden sopimisessa ohjataan lasta sekä mietitään, kuinka asioita tulisi selvittää. Vanhempia myös tiedotetaan jo selvitetystä erimielisyyksistä. Meidän mielestämme on tärkeää, että vanhemmat ovat tietoisia niistä asioista, joista lapsen kanssa on puhuttu. Opetamme aikuisen tuella myös lasta itsenäiseen erimielisyyksien selvittämiseen. Myös pettymysten sietämisessä tarvitaan joidenkin kohdalla vielä paljon tukea. Asioiden oikeanlainen selvittely sekä pettymysten sietokyvyn kehittyminen auttavat lasta myös itsetunnon kehittämisessä, jolla on lapselle positiivisia seurauksia moneen asiaan tulevaisuudessa.

Käytämme leikkipareja sekä -ryhmiä juurikin siitä syystä, että lapset oppivat toimimaan erilaisten lasten kanssa, sekä tekemään kompromisseja ja sovittelemaan. Aikuisen nimetessä leikkijät kukaan ei myöskään jää yksin. Myös ulkoleikeissä huolehdimme ja seuraamme koko ajan, että jokainen lapsi saa halutessaan leikkiä muiden kanssa. Jotkut lapset tykkäävät ja tarvitsevat myös rauhallista yksinoloa. Näemme myös tärkeänä sen toteutumisen.

Vanhempien osallisuutta ylläpidetään yhteisillä, sekä ennalta sovituilla, että päivittäisillä keskusteluilla. Vanhemmille tiedotetaan aktiivisesti toiminnasta päivittäisissä hakutilanteissa sekä viikoittaisilla viikkokirjeillä. Heidän toivotaan osallistuvan arjen toimintoihin ideoillaan. Tämän syksyn aikana meillä kerättiin vanhemmilta toiveita, ideoita ja palautetta vanhempainillassa.

Vanhempien ja henkilökunnan väliset päivittäiset kuulumisten vaihdot sekä keskustelut tukevat avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä. Lapsen vahvuuksista, edistymisestä sekä mahdollisista erimielisyyksien selvittelyistä muiden lasten kanssa kerrotaan vanhemmille. Myös mahdollisista haasteista jutellaan vanhemmille avoimesti, korostaen lapsen parhaaksi toimimista. Esiopetussuunnitelman tekemisen yhteydessä vanhempien toiveita kuunnellaan sekä heidän ensisijaista asiantuntemustaan omasta lapsesta kunnioitetaan. Yhdessä vanhempien kanssa mietitään lapsen tai perheen mahdollinen ulkopuolinen tuen tarve.

Esiopetuksen tarkoituksellinen ja monipuolinen hyvinvointiin tähtäävä toiminta on osa lapsen yksinäisyyden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyä. Opettelemme hyviä vuorovaikutustaitoja, jotka auttavat ystävyssuhteiden luomisessa. On tärkeää olla osallinen ryhmää ja myöhemmin osa yhteiskuntaa. Osallisuus merkitsee Lippulaivassa sitä, että lapsia kuunnellaan ja heidät otetaan mukaan toiminnan ja arjen asioiden suunnitteluun sekä toteuttamiseen. Pienryhmätoiminta päivittäin vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä syventää vuorovaikutusta. Pienryhmätoiminnalla on meillä hyviä kokemuksia mm. lapsen osallisuuden edistymisessä. Pienryhmä- ja pariryhmätoiminta vahvistavat myös lasten välistä vuorovaikutusta, jolloin lapset oppivat toinen toisiltaan. Lapsen itsetunnon

vahvistamiseksi kannustamme heitä ja korostamme lasten vahvuuksia. Pienryhmässä lasten on helpompi ilmaista omia mielipiteitään. Myös vanhemmille tarjoamme mahdollisuutta olla osana esiopetuksen arkea - kaikki ehdotukset, toiveet ja toiminnot ovat tervetulleita. Toiveet huomioidaan ja toteutetaan niin hyvin kuin mahdollista. Yhteisissä keskusteluissa ja arjen kohtaamisissa puhumme vuorovaikutuksesta, sen tärkeydestä perheen sisällä. Oma esimerkkimme toimia tukee lapsen vuorovaikutustaitojen opettelua. Huomaa hyvä- materiaalia hyödynnämme lapsen kannustamisessa sekä perheiden tukemisessa kasvatustyössä. Työyhteisön sisällä kannustetaan avoimeen, rehelliseen ja rakentavaan vuorovaikutukseen.

Lapsen itsetunnon tukeminen on meille tärkeää. Esiopetuksessa on lupa "erehtyä ja arvata". Kenenkään vastauksille ei saa nauraa. Keskusteluissa vanhempien kanssa korostamme myös lapsen itsetunnon tukemisen merkitystä. Hyväksymme erilaisuuden niin aikuisissa kuin lapsissa sitä millään lailla arvioimatta.

Poissaolojen ennaltaehkäisyssä olennaista on henkilökunnan keskustelut (myös päivittäiset) vanhempien kanssa. On tärkeää yrittää luoda luottamuksellinen suhde vanhempiin, jotta perheen mahdolliset haasteet voisivat tulla esille ja tuetuksi. On tärkeää ohjata vanhempia oikean tuen/avun piiriin, jotta jaksaminen ja lapsen tarpeet tulee huomioitua. Poissaoloissa toteutetaan Mikkelin kaupungin mallia ja huoli otetaan puheeksi vanhempien kanssa poissaolojen toteutuessa. Mukaan kutsutaan mahdollisesti esiopetuksen kuraattori.

Terveys ja hyvinvointi käsitellään esikoululaisten kanssa omana kokonaisuutenaan. Puhumme riittävästä unesta/levosta, hygieniasta huolehtimisesta, terveellisen ravinnon merkityksestä sekä ulkoilun ja liikunnan tärkeydestä. Liikumme ryhmänä myös paljon ja haluamme tehdä jokaisesta liikunnasta/kävelyretkestä mielekkään lapsille. Aikuiset osallistuvat sopivilla välineillä liikunnallisiin hetkiin ja näyttävät näin esimerkkiä omalla panoksellaan ja innostuvuudellaan. Myös henkinen hyvinvointi, rentoutuminen ja mukavat esim. elokuvahetket perheen kesken nostetaan puheeseen perustellen mielen hyvinvointia. Puhumme myös kaveripiiriin merkityksestä, hyvässä ja huonossa.

- **Kaikenlaisuuden hyväksyminen ja arvostava kohtaaminen** mm. kuinka puhumme lapsista ja nuorista, kuinka puhumme kollegalle ja yhteistyökumppaneille, seksuaalivähemmistöihin kuuluvien nuorten identiteetin vahvistaminen, kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa ehkäisevät toimet yleensä, à millä keinoin? mm. henkilöstön osaamisen hyödyntäminen,

ESIOPETUSYKSIKÖN TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI kirjattu yllä olevien otsakkeiden alle

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUS JA PALAUTTEEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUSTOIMINAN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA Sen lisäksi, että vanhempia kannustetaan osallisuuteen, suhtaudumme avoimin mielin heidän ajatuksiinsa ja ehdotuksiinsa. Suhtaudumme mahdolliseen kritiikkiin tarkastelemalla toimintatapojamme ja mietimme muutoksia palvelun parantamiseksi. Asiakaspalautteet käydään huolella läpi. Huoltajien ajatukset osallisuudesta, lapsen taidoista, leikistä, esiopetuksesta jne. huomioidaan ja toivotaan avointa keskustelua. Vanhempia kutsutaan mukaan osallistumaan suunnitteluun, arviointiin sekä kehittämiseen.

NIVELVAIHE YHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Rantakylän alueen esikoululaiset järjestävät perinteisesti yhteistä toimintaa, jotta saman alueen tulevat koululaiset saavat mahdollisuuden tutustua toisiinsa. Tiedonsiirtopalaverit pidetään koulun kanssa keväällä 2025, tuen ylemmillä portailta olevien lasten perheiden kanssa erilliset

tiedonsiirtopalaverit pidetään jo aikaisemmin. Toukokuussa 2025 nykyiset 1-luokkalaiset vierailevat päiväkodilla kertomassa koulun alkuun liittyvistä asioista. Viime keväänä menimme tilaisuuteen Rantakylän päiväkodille. Kouluun tutustumisen yhteydessä vanhemmille järjestetään oma info, jossa opettajat kertovat koulun aloittamiseen liittyvistä asioista.

Kevään 2025 aikana käymme mahdollisesti jonkun luokan kanssa pelailemassa ulkopelejä, jolloin koulun piha-alue tulee lapsille jo hieman tutuksi.

YKSIKKÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTOSUUNNITELMA

Yksikön käytettävissä olevien oppilashuoltopalveluja (neuvola-, psykologi- ja kuraattoripalvelut) tarjoavien henkilöiden nimet ja yhteystiedot:

Terveystenhoitaja: Laura Haaparanta

Alueen sosiaalityöntekijä/kuraattori: Jussi Kokkola, puh. 040 359 8164

Lasten ja kehityksen tukiyksikön psykologi: Satu Bogdanoff

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Katri Vainikainen p. 044 794 2317

YKSIKKÖKOHTAISET PAINOPISTEET YHTEISÖLLISESSÄ OPPILASHUOLLOSSA

Lippulaivassa noudatetaan niitä oppilashuollon rakenteita, toimintatapoja ja vastuita, jotka on kuvattu Mikkelin kaupungin esiopetussuunnitelmassa

Katso esiopetustoiminnan kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet

YKSILÖKOHTAINEN OPPILASHUOLTO Yksikkökohtaisen oppilashuollon rakenne, toiminta ja vastuut on kuvattu Mikkelin kaupungin esiopetussuunnitelmassa

ARVIO OPPILASHUOLLON KOKONAISTARPEESTA Oppilashuollollisia toimenpiteistä tullaan pyytämään arviota varhaiskasvatuksen erityisopettajalta. Mahdollisesti muutama lapsi tulee tarvitsemaan tukea.

(Esiopetusryhmän koostumus, vuorovaikutus ryhmässä, tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien lukumäärä sekä asuinalueen mahdolliset erityispiirteet)

ESIOPETUKSEN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ (ALUEVARPU)

Seuraavaa ajankohtaa Aluevarpulle ei vielä päätetty, jäämme kuulolle yksikkökohtaisten oppilashuoltoryhmien muodostumisista ja sitä kautta Aluevarpujen tarpeelle.

Yksiköstä aluevarpuun osallistuvat: varhaiskasvatuksen opettaja Anne Moisio ja päiväkodin johtaja Anni-Maria Saaririnne

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Laadittu/päivitetty 9/2024

PÄIVÄKODISSA LAADITUN PELASTUSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

Laadittu/päivitetty 9/2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Laadittu/päivitetty 9/2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Tällä hetkellä ei ole kenelläkään tarvetta kuljetuksiin.

OPPILASHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN:

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille.

Huoltajien kanssa käydään päivittäin keskustelua lapsen liittyvistä asioista. Mikäli huolta havaitaan oppilashuoltoon liittyen, tilanteessa toimitaan asian vaatimalla tavalla. Aluevarpun toivotaan toimivan alueen yhteisöllisenä hyvinvointiryhmänä.

Lapsen ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen oppilashuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Yhteisöllisyys ja siihen liittyvä hyvinvointi kuuluvat kaikille esiopetuksen lapsille ja aikuisille. Lasten osallisuus huomioidaan päivittäin arjen tilanteissa ja toiminnassa. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja kehitetään monin tavoin, mm. päivittäiset keskustelut sekä konkreettiset tilanteet, sekä jo aiemmin mainittujen tunnetaitojen materiaalien käyttö. Lisämateriaalia käytetään tarpeen mukaan. Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyötä ylläpidetään varhaiskasvatuksen opettajien yhteisissä keskusteluissa sekä suunnittelemalla ja järjestämällä lapsille yhteistä toimintaa yli ryhmärajojen. Kiusaamiseen puututaan välittömästi, sitä ei sallita laisinkaan. Toiminnassa muistamme leikin merkityksen, sekä vapaan että ohjatun leikin. Ryhmäytymiseen panostetaan, jotta jokainen lapsi tuntee olevansa ryhmän tasavertainen jäsen. Positiivisen palautteen antaminen, hyvän huomaaminen, lasten vahvuuksien esilletuominen sekä lapsen onnistumisen kokemukset ovat meille esiopetuksessa tärkeitä työvälineitä. Arjen hallitsemiseksi arvostamme toistuvaa struktuuria, säännöllistä päivärytmiä, turvallista ja hyväksyvää ilmapiiriä sekä lapsen ja vanhempien osallisuuden mahdollistamista ryhmän toiminnan toteuttamisessa.

Oppilashuollon painopistealueet Lippulaivassa sisältävät pitkälti samankaltaisia asioita, kuin Mikkelin kaupungin esiopetuksessa toteutettavat painopistealueetkin.

1) Nivelvaihtoyöskentely, sisältäen tarkan tiedonsiirron esikoulusta kouluun siirryttäessä. Tähän liittyy yhteydenpito tarvittaessa jo paljon ennen virallisia tiedonsiirtopalavereja. Yhteydenpito toteutetaan yhdessä veon ja koulun erityisopettajan kanssa.

2) Jos lapsella on runsaasti poissaoloja, arkihavainnot lapsesta ja perheestä ovat entistäkin tärkeämmässä roolissa. Tällöin olemme tarkkoina perheen hyvinvoinnista. Tarvittaessa asia otetaan puheeksi ja selvitämme, miten perhettä voisi auttaa.

3) Varhainen puuttuminen lapsen haasteisiin sekä tarvittaessa koko perheen pulmiin, tuki sekä palvelujen pariin ohjaaminen.

4) Huoli-lomakkeen käyttö tarvittaessa.

5) Moniammatillinen yhteistyö mahdollisimman varhaisessa vaiheessa huolen herätessä. Näin mahdollistuu lapselle paras mahdollinen apu ja tehostettu tuki ennen perusopetukseen siirtymistä. Tähän luonnollisesti liittyy lapsen mahdollisen erityistuen tarve, veon kanssa tiivis yhteistyö sekä tarvittaessa muille ammattilaisille ohjaaminen/ ammattilaisten konsultointi.

Vuosisuunnitelma palautetaan päivähoitotoimistoon 31.10. mennessä

Arviointi vuosisuunnitelman toteuttamisesta toimitetaan varhaiskasvatusjohtajalle 31.5. mennessä

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Marskin päiväkoti

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja
allekirjoitus: 31.10.2024 Anu Perko

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Marskin päiväkodin aukioloaika klo 7 – 17 ja esiopetusaika on klo 9 – 13.

Esiopetuksen henkilökunta: Pirjo Venäläinen varhaiskasvatuksen opettaja (esiopetuspätevyys). Resurssityöntekijänä yhteisesti toisen ryhmän kanssa toimii lastenhoitaja Anu Taivalantti .

Esiopetuksessa olevia lapsia on 7. Tarpeen mukaan ryhmä voidaan jakaa työskentelemään pienemmissä ryhmissä. Eskarilaiset toimivat isommassa 26 lapsen ryhmässä päivän aikana mm. koko talon yhteisellä päiväpiirillä, jossa käydään lasten kanssa läpi ajankohtaisia asioita ja mm. lauletaan ja lorutellaan. Esiopetuksessa on yksi eri kieli- ja kulttuuritaustan omaava lapsi. Pienenpien ryhmästä löytyy useampi eri kieli- ja kulttuuritaustainen lapsi, jotka huomioidaan varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelman mukaisesti.

Esiopetuksessa on käytössä esiopetuksen kirja (Kummaa). Lisäksi käytetään erilaisia tehtävämonisteita ja muuta opetusmateriaalia. Ryhmässä on käytössä viisi tablettia. Päiväkodissa on yksi kannettava tietokone, jota myös käytetään esiopetuksessa.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma laaditaan yhdessä lapsen, vanhempien ja esiopettajan kanssa syys- lokakuun aikana. Lapsi osallistuu yhteiseen keskusteluun kertomalla oman osuutensa oppimissuunnitelmasta (Lapsen ajatuksia ja odotuksia esiopetusvuodelta ja lapsen itsearviointi).

Arviointi lapsen esiopetusvuodesta tehdään keväällä ja tiedonsiirto kouluun tapahtuu tiedonsiirtolomakkeella tai tiedonsiirtopalaverissa yhdessä tulevan koulun erityisopettajan tai tulevan luokan opettajan kanssa tai moniammatillisessa palaverissa riippuen mm. lapsen tuen tarpeista.

Esiopetuksen käytössä on Mikkelin kaupungin esiopetussuunnitelma. Esiopettaja laatii esiopetuksen vuosisuunnitelman lokakuun loppuun mennessä. Ryhmässä suunnittelu toteutetaan jaksottain (vuodessa 10 jaksoa) kaupungin esiopetussuunnitelman ja lasten oppimissuunnitelmien pohjalta.

Käytössä on esiopetuskirjan arviointi- ja havainnointimateriaalia sekä Eskarin arki-materiaali.

Kolme lasta on jo aikaisemmin ollut hoidossa Marskin päiväkodissa, joten he ovat tutustuneet jo henkilökuntaan ja toimintatapoihin. Neljä lasta on tullut eskariin muista päiväkodeista. Heistä on saatu siirtotiedot ja alkukeskustelut pidetty kesällä. Koko päiväkodin yhteistä toimintaa ovat päivittäiset päiväpiirit sekä vuoden aikana tapahtuvat juhlat ja koko perheen tapahtumat. Veo on ollut havannoimassa ryhmää ja tulee syksyn aikana tekemään vuoden vaihteessa muutaman lapsen kanssa tarkempaa havainnointia ja arviointia. Lapsen oppimissuunnitelmapalaverissa on tarpeen mukaan ollut veo ja esiopetuksen kuraattori. S2 opettaja käy sovitusti esiopetuksessa S2 lapsen vuoksi. Syksyn aikana hän on tehnyt lapsen kanssa kielellistä arviointia.

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

OPPIMISYMPÄRISTÖT . Marskin päiväkodissa tarjotaan laadukasta esiopetusta kodinomaisessa, turvallisessa, terveellisessä ja ajanmukaisessa oppimisympäristössä. Esiopetuksessa kuten varhaiskasvatuksessa tuetaan ja edistetään jokaisen lapsen ainutlaatuisuutta, osallisuutta, yksilöllistä hyvinvointia ja ihmisenä kasvua. Marskin päiväkodissa lapsi oppii kokonaisvaltaisesti leikin ja ilon kautta. Lapsi saa riittävää ja oikea-aikaista tukea tarpeidensa mukaisesti. Vuorovaikutusilmapiiri Marskin päiväkodissa on avoin, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen sekä moninaisuutta kunnioittava.

Esiopetuksen alkaessa klo 9 eskarilaiset aloittavat päivän ulkoilulla, jolloin toinen ryhmä toimii sisätiloissa ja esiopetuksen lapsilla on käytössä koko päiväkodin piha-alue. Päiväkodin piha on pieni ja turvallinen. Pihan leikkivälineitä ovat liukumäki, mökki, keinut, kiipeilyteline ja hiekkalaatikko. Ulkoleikkivälineitä on riittävästi ja ne tarjoavat lapsille mahdollisuuden

monipuoliseen toimintaan. Päiväkodin pihan ja leikkivälineiden kunnosta huolehditaan päivittäin. Hyödynnämme useasti myös kävelymatkan päässä olevaa Kalevankankaan ulkoilualuetta / metsää sekä Urskin ja Hänskin urheilukenttiä sekä kaikkia lähiympäristössä olevia oppimisympäristöjä mm. kirjasto, uimahalli, museot. Päämajakoulun liikuntasalia käytämme säännöllisesti. Ulkoilu-aika yhdistetään usein toimintaan, jolloin esimerkiksi retket tai muu pitkäkestoisempi toiminta saa luontevasti aikaa enemmän. Toisen ryhmän siirtyessä ulos on eskareilla käytössään koko päiväkodin sisätila klo 11 saakka. Olohuoneesta löytyvät lasten pöydät, akvaario sekä hyllyt, joilla ovat lasten käytettävissä olevat lelut, sekä palapelit ja pelit. Myös liikunta tapahtuu olohuoneessa, joka on päiväkotimme suurin tila. Olohuoneesta löytyvät myös puolapuut sekä lasten käytössä olevat liikuntavälineet. Leluja ja tavaroita lapset voivat siirrellä eri huoneisiin haluamallaan tavalla. Juttutuvassa on kaksi isoa pöytää, joiden ääressä mahtuvat työskentelemään kaikki esiopetuksessa olevat lapset. Juttutuvassa on erilaisia leluja ja pelejä lasten käytössä sekä muovailu-, maalaus- ja askarteluvälineet. Työhuoneessa on lapsille sopivia pelejä sekä aikuisten tietokone, joka on tarvittaessa myös lasten käytössä. Työhuoneessa on myös leikkitalaa ja leluja. Työhuoneesta ja eteisestä löytyvät lasten kirjat. Lasten keittiössä on mahdollisuus kotileikkeihin ja sieltä löytyvät lapsille mitoitettut keittiövälineet sekä muita koti- ja roolileikkivälineitä.

Marskin päiväkodissa annetaan lapsille runsaasti mahdollisuuksia erilaisiin leikkeihin. Lapset saavat omaehtoisessa leikissä pääsääntöisesti valita itse leikin, leikkikaverit ja -paikan. Aikuinen mahdollistaa leikin kehittymisen ja jatkumisen sekä sen, että jokaisella lapsella on mahdollisuus olla osallisena yhteisissä leikeissä omien valmiuksiensa mukaisesti. Aikuiset ovat tukemassa ja auttamassa kaverisuhteiden luomisessa ja niiden ylläpitämisessä. Erilaisissa teemaleikkipäivissä lapset tutustuvat ohjatusti erilaisiin leikkivälineisiin ja leikkeihin aikuisen avustuksella. Päivittäisn käytettävissä on myös leikkitalu, joka tukee lapsen kuulluksi tulemistä ja lasten leikkiä. Leikkitalu tukee lapsiryhmän muodostumista, leikkirauhan säilymistä ja pitkäkestoista leikkiä. Leikkitalun avulla lapsi valitsee oman leikin, jota hän leikkii. Lasten osallisuus toteutuu, kun lapset otetaan mukaan valitsemaan leikkitalun kuvat. Leikkitalu auttaa myös lasta, jolla on haastetta löytää sopivaa leikkiä ja sitoutua siihen. Leluja saa viedä huoneesta toiseen. Uusien lelujen hankinnoissa kysytään lasten mielipiteitä. Lapset saavat halutessaan tuoda omia leluja kotoa, ei ole erillistä lelupäivää. Eskarilaisilla on mahdollisuus päivittäisiin leikkeihin ja he voivat muokata leikkiympäristöään haluamallaan tavalla joko itsenäisesti tai aikuisen avustuksella.

Leikkiä havainnoidaan eri ympäristöissä ja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoimalla leikkiä saadaan tietoa lasten kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, tunteista, kokemuksista, vahvuuksista ja tuen tarpeista. Havainnot käytetään leikin ja muun toiminnan suunnittelussa ja ohjaamisessa.

Keittiö sijaitsee keskeisellä paikalla ja on tärkeä osa lasten arkea päiväkodissa.

Esiopetuksessa olevat lapset syövät lounaan yhdessä esiopettajan kanssa Juttutuvassa. Ruuan päiväkodin emäntä valmistaa omassa valmistuskeittiössä.

Esiopetusryhmän käytössä on viisi tablettia, joita käytetään säännöllisesti eri oppimiskokonaisuuksien yhteydessä. Päiväkodin kannettava tietokone on myös tarpeen mukaan ryhmän käytettävissä. Digitaalisista ympäristöistä on käytössä esim. Garage Band-sovellus, jolla päästään tekemään musiikkia ja kokeilemaan erilaisia soittimia. IMotion sovelluksella teemme animaatioita. Käytössä olevat Ekapeli Alku, Molla abc ja Lolan aakkosjuna sovellukset tukevat kirjainten, tavujen ja sanojen harjoittelua sekä kirjainten ja numeromuotojen hienomotorista harjoittelua. RuokaTutkan sivuilta löytyy erilaisia oppimispelejä, testejä ja videoita, jotka johdattavat lapsia pohtimaan mistä ruoka tulee, mitä se sisältää ja miltä se maistuu. Käytössä on myös muita sovelluksia tarpeen mukaan.

Ryhmän kanssa tehdään päivittäin säätelyä vahvistavia leikkejä sekä keskittymistä tukevia toimintoja. Oppimisympäristössä huomioidaan tarkkaavaisuuden ja vireystilansäätelyyn vaikuttavat tekijät yksilöllisen tuentarpeen mukaisesti.

Seurakunnan järjestämiin tilaisuuksiin (erityisesti eskareille suunnattu toiminta) osallistumme koko esiopetusvuoden ajan.

Mikkelin taidemuseon Tiitiäisen aika-näyttely lokakuussa.

Uimakouluun Naisvuoren uimahallissa osallistuu syyslukukauden aikana koko ryhmä (loka-marraskuun vaihde).

Kirjaston järjestämään Kirjasto polku- vierailuun osallistumme marraskuussa.

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset

ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024-2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyds- ja läheisyydsaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI Eskarilaisten kanssa arkiset vuorovaikutustilanteet, kuten ruokailut ja siirtymät tarjoavat joka päivä lukuisia mahdollisuuksia tunnetaitojen harjoitteluun. Päivittäiset leikit, sadut ja pelit ovat käytössä tunnetaitojen harjoittelussa. Aikuinen seuraa ryhmän sosiaalisten suhteiden toimivuutta ja ohjaa lapsia kunnioittamaan tasa-arvoa (vuorottelu, neuvottelu, kompromissit, pettymykset, voittaminen, häviäminen). Eskarissa pyritään luomaan empatian kokemuksia, lapsi saa tunteen, että hänet hyväksytään ja hänestä välitetään. Tunnetaidot luovat perustaa lapsen mielenterveydelle. Lapselle mielen hyvinvointi on turvallisuuden tunnetta ja kokemusta siitä, että tulee hyväksytyksi ja rakastetuksi. Tunnetaitokasvatuksessa käytetään erilaisia tunnetaitomateriaalia suunnitellusti ja säännöllisesti sekä erityisesti Kummaa-esiopetusmateriaalin tunnekasvatusmateriaalia lisäksi säännöllisesti viikottaisessa käytössä on Tunne- ja turvataitoja lapsille – kirja. Lisäksi harjoitteleme omien ja muiden tunteiden tunnistamista ja säätelyä esim. myös erilaisten pelien, leikkien ja draamaharjoitusten avulla. Lapsilla on myös mahdollisuus päivittäiseen leikkiin, joka on tärkeä tunne-, vuorovaikutus- ja sosiaalistaitojen ja itsetunnon kehittymisen kannalta. Leikkitaitoja tuetaan suunnitelluilla leikkipäivillä ja päivittäin käytössä olevan leikkitaulun avulla.

Aikuisten tehtävänä on mahdollistaa se, että lapset tulevat kuulluiksi ja voivat vaikuttaa heitä koskevissa asioissa ja he tuntevat kuuluvansa joukkoon. Lapsilta tulevat ideat ja ajatukset huomioidaan. Kartoitetaan lasten toiveita arjessa ja niitä pohditaan yhdessä (mm. toiminnan suunnittelu ja oppimisympäristöt). Lapsilla on mahdollisuus osallistua ja olla osallistumatta. Pedagoginen dokumentointi on osa arkea ja säännölliset arjen osallisuuden arviointihetket pidetään sovitusti jokaisen eskarilaisen kanssa. Viikottain (perjantaisin) pidetään ns. viikkokatsaus, jossa käydään lasten kanssa läpi viikon kohokohdat ja tapahtumat ja suunnitellaan mahdollisesti tulevaa toimintaa ja arvioidaan viikon toimintaa.

Tuetaan ystävyyssuhteita ja ryhmäytymistä. Lapsia kannustetaan toimimaan aktiivisesti, tutkitaan ja ihmetellään yhdessä ja luodaan yhteenkuuluvuuden - Marskin porukka (ystävyyssuhteet, yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne).

Päiväkodilla on päivitetty suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Jatkuva ryhmäytyminen huomioidaan mm. erilaisilla toiminnallisilla harjoitteilla. Kiusaamisen ehkäisyyn pyritään MiniVerson aktiivisella käytöllä. Turvataitoja käydään lasten kanssa läpi viikottain Tunne- ja turvataitoja lapsille-kirjan materiaalien avulla.

Lasten hyvinvointia esiopetuksessa tukevat mm. pieni esiopetusryhmä, tutut aikuiset, terveellinen ruoka, mahdollisuus lepoon, päivittäinen liikunta ja ulkoilu. Lasten hyvinvointia tuetaan tunnistamalla ja huomioimalla lasten vahvuudet yhteisöllisyydellä, kasvatusyhteistyöllä ja osallisuudella. Erityisesti kiinnitämme huomiota turvalliseen ja ennakoitavaan ympäristöön ja huolehdimme, että jokainen lapsi tuntee kuuluvansa ryhmään. Ilmapiiri eskarissa on toista kunnioittava ja positiivinen sekä tukee jokaisen lapsen omia vahvuuksia huomioiden kuitenkin sen, että jokainen saa ikätason ja taitojensa mukaisia oppimishaasteita.

Kaikki eskarit syövät aamupalan, lounaan ja välipalan. Päiväkodissa on oma keittiö, jossa emäntä valmistaa ruuan ravitsemussuositusten mukaisesti viiden viikon kiertävän listan mukaan. Lasten ruokavalioissa huomioidaan heidän henkilökohtaiset ruokarajoitteensa ja allergiansa Eloisan lausunnon mukaisesti erityisruokavalion tarpeesta (neuvola). Eskareiden lounasruokailu tapahtuu omassa esiopetusryhmässä. Päivittäin pyritään siihen, että lapsille syntyy myönteinen ja innostunut suhde ruokaan, joka edistää hyvinvointia, terveyttä ja oppimista. Kaikki aikuiset syövät yhdessä lasten kanssa ja tarjoiluasiat ovat jokaisessa pöydässä lasten tasolla. Lapset ottavat itse oman annoksensa aikuisen tukemana ja samalla kiinnitetään huomiota ruokapuheeseen. Eskarit voitelevat itse leipänsä ja kaatavat ruokajuomansa. Pedagogisena työkaluna käytetään mm. Neuvokas perhe-materiaalia sekä RuokaTutka-materiaalia.

Pyritään osallistamaan ja vuorovaikutukselliseen toimintatapaan päivittäin yksilö- ja ryhmätasolla (myönteistä hyväksyntää, vahvuuksiin keskittyvää, ratkaisukeskeistä ja voimaannuttavaa). Pyrimme positiivisen pedagogiikan vahvistamiseen arjen kaikissa tilanteissa. Käytössä mm. Väriinautit, Mieli ry:n, MLL:n- materiaalit.

Asiakaskohtaamisissa pyritään tasavertaiseen kohteluun ja kohtaamiseen. Kohtaaminen tapahtuu hyväksyvässä ja myönteisessä ilmapiirissä, sensitiivisesti. Tällä pyritään asiakkaan kunnioittamiseen. Kohtaamisessa pyritään luomaan turvallinen ympäristö, jossa avoimuus tulee ilmi sekä puheessa että toiminnassa. Asiakkaan ja työntekijän välillä syntyy luottamus. Pyritään rakentamaan kiireetön tilanne, kuunnellaan asiakasta ja annetaan tilaa keskustelulle. Kohtaamisissa nostetaan esille vahvuuksia ja kannustetaan lasta tai perhettä. Muistutetaan huoltajia mahdollisuudesta Lapset puheeksi-keskusteluille.

Esiopettajalla on lisänä mielenterveys- kriisi- ja päihdetyönkoulutus, jota voidaan hyödyntää tarvittaessa päivittäisissä arkitilanteissa niin lasten kuin vanhempien kanssa.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Huoltajien kanssa yhteistyötä tehdään päivittäisissä kohtaamisissa. Aktiivinen vuorovaikutus huoltajien ja esiopettajien välillä on tärkeää. Huoltajien osallisuutta toteutetaan heitä kuuntelemalla ja ajatuksiin reagoimalla. Yhteistyö toteutuu myös järjestettävissä yhteisissä tapahtumissa (vanhempainilta, pihajuhla, vanhempien suunnitelluilta, isien- ja äitienillat, jouluskarteluilta, juhlat, perheiden yhteiset aamupalat n. kerran kuukaudessa, koko perheen talviretki), keskusteluissa ja päiväkodin tukiryhmässä. Päiväkodissa toimii Marskin päiväkodin tukiryhmä, jossa on jäsenenä neljä huoltajaa ja kaksi henkilökunnan edustajaa. Tukiryhmä kokoontuu viisi kertaa toimintavuoden aikana. Tukiryhmän tehtävinä ovat vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön tukeminen, henkilökunnan tukeminen, asioiden valmistelu vanhempainiltoihin ja muihin yhteistyömuotoihin, toiminnan linkkinä vanhempiin ja toimiminen vapaamuotoisena keskustelufoorumina.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Kaikki esiopetuksessa olevat lapset ovat esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa Marskin päiväkodissa ja heistä kolme on ollut varhaiskasvatuksessa aiemmin Marskissa. Opettaja toimii esiopetusajan ulkopuolisen ajan varhaiskasvatuksen

opettajana. Marskin päiväkodin esiopetusryhmä tekee suunnitellusti yhteistyötä Päämajakoulun kanssa. Siirtotiedot ja mahdolliset siirtopalaverit hoidetaan alkuopetukseen sovittujen aikataulujen mukaisesti.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (18.10.2023/esiopettaja Pirjo Venäläinen)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
kuraattori	Taija Suikki	p.0447942778
koulupsykologi	Satu Bogdanoff	p.0403599538
Terveystieteiden palvelut	Neuvola	p. 0157447744

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoon-tumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Huoltajille ilmoitettu vanhempainillassa syyskuussa sekä sekä lisätietoja tarvittaessa leopsia laadittaessa.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa
Yhteisissä tapaamisissa ja keskusteluissa

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

päivitetty 17.10.24

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu: elokuu -23

selvitysmateriaalit / -tavat: yhteinen keskustelu, havainnointi, itsearviointi, kirjainventaario, sosiogrammi, kysely vanhemmille ja lasten haastattelut

toimenpiteistä päättäminen (pvm): alkuvuosi -25

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta:

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)**PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA**

päivitetty 31.10.24

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.
Ei kuljetukseen osallistuvia lapsia.

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Päiväkoti Muksula

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus 31.10.2024/Kati Huttunen

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Päiväkodissamme esiopetusaika on arkisin klo 8.30–12.30. Esiopetusryhmässä on tänä vuonna 6 lasta, joista kahdella tehostettu tuki. Esiopetusryhmä on osa Karhut ryhmää, jossa on lisäksi 6 viskari-ikäistä lasta. Näistä yhdellä lapsella on tehostettu tuki. Ryhmässä toimii varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja. Ryhmä toimii omissa tiloissa klo 7.45–13.30 välisen ajan. Ryhmät toimivat myös omina pienryhminä ja sekoitettuina pienryhminä. Aikainen aamu ja iltapäivä toimitaan yhdessä päiväkodin 3–5 -vuotiaiden lasten kanssa.

Oppimateriaalina on Kummaa -kirjasarja. Tämän lisäksi käytössä muuta materiaalia täydentävin osin. Käytössä on useampi iPad, joita hyödynnämme opetuksessa monipuolisesti.

Ryhmässä ei ole tänä lukuvuotena eri kansallisuuksien edustajia. Pyrimme tarjoamaan katsomuskasvatusta, johon kaikki voivat osallistua. Esimerkiksi esioppilaiden kotikirkkovierailusta sovimme erikseen huoltajien

kanssa tapauskohtaisesti. Erilaisuutta ja suvaitsevaisuutta käsittelemme mm. kirjallisuuden ja keskustelujen avulla.

Esiopettaja tekee SAK-aikansa pääosin klo 12–14 välillä päiväkodilla, osan ajasta saa tehdä myös kotona. Toimintaa suunnitellaan toisinaan yhdessä 3–4-vuotiaiden ryhmän kanssa. Päiväkodilla vietetään myös koko talon yhteisiä leikkihetkiä ja leikit sekaisin -päiviä, joihin esioppilaat osallistuvat mukaan.

Mikkelin kaupungin järjestämä uimakoulu toteutuu marras-joulukuun vaiheessa.

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Esiopetuksen käytössä on oma ryhmätila, jossa opetus pääosin tapahtuu. Muiden ryhmien ulkoillessa koko päiväkodin tilat ovat käytössä. Useimmiten porrastamme ulkoilun päiväkodin muiden ryhmien kanssa, jolloin saamme koko päiväkodin pihan omaan käyttöömme. Kerran kahdessa viikossa pyrimme tekemään retken lähiympäristöön. Retkillä käsitellään opetussuunnitelman sisältöjä monipuolisesti ajatuksella ”ulos oppimaan”. Omien tilojemme lisäksi käytössämme on toiveiden ja tarpeiden mukaan mm. pihan grillipaikka sekä Paukkulan salit.

iPadiit tarjoavat meille mahdollisuuden teknologiakasvatuksen moniin ulottuvuuksiin. Olemme sopineet lasten kanssa yhdessä säännöt laitteille ja pyrimme mahdollistamaan heille myönteisiä ja lapsilähtöisiä käyttökokemuksia. Päiväkodissa on myös videotykki, jonka avulla iPadien käyttömahdollisuudet lisääntyvät entisestään. Käytössämme on myös Bee-bot ohjelmointirobotteja.

Yhteistyötä tehdään myös oppilaitosten (Paukkulan- ja Esedun opiskelijat) sekä urheiluseurojen (mm. Jukurit, MP) kanssa erilaisin vierailuin ja tuokioin. Osallistumme myös Mikkelin kaupungin järjestämään uimakouluun ja kulttuuritapahtumiin, sekä vierailemme kirjastossa ja museossa.

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET**Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025**

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyys- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä itsetunnon tukemista vahvistetaan päivittäin. Esiopetusmateriaalissa tunne- ja vuorovaikutustaitoja käsitellään monipuolisesti, lisäksi käytössä mm. Molli ja Huomaa hyvä - materiaaleja soveltuvin osin. Vapaalle leikille annetaan riittävästi aikaa, koska leikki tilanteet ovat erittäin

hyviä harjoittelupohjia näille tilanteille. Lapsia rohkaistaan selvittämään mahdollisia ristiriitatilanteita keskenään, mutta aikuinen on tilanteissa läsnä ja käytettävissä. Toisinaan käytössä on aikuisen valitsemat leikkikaverit/-parit, jolloin harjoitellaan erilaisten kavereiden kanssa yhdessä toimimista. Opetellaan kunnioittamaan toisiamme sellaisina kuin olemme ja annamme tilaa myös hiljaisemmille kavereille. Kiusaamiseen, nimittelyyn ym. puututaan aina ja tilanteet sovitellaan MiniVerson avustuksella. Harjoitteleminen asettumista toisen asemaan, miltä pahat sanat tai ikävät teot itsestä tuntuisi.

Pyrimme liikkumaan ryhmän kanssa monipuolisesti sisällä ja ulkona. Perusliikunnan lisäksi käymme säännöllisesti retkillä lähiympäristössä, niin metsissä kuin kaupunkiympäristössä. Harjoitteleminen syömään monipuolisesti ja terveellisesti erilaisia ruokia. Opettelemme tunnistamaan vahvuuksiamme ja rauhoittumaan erilaisissa tilanteissa.

Lasten osallisuus pyritään huomioimaan jokapäiväisessä toiminnassa. Opetus pidetään toiminnallisena ja osallisuutta aktivoivana. Lasten ideoita ja aloitteita kuunnellaan aidosti ja toimintaa rakennetaan näiden pohjalle. Ruokailut tapahtuvat omassa ryhmätilassa, mutta välipalalla ruokailee lisäksi samanaikaisesti myös 3–4 -vuotiaita. Jokaiselle eskarilaiselle pidetään tuumaustaukoja säännöllisesti. Tuumaustauko on rauhallinen ja kiireetön hetki jutustella lapsen kanssa kahden kesken hänen toiveistaan ja odotuksistaan esiopetusvuoden suhteen.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Avoin yhteistyö huoltajien kanssa on meille tärkeässä roolissa. Otamme mielellämme heiltä saadut ajatukset, palautteet ja kehittämissuhteet huomioon toimintaa suunniteltaessa. Esimerkiksi vanhempainillat ja muut päiväkodin yhteiset tapahtumat ovat hyviä kanavia kuunnella huoltajien näkemyksiä ja ideoita sekä ottaa palautetta vastaan. Esiopetuksen vanhempainilta pidetty 10.9.2024.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Keväisin siirtotietojen toimittaminen tuleviin kouluihin ja tarvittaessa siirtopalaverien järjestäminen. Yhteistyön kehittäminen ”lähikoulun” kanssa.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (2.10.2023)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhoollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoolto esiopetuksessa, arvio opiskeluhoolltopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa. Yhteisöllinen opiskeluhoolltopalaveri pidetty 15.10.2024, paikalla olivat varhaiskasvatuksen opettaja, päiväkodin johtaja, esiasteen kuraattori, psykologi sekä terveydenhoitaja.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Kuraattori	Taija Suikki	taija.suikki@etelasavonha.fi
Terveystenhoitaja	Kristiina Ikonen	kristiina.ikonen@etelasavonha.fi
Psykologi	Satu Bogdanoff 12/2024 saakka	

Yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Yllä mainitut henkilöt		
Lisäksi päiväkodinjohtaja	Kati Huttunen	muksula@paivakotimuksula.net
esiopettaja	Marita Martikainen	eskari@paivakotimuksula.net

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
päiväkodinjohtaja	Kati Huttunen	muksula@paivakotimuksula.net
esiopettaja	Marita Martikainen	eskari@paivakotimuksula.net

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Huoltajien kanssa on käyty opiskeluhuollon periaatteet ja käytänteet läpi vanhempainillassa. Jaettu myös kuraattorin yhteystiedot ja infoa opiskeluhuollon esitteen kautta. Asiaa avattu myös esiopetussuunnitelmia tehdessä. Huoltajien kanssa yhteistyötä tehdään päivittäin ja heidän suostumuksellaan jaetaan oppilashuollollista tietoa oppilaan kanssa toimivan moniammatillisen tiimin jäsenille.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

Huolen herätessä keskustellaan huoltajien ja oppilashuollon toimijoiden kanssa. Huoltajien kanssa sovitaan, jos otetaan veo/kuraattori mukaan. Tarvittaessa haetaan apua perheneuvosta/palveluluukusta. Yhteydenoton voi tehdä joko lapsen huoltaja tai huoltajien luvalla esiopettaja.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

laadittu/päivitetty Päivitetty 31.10.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu (pvm), päivitetty 10.10.2024

selvitysmateriaalit / -tavat

toimenpiteistä päättäminen (pvm)

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty Päivitetty 29.8.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Meillä ei ole kuljetuksen piirissä olevia esioppilaita.

Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.

Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Päiväkoti Pirtti

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus 17.10.2024 Tarja Tiusanen

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Päivittäinen esiopetusaika on klo 9.00- 13.00 .

Ryhmässä työskentelee esiopettaja.

Ryhmän koko on kuusi lasta, jotka toimivat omana ryhmänä ja myös yhdessä 3-5- vuotiaiden kanssa. Ryhmää on mahdollisuutta jakaa pienempiin ryhmiin tarkoituksenmukaisella tavalla kulloisessakin tilanteessa. Tarvittaessa lapselle annetaan yksilöllistä ohjausta.

Ryhmän kaikki lapset ovat äidinkieleltään suomenkielisiä, evankelisluterilaisia ja kulttuuritaustaltaan samankaltaisia.

Esiopetusryhmällä on käytössään päiväkodin yläkerran kaksi huonetta. Lisäksi 3-5-vuotiaiden tilat ovat yhteisessä käytössä esim. ruokailtaessa, musiikki- ja liikuntahetkissä jne. Päiväkodin sisätilat on jaettu toiminnan aikana porrastamalla ulkoilua, niin että esioppilaat saavat olla sisällä yksin omana ryhmänään, näin minimoimme ulkopuolisten ärsykkeiden kuormittavuutta. Päiväkodin pihaa käytämme päivittäin ulkoilun aikaan ja liikuntapäivinä. Ympäristössä on runsaasti lähiluontoa ja Tuppuralan kuntopolun ympäristöä hyödynnämme runsaasti retkillä ja liikuntahetkillä. Ympäristössä on myös useita leikkipuistoja, joissa vierailemme. Luistelemassa käymme Lähemäen kentällä tai Tuppuralan koulun kentällä ja kirjastovierailut teemme kaupunginkirjastoon. Uimakoulu toteutetaan Naisvuoren uimahallissa. Kaupungin palvelut ovat kävelymatkan päässä ja hyödynnämme erilaisia näyttelyitä (mm.taidemuseo) ja tapahtumia.

Yhteistyötä teemme seurakunnan-, muiden päiväkotien- sekä oppilaitosten kanssa.

Leikkiympäristöjä muokkaamme kulloisenkin tilanteen mukaan yhdessä lasten kanssa.

Käytämme Huiske- esiopetusmateriaaleja sekä täydentäviä oppimistehtäviä, pelejä, kirjoja, liikuntavälineitä sekä muita opetus- ja leikkivälineitä. Esikouluryhmän käytössä on 6kpl tablettitietokoneita.

Esikoulun opettaja vastaa pedagogisesta sisällöstä ja suunnittelusta. Esiopettaja tekee koko vuoden kausisuunnitelman ja tiedottaa siitä vanhemmille. Lisäksi tehdään tarkempi toimintasuunnitelma kuukaudeksi, joka on esiopetuksen eteisen seinällä näkyvässä ja se myös lähetetään whatsappilla vanhemmille.

Havainnoinnissa käytämme apuna Eskarin arki- materiaalia sekä esiopetusmateriaaleissa olevia tarkkailumateriaaleja. Suunnittelun tukena on pedagoginen arviointi ja dokumentointi.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

- 1 Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen

- turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
- 2 Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
    - huomio yhteisön toimintaan
    - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
    - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
  - 3 Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyys- ja läheisyystaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Lapsilta kysytään aktiivisesti mielipiteitä ja ideoita toiminnan kehittämiseen. Ryhmässä kiinnitetään huomiota tunne-, vuorovaikutus- ja sosiaalisiin (kaveritaidot) taitoihin aktiivisesti ja niitä kehitetään jatkuvasti. Itsetunnon tukemiseen ja kasvattamiseen panostetaan huomioimalla lapsi yksilöllisesti ja antamalla positiivista palautetta sekä huolehtimalla onnistumisen kokemuksista. Tunnetaitojen harjoittelu säännöllisen tunnekoulun avulla. Lapsilla on ryhmässä turvallinen ja avoin ilmapiiri, joka tukee mielenterveyttä. Esikoulussa on mahdollisuus käyttää Kimochis tunne- ja vuorovaikutuskoulun materiaalia tunnenukkeineen, Molli - tunnekasvatusmateriaalia, Häjyherneitä ja lempeyslientä-materiaalia tai Musa tuntuu -

materiaalia. Syyslukukaudeksi lapset ovat valinneet materiaaliksi Molli -tunnekasvatusmateriaalin. Lisäksi hyödynnämme Mieli ry:n kaveritaitomateriaaleja.

Päiväkodissa on laadittu suunnitelma väkivallan, häirinnän ja kiusaamisen ehkäisyyn ja koko päiväkodin henkilöstö on sitoutunut noudattamaan sitä.

Esioppilaiden kanssa on laadittu yhteiset säännöt jatka tähtäävät kiusaamisen ja syrjinnän ehkäisyyn. Käytämme riitatilanteiden selvittelyssä MiniVerso-menetelmää. Kiinnitämme huomiota terveellisiin elämäntapoihin ja hyvinvointiin. Pääteiden vaikutuksista keskustelemme lapsen tasolla.

Leikeissä ja peleissä huomioidaan ryhmäytyminen sekä lasten tasavertainen kohtelu. Käytämme myös leikkiparien arvontaa leikkiä rikastuttavana elementtinä.

Vanhemmuutta tuetaan päivittäisin keskusteluhetkin sekä esiopetussuunnitelmakeskustelussa ja tarvittaessa varaamalla keskusteluajan muulloinkin. Tarvittaessa ohjaamme vanhemmat tukiyksikön palvelujen piiriin.

Aikuiset huolehtii että jokaisella esioppilaalla on turvallinen esiopetuspäivä. Esioppilaille annetaan päivittäin mahdollisuus lepo hetkeen ja vanhempien kanssa käydyissä keskusteluissa korostetaan nukkumaanmenon oikea-aikaisuuden ja yön riittävän pituuden tärkeyttä.

Käytämme poissaoloihin puuttumisen porrasmallia.

Kiinnitämme huomiota terveellisiin elämäntapoihin ja liikunnallisen arjen omaksumiseen.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Otamme mahdollisuuksien mukaan huoltajien mielipiteitä, ajatuksia ja palautetta huomioon esiopetuksessa ja siihen liittyvässä arvioinnissa.

Huoltajat voivat myös lähestyä suoraan johtokuntaa toiminnan kehittämisessä sekä itse osallistua johtokunnan toimintaan.

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Esiopettaja osallistuu koulu-esiopetus – yhteistyöpalaveriin.

Keväällä teemme siirtotiedot kouluun – lomakkeen yhdessä vanhempien kanssa.

Keskustelemme koulun erityisopettajan kanssa mahdollisista huomioonotettavista seikoista kouluun siirryttäessä ja tarvittaessa pidämme siirtopalaverin.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (14.10.2024)

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhoollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoolto esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT (neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
terveydenhoitaja	Minna Tivinen	puh. 0406619613
kuraattori	Tiina Ek	puh.0406567356
psykologi	Satu Bogdanoff	Puh.0403599538

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2024)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
esikoulun opettaja	Tarja Tiusanen	p.0440214298

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Tiedotus tapahtuu sähköpostilla ja henkilökohtaisissa keskusteluissa.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

Lapsen ja vanhepien mielipiteet otetaan huomioon suunniteltaessa , toteutettaessa sekä arvioidessa yhteisöllistä oppilashuoltosuunnitelmaa mm. esiopetussuunnitelmakeskusteluissa sekä päivittäisessä keskustelussa.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ *(liite 1)*

laadittu/päivitetty 15.10.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAT *(liite 2: toimenpidepohja)*

selvitys aloitettu (pvm) 2.9.2024

selvitysmateriaalit / -tavat : havainnointi, lasten ja vanhempien haastattelu

toimenpiteistä päättäminen (pvm) 15.10.2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta 31.5.2025

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty laadittu 30.8.2017/päivitetty 30.8.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako. Esiopetuksessa ei ole kuljetusoppilaita.

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Päiväkoti Rölli

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa, päiväys ja allekirjoitus
17.10.2024

ESIOPETUKSEN KUVAUS

- esiopetusaika, henkilöstö
- ryhmän koko, pienempiin ryhmiin jako, eriyttäminen
- ryhmän kielten, katsomusten, uskontojen ja kulttuurien huomioiminen
- oppimateriaalit ja välineet
- suunnittelukäytännöt
- oppimista ja suunnittelua tukevien arviointi- ja havainnointimateriaalien käyttö
- yhteistyö ja yhteinen toiminta muiden kanssa

Päiväkodin aukioloaika on 6.30-17. Esiopetus toteutetaan klo 9-13 välisenä aikana. Esiopetus noudattaa Mikkelin perusopetuksen työ- ja loma-aikoja. Ryhmän henkilöstönä toimivat 2 varhaiskasvatuksen opettajaa ja 1 varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Lisäksi päiväkodissa on oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Ryhmä:

Esioppilaita on yhteensä 21. Toimintatiloina ovat kaikki päiväkodin tilat, piha ja lähiympäristö. Ryhmässä 2 tehostetussa tuessa olevaa esioppilasta.

Kielet, uskonnot, katsomukset:

Erilaiset kulttuurit ja katsomukset huomioidaan oppimissisällöissä erilaisten juhlien ja teemapäivien yhteydessä (teemanurkat, juhlat, oppimistuokiot). Yksikön vuosisuunnitelman katsomuskasvatuksen runko toimii pohjana myös esiopetuksessa. Lasten esille nostamat katsomukselliset kysymykset käsitellään ja niitä pohditaan yhdessä. Etsimme tietoa ja tarjoamme monipuolisen, tasa-arvoisen ja sallivan käsityksen erilaisista katsomuksista.

Oppimateriaalit ja välineet:

Esiopetuksessa käytössä on Huiske-oppimateriaali, josta lapsilla on oma esikoulukirja. Lisänä käytetään monipuolisesti erilaisia esiopetuksen materiaaleja ja välineitä oppimisen eri alueilta. Ryhmien käytössä on 7 tablettia ja kannettava tietokone. Hyödynnämme toiminnassamme Mikkelin kaupungin esiopetuksen Tiedepolkua, Kirjastopolkua, Digipolkua, Tunne- ja vuorovaikutuskasvun ohjausta ja muita Oppiminen.Mikkeli sivuston ohjausmateriaaleja.

Suunnittelukäytännöt:

Lukuvuosisuunitelman pohjana toimii Mikkelin esiopetuksen opetussuunnitelma ja yksikkömme oma vuosisuunnitelma. Suunnitelmat kirjataan kuukausittain yksikön omalle suunnittelupohjalle. Suunnitelma kootaan Huiske-materiaalista, lasten mielenkiinnonkohteista, ajankohtaisista, arjesta nousevista tilanteista ja aiheista ja niissä huomioidaan leikin, tunnekasvatuksen, osallisuuden, keho-tunnekasvatuksen, positiivisen kasvatuksen ja toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sisältöjä. Lasten yksilölliset tuen tarpeet huomioidaan suunnitelmia rakennettaessa. Draamaleikit, moninaiisiin ilmaisumuotoihin kannustaminen, lastenkirjallisuus ja retkeily lähiympäristössä huomioidaan toiminnan sisältöinä kuukausisuunnitelmissa.

Arviointi- ja havainnointimateriaalit:

Toimintakauden aikana Tiimi arvioi suunnitelmien toteutumista, havainnoi lapsia toiminnassa, kerää palautetta ja arviointia lapsilta sekä huoltajilta ja kehittää sekä täydentää toimintaa näiden pohjalta.

Esioppilaan tuen tarvetta oppimisen eri osa-alueilla selventää esiopetuksen käytössä oleva Eskarin arki -materiaali. Äidinkielen ja matemaattisten taitojen alkuarvioinnissa käytetään Pikkumetsä-materiaalin kartoitusta. Tarvittaessa muidenkin kartoitusten avulla voidaan kohdentaa osaamisalueen tukea tarkemmin. Tarvittaessa varhaiserityisopettajan kartoitukset.

Yhteistyö:

Yksikön sisällä yhteistyötapoja ovat yhteistoiminta ulkoiluissa ja yksikön yhteisissä tapahtumissa. Keväällä esioppilaat tekevät yhteistyötä tulevien esioppilaiden kanssa; yhteistapahtumat, ryhmätilojen esittely ja kysymyksiin vastaaminen.

Muita yhteistyötahoja ovat mm. Mikkelin kaupunki, Rouhialan koulu, Opiskeluhuollon toimijat, kirjasto, uimaopetus, Seurakunta, Nukketeatteri Pikku Kulkuri.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

- kuvaus erilaisten oppimisympäristöjen käytöstä lukuvuoden aikana (esim. sisä- ja ulkotilat, luonto, rakennetut ympäristöt, digitaaliset ympäristöt, [leikki](#), vuorovaikutus, yhteisöt ja järjestöt, muut yhteistyötahot)

- Esiopetuksen omat ryhmätilat, päiväkodin liikuntasali, yksikön muut ryhmätilat.
- Piha ja metsäalue, lähiliikuntakenttä, latualue, päiväkodin lähiympäristö, Mikkelin keskusta-alue
- Lähikoulu, Mikkelin kirjasto, Naisvuoren uimahalli

Ryhmätiloja voidaan muunnella erilaisten toimintojen mukaan. Lasten toiveet oppimisympäristöjen käytöstä huomioidaan. Ryhmässä näkyvät lasten tuotokset ja toiminnan dokumentointi kuvien ja tekstien avulla.

Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään monipuolisesti

- lapset kuvaavat, piirtävät, kertovat omista tuotoksistaan, äänittävät sekä tutustuvat näppäimistön käyttöön
- etsimme kuvamateriaalia ja tietoa
- Ekapeli
- Molla materiaalit
- Papunet; pelit, kielitehtävät, kuvat
- ohjelmointiin tutustuttavat sovellukset ja materiaalit

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Muut tavoitteet (mm. [leikki](#), oppimiskokonaisuudet esiops s. 26–33, [ruokakasvatus](#) esim. [Maistuva koulu](#), [turvataidot](#), [ystävyyss- ja läheisyyssaidot](#), laaja-alainen osaaminen)

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen
  - koko yksikön ja ryhmän turvallinen ja hyväksyvä ilmapiiri, aikuisten ja lasten välinen kuunteleva ja kunnioittava vuorovaikutus
  - kannustava ja rohkaiseva ohjaus
  - kaikki pääsevät mukaan periaate; apuna aikuisten seuranta, ryhmäytyminen, ohjattu yhteistoiminta (kts. Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma)
  - tunteiden hyväksyminen, niiden ilmaisuun rohkaiseminen ja sanoittaminen, apuna tunnetaitomateriaalit (Molli, Pienin askelin, Huiske materiaali ym.)
  - Hyvien tekojen ”keräily”, Huomaa hyvä, Vahvuusvarikset ja Positiivisen kasvatus periaatteet käytössä

2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennalta ehkäisy
  - Esikoulun alkaessa tutustumista ja ryhmäytymistä rakennetaan monipuolisen yhteisleikin ja -toiminnan avulla
  - lasten ja lasten yhteistoiminnan havainnointi, ohjaus ja arviointi tiimissä
  - ryhmän sosiaalisia suhteita tarkastellaan syksyllä sosiogrammin avulla
  - tuumaustuokiot, joissa kysytään kaverisuhteista yms.
  - lastenkokous pienryhminä, mahdollistaa jokaisen ääneen pääsyn
  - ryhmän yhteiset sopimukset ja säännöt pohditaan yhdessä, yhteisten sopimusten toteutumista tarkastellaan säännöllisesti lastenkokouksen yhteydessä ja heti lasten nostaessa asioista esiin tai aikuisten huomatussa ongelmatilanteita
  - kaveri otetaan aina mukaan – periaate

Käytössä myös: Mini-verso sovittelu, Pesarapuuttuminen, lapsen puheenvuoro oppimissuunnitelmakeskustelussa, tuumaustuokiot, lapsen itsearviointi

Uusien painopisteiden tavoitteet:

Leikki:

- vahvistaa leikillisyyttä ohjauksessa
- tarjota monipuolisia leikkimahdollisuuksia lasten toiveet ja ideat huomioiden ja oppimisen asioita leikkiin yhdistäen
- leikkiympäristöjen suunnittelu ja toteutus lasten kanssa
- lisätä aikuisen osallistuvaa ja ohjaavaa roolia leikissä
- edetä kohtivtarinallista leikkiä
- Mikkelin kaupungin prosessi Ilo kasvattaa leikin voimalla

Ruokakasvatus:

- Ruokakasvatus.fi sivuston pohjalta – tavoitteena, että lapsille kasvaa myönteinen suhde itseensä ja ruokaan, tarkemmat toimintatavat yksikön vuosisuunnitelmassa

Turvataidot:

- Väestöliiton Kehotunnekasvatus vuosikellon mukainen tarjonta, ryhmän ajankohtaiset aiheet huomioiden

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Huoltajien ideat ja ajatukset huomioidaan esiopetustoiminnassa. Avoin keskusteluyhteys ja toiminnan dokumentointi ryhmän tiloissa ja blogissa antavat huoltajille kuvan esiopetustoiminnasta ja mahdollistavat toiminnan arvioinnin ja palautteen kaikissa arkisissa kohtaamisissa.

- Huoltajailloissa kysytään vanhempien ideoita ja toiveita toimintaan ja ryhmän tiloissa on erikseen kirjaamistaulu huoltajien toiveille ja ideoille
- Huoltajaillat syksyllä ja keväällä
- Lapsen oppimissuunnitelmakeskustelut ja kyseinen lomake
- Keväällä mahdollinen palautekysely

NIVELVAIHEYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Varhaiskasvatus:

- yhteistoimintaa esioppilaiden kanssa keväällä
- lapset saavat kysyä esioppilailta heitä kiinnostavia asioita keväällä järjestettävässä tapaamisessa
- keväällä järjestetään lapsille ja huoltajille mahdollisuus tutustua esiopetustoimintaan, esiopetuksen tiloihin ja henkilöstöön
- lasten tiedot siirtyvät varhaiskasvatuksen opettajalta esiopettajalle

Alkuopetus

Yhteistyöpalaveri pidetty 1.10.2024 päiväkodilla. Paikalla edustajat Rouhialan koulusta, päiväkotiki Enkusta, Marskin päiväkodista ja Röllistä. Sovittu pihatreffit Rouhialan koululle syksylle ja luokkalainat keväälle.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN (pvm) 9/2024

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Kuraattori	Tiina Lepistö, (Anna-Kaisa Myllymäen sijainen)	040 3596914
Esiopetuksen psykologi	Satu Bogdanov	0403599538
Terveydenhoitaja	Laura Haaparanta	0405887634

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Kirsi Väisänen	044 570 8610
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja, apulaisjohtaja	Reija Suokas	044 570 8610
Varhaiskasvatuksen opettaja	Outi Taskinen	044 570 8604

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat: 2 x vuosi, syksy 2024 ja kevät 2025, muutoin tarpeen mukaan.

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Päiväkodin johtaja	Kirsi Väisänen	044 570 8610
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja, apulaisjohtaja	Reija Suokas	044 570 8610
Varhaiskasvatuksen opettaja	Outi Taskinen	044 570 8604

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

- keväällä ennen esiopetusvuotta on huoltajille jaettu tiedote esiopetuksen opiskeluhuollosta, esiopetuksen tukimuodoista ja yhteistyöstä alkuopetuksen kanssa
- huoltajaillassa avattu tarkemmin esiopetuksen kuraattorin tehtäväkuvaa ja tämän yhteistyömahdollisuuksia perheiden kanssa
- jaettu huoltajille syksyllä tiedote opiskeluhuollon käytännöistä ja yhteistyötahoista yhteystietoineen

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa - yhteisölliseen opiskeluhooltoon huoltajat osallistuvat vanhempainillassa ryhmän kuulumisista keskustelemalla, yhteistä hyvinvointia ja toimintaa suunnittelemalla, yhteisiä perhetapahtumia ideoimalla ja niihin osallistumalla sekä antamalla palautetta yksikön toimintaa ja kehittämistä koskien. Kaikki vanhempien antamat palautteet ja kehittämisideat huomioidaan ja niiden pohjalta voidaan vahvistaa hyvinvointia ja yhteistoimintaa.

- lapset suunnittelevat ja toteuttavat osaltaan yhteisöllistä oppilashuoltoa osallistumalla oman päiväkodin sekä ryhmän sopimusten suunnitteluun. Kaikissa arjen ristiriitatilanteissa pohditaan yhdessä tilanteiden selvittelyä ja haetaan ratkaisukeinoja; myös onnistumiset ja hyvät jo omaksutut toimintatavat nostetaan esiin ja niistä iloitaan. Säännölliset lastenkokoukset pienryhmissä tukevat jokaisen lapsen mahdollisuutta osallistua ja saada äänensä kuuluviin; lisänä kyselyt ja kartoitukset, jotka antavat tietoa yksittäisen lapsen hyvinvoinnista ryhmässä ja ryhmän kokonaistilanteesta, esim. sosiogrammi, tuumaustuokiot.

- huoltajilla mahdollisuus tutustua suunnitelmaan lasten suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja kiusaamiselta; suunnitelma on esitelty huoltajaillassa ja aiheesta on keskusteltu, myös lapsille tehty selväksi kiusaamisen ehkäisyyn liittyvät toimintatavat.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)
laadittu/päivitetty 15.9.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT *(liite 2: toimenpidepohja)*

selvitys aloitettu (pvm) 1.9.2023

selvitysmateriaalit / -tavat : Opetushallituksen materiaalit

toimenpiteistä päättäminen (pvm) 1.2.2024 mennessä

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta 31.12.2024 toteutuminen päättyy ja 1.1.2025 arviointi alkaa

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty 8/2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Kuljetuksen odottaminen tapahtuu aina valvotusti, vastuuhlö sovitaan vuosittain erikseen. Matkojen turvallisuudesta huolehtii kuljettava taho. Kuljettaja saattaa lapsen esiopetusyksikköön tai henkilöstö on vastaanottamassa lapsen/lapset. Tämä asia sovitaan esiopetuksen alkaessa. Tänä lukukautena ei ryhmässä ole kuljetusoppilaita.

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Sirius

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa 19.10.2024

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Esiopetusta järjestetään klo 9-13 välisenä aikana. Opetuksesta vastaa esiopettaja yhdessä varhaiskasvatuksen opettajan sekä lastenhoitajan kanssa. Ryhmässä on 15 esiopetuksessa olevaa lasta, joista yksi lapsi on siirtymässä marraskuussa toiseen päiväkotiin. Esiopetusta järjestetään pienryhmässä. Esiopetuksessa käytössämme on Kummaa - materiaali sekä tarvittaessa Mavalka ja Kummi 3 -materiaali käytössä. Käytössämme on Daisy käyttöjärjestelmä tiedonkulun välineenä sekä käytössämme on Mikkelin kaupungin lapsen yksilöllinen esiopetussuunnitelma.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Päiväkodin oppimisympäristöt koostuvat sisätiloista, pihasta, läheisestä luonnosta sekä läheinen rakennettu ympäristö (esim. leikkipuistot), jota hyödynnämme toiminnassamme. Lisäksi oppimisympäristöömme kuuluvat kirjasto, museot sekä muut Mikkelin kaupungin ympäristön kohteet.

Lapselle annetaan mahdollisuus liikkua oppimisympäristössä oman kiinnostuksen mukaan. Oppimisympäristö on luotu toimitilaperiaatteella yhdessä lasten kanssa. Oppimisympäristöstä löytyy tila tieteelle, kädentaidoille, liikkumiselle, rauhoittumiselle sekä erilaisia tiloja leikille. Lapset liikkuvat tiloissa pienryhmissä, jolloin tilat saadaan käyttöön koko talossa.

Oppimisympäristöjä kehitetään jatkuvasti lasten kehityksen ja oppimisen tavoitteiden mukaisesti. Toimitilojen avulla mahdollistamme lapselle mahdollisuuden pitkäkestoiseen leikkiin sekä projektityöskentelyyn. Lasten kanssa on sovittu yhteisistä säännöistä, kuinka oppimisympäristössä liikutaan ja toimitaan. Pienryhmissä toimiminen antaa lapselle rauhallisen oppimistilanteen sekä hän tulee kuulluksi ja huomioiduksi yksilönä. Oppimisympäristöissä on esillä lasten tekemiä taideteoksia. Lapsi pääsee kertomaan omasta työstään perheelleen sekä kavereilleen, jolloin hän kehittää omaa sanavarastoaan. Lapselle on tärkeää saada katsella ja näyttää omia töitään. Lapsen havainnoissa omaa työtään ja oppimistaan hänen minäkuvansa vahvistuu. Taideteokset lisäävät myös viihtyvyyttä oppimistiloissa ja tekevät niistä kodinomaisia. Oppimisympäristöissä lapsilla on käytössä monipuolisia leikkivälineitä. Lapset vaikuttavat siihen, mitä leikkivälineitä milloinkin käytetään. Liikkuessamme luonnossa pääsemme käyttämään luonnossa esiintyviä materiaaleja sekä havainnoimaan luonnossa tapahtuvia muutoksia vuoden aikojen mukaisesti.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2024–2025

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen
  - arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri

2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
  - huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen

3. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Olemme kaikki samanarvoisia ja yhtä tärkeitä, sekä kunnioitamme toisiamme. Ymmärrämme myös sen, että ryhmässä on tilaa erilaisuudelle eikä kaikkien tarvitse olla samanlaisia. Lapsi saa tehdä valintoja ja osallistua toimintaan riippumatta lapsen sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Ilmapiirin tulee olla kunnioittava.

Jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua toimintaan omien taitojensa mukaan. Lapsen kanssa harjoitellaan nimeämään ja tunnistamaan tunteita mm. kuvien avulla. Pohditaan yksilöllisesti, kuinka haastavista tunnetiloista voidaan selvitä. Ryhmässä käsitellään esiin tulevia erilaisia tunnetiloja yhdessä, jotta lapset oppivat ymmärtämään, miksi kaveria esim. suututtaa. Kaikki tunteet ovat sallittuja ja tunteita sanoitetaan. Aikuinen osaa tarttua hetkeen ja on sensitiivinen ohjatessaan lasta tunnistamaan tunteensa. Yhdessä mietitään lapsen kanssa, onko esimerkiksi kotona jokin tilanne, mikä sai lapsella voimakkaita tunteita aikaan ja puhutaan asiasta myös huoltajan kanssa. Lapsen kanssa etsitään yhdessä tapa, jolla tunnetila saadaan käsiteltyä.

Tunnetaitokasvatusmateriaalina meillä on käytössä Molli. Lasten kanssa pohditaan terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä asioita päivittäisessä toiminnassa. Lapsia ohjataan huolehtimaan terveydestä, hygieniasta, liikkumisen ja levon merkityksestä. Hyvät kaverisuhteet ja turvallisuuteen liittyvät asiat nousevat esiin päivittäin. Pukeutumistilanteet-, ruokailu-, leikki- sekä ulkoilutilanteet tarjoavat hyvän mahdollisuuden harjoitella arjessa selviytymisen taitoja erilaisissa ympäristöissä. Lapsella tulee olla turvallinen olo omassa oppimisympäristössään ja lasta ohjeistetaan pyytämään apua tarvittaessa. Lapsia ohjataan toimimaan arvoperustan mukaisesti ja heidän kanssaan keskustellaan arvoista ja ihanteista.

Kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa. Lasten kanssa pohditaan, kuinka toimitaan mm. kiusaamistilanteissa.

Muut tavoitteet:

Päiväkodissa on aloitettu keväällä 2023 oppimisympäristöjen muokkaus projekti, joka on jatkettu vuoden 2024 aikana. Oppimisympäristöjä on muokattu varhaiskasvatussuunnitelmassa olevien oppimisen osa-alueiden mukaisiksi lasten mielenkiinnonkohteet huomioiden. Oppimisympäristöprojekti on vaatinut ja vaatii edelleen aikuisilta kiinnostusta leikkiin, ammattitaitoa vastata lasten tarpeisiin, sekä taitoa jalostaa joskus lennokkaatkin ideat toteutukseen saakka.

Oppimisympäristöt on jaettu ns. oppimiskamujen mukaisiksi esimerkiksi luonto-Lissun tilassa lapsi voi tutkia ja ihmetellä tieteellisiä asioita, matikka- Mimmin tilassa lapsi tehdä matemaattista ajattelua harjoittavia tehtäviä, leikkiä rakentelu leikkiä jne, Baletti- Paulan tilassa lapsi voi harjoittaa ilmaisutaidon erilaisia muotoja, Riimi- Roope kutsuu kirjallisuuden pariin, riimittelyyn ja lorutteluun, Liikunta- Leevi tutustuttaa lapsia liikunnan maailmaan, Sydän- Seppo puolestaan opettaa kaveri taitoja, tunnetaitoja ja hyvän mielen tekoja.

Leikki- ja oppimisympäristöjä muokataan yhdessä lasten kanssa aina tarpeen mukaan. Aikuiset ovat sitoutuneita ja aktiivisia tilojen rakentelun suhteen, sekä havainnoivat lapsien leikkiä aktiivisesti. Leikkien suunnittelu ja ympäristön järjesteleminen leikkiin houkuttelevaksi lähtee havainnoinnin avulla

saaduista tiedoista, lasten kiinnostuksen kohteista ja tarpeista. Lasten leikkialoitteille ja ideoille annetaan tilaa kasvaa ja mahdollisuuksien mukaan ideat toteutetaan yhteistyössä.

Kehotunnekasvatus ja turvataidot ovat osa esiopetusta. Päiväkodissa keskustellaan kuinka voit suojata itseäsi ja jokaisella on oma tila, sekä oikeus suojella itseään.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Yhteistyössä huoltajien kanssa huomioimme perheiden moninaisuuden sekä lapsen yksilöllisen tarpeen. Kohtaamme huoltajat päivittäin avoimesti ja luottamuksellisesti. Keskustelemme avoimesti huoltajien kanssa lapseen liittyvissä asioissa.

Esiopetussuunnitelma ja mahdolliset yhteistyöpalaverit ovat osa kasvatusyhteistyötä, jota teemme yhdessä vanhempien kanssa. Vanhempainilloissa ja muissa tapahtumissa kohtaamme perheitä arkisen kohtaamisen lisäksi, jossa myös vanhemmat voivat tavata toisiaan. Huoltajille annetaan mahdollisuus tuoda esiin omia ajatuksiaan ja toiveitaan lapseen sekä toimintaan liittyen.

Vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön muotoja ovat muun muassa:

- Vanhempainillat, päiväkodin tapahtumat sekä juhlat
- Päivittäinen kohtaaminen vanhempien kanssa
- Lapsen yksilöllisen opetussuunnitelman laatiminen yhdessä vanhempien kanssa

- Asiakaskyselyt
- Daisy toiminnanohjausjärjestelmä
- Vanhempaintoimikunta
- Perheen ohjaaminen tarvittaessa oikeanlaisten palveluiden piiriin, jota teemme moniammatillisessa yhteistyössä neuvolan, perhetyön, sosiaalipäivystyksen sekä varhaiserityisopettajan kanssa

NIVELVAIHE YHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Keväisin/kesäisin ennen lapsen esiopetuksen alkamista, käydään siirtopalaveri yhdessä lapsen perheen sekä esiopetusta edeltäneen päiväkodin/lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Vastaavasti keväisin esiopetuksen päättyessä käydään siirtopalaverit tulevan koulun sekä vanhempien kanssa. Mukana keskusteluissa on tarvittaessa myös kuraattori, veo tai muita yhteistyötahoja.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN 1.9.2023

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa, arvio opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Terveydenhoitaja	lastenneuvolapalvelut eloisa	
Sosiaalityöntekijä/kuraattori	Niina Käyhkö	0405029291
Lasten psykologi	Satu Bogdanoff	040 3599 538

Veo	Merelä Jaana (sijaisena Katri Vainikainen)	Merela.Jaana@sivistys.mikkeli.fi Katri.vainikainen@mikkeli.sivistys.fi
-----	--	--

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille tapahtuu Daisy- järjestelmän kautta.

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa
Esiopetuksessa lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi, sekä hänellä on mahdollisuus vaikuttaa päätöksen tekoon. Nämä näkyvät muun muassa ruokailutilanteissa, jossa lapsi saa annostella ruoan itse ja valita istumapaikkansa.

Lapset ovat mukana oppimisympäristöjen, sekä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Lapselle on tunne, että hänen mielipiteensä on merkityksellisiä.

Lapsen osallisuutta edistää päivittäinen yhteistyö huoltajien kanssa, huoltajat osallistuvat aktiivisesti toiminnansuunnitteluun ja kehittämiseen. Vanhemmilla on mahdollisuus osallistua suunnitteluun ja arviointiin mm. vanhempaintoimikunnan kautta, järjestämiemme palaute- sekä asiakastyytyväisyyskyselyiden sekä arviointikeskustelujen.

- Keväällä huoltajille on jaettu tiedote esiopetuksen opiskeluhuollosta ja esiopetuksen tukimuodoista.

- Vanhempainillassa on kerrottu opiskeluhuollosta enemmän, sekä avattu vanhemmille tuen kolmiportaisuutta.
- Perheille on jaettu tiedote opiskeluhuollon käytänteistä, yhteistyötahoista, sekä yhteystiedot.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)
laadittu 1.9.2019 /päivitetty 1.9.2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)
selvitys aloitettu 1.8.2022

selvitysmateriaalit / -tavat

toimenpiteistä päättäminen 1.6.2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta 10/2025

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty 8/2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Päiväkodissamme ei ole lapsia, jotka olisivat koulukuljetuksessa. Vanhemmat hoitavat kuljetuksen esiopetukseen

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Esiopetusyksikkö: Sävelpolku

ESIOPETUKSEN VUOSISUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Käsitelty henkilöstökokouksessa 12.10.2024

ESIOPETUKSEN KUVAUS

Esiopetusta järjestetään klo 9-13 välisenä aikana. Opetuksesta vastaa esiopettaja yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kanssa. Ryhmässä on 22 lasta, joista 10 on esiopetuksessa olevaa lasta. Esiopetusta järjestetään koko ryhmälle yhdessä ja pienryhmässä. Esiopetuksessa käytössämme on Kummaa - materiaali sekä tarvittaessa Mavalka ja Kummi 3 -materiaali käytössä. Käytössämme on Daisy käyttöjärjestelmä tiedonkulun välineenä sekä käytössämme on Mikkelin kaupungin lapsen yksilöllinen esiopetussuunnitelma.

OPPIMISYMPÄRISTÖT

Päiväkodin oppimisympäristöt koostuvat sisätiloista, pihasta, läheisestä luonnosta sekä läheinen rakennettu ympäristö (esim. leikkipuistot), jota hyödynnämme toiminnassamme. Lisäksi oppimisympäristöömme kuuluvat kirjasto, museot sekä muut Mikkelin kaupungin ympäristön kohteet.

Lapselle annetaan mahdollisuus liikkua oppimisympäristössä oman kiinnostuksen mukaan. Oppimisympäristö on luotu toimitilaperiaatteella yhdessä lasten kanssa. Oppimisympäristöstä löytyy tila tieteelle, kädentaidoille, liikkumiselle, rauhoittumiselle sekä erilaisia tiloja leikille. Lapset liikkuvat tiloissa pienryhmissä, jolloin tilat saadaan käyttöön koko talossa.

Oppimisympäristöjä kehitetään jatkuvasti lasten kehityksen ja oppimisen tavoitteiden mukaisesti. Toimitilojen avulla mahdollistamme lapselle mahdollisuuden pitkäkestoiseen leikkiin sekä projektityöskentelyyn. Lasten kanssa on sovittu yhteisistä säännöistä, kuinka oppimisympäristössä liikutaan ja toimitaan. Pienryhmissä toimiminen antaa lapselle rauhallisen oppimistilanteen sekä hän tulee kuulluksi ja huomioiduksi yksilönä. Oppimisympäristöissä on esillä lasten tekemiä taideteoksia. Lapsi pääsee kertomaan omasta työstään perheelleen sekä kavereilleen, jolloin hän kehittää omaa sanavarastoaan. Lapselle on tärkeää saada katsella ja näyttää omia töitään. Lapsen havainnoissa omaa työtään ja oppimistaan hänen minäkuvansa vahvistuu. Taideteokset lisäävät myös viihtyvyyttä oppimistiloissa ja tekevät niistä kodinomaisia. Oppimisympäristöissä lapsilla on käytössä monipuolisia leikkivälineitä. Lapset vaikuttavat siihen, mitä leikkivälineitä milloinkin käytetään. Liikkuessamme luonnossa pääsemme käyttämään luonnossa esiintyviä materiaaleja sekä havainnoimaan luonnossa tapahtuvia muutoksia vuoden aikojen mukaisesti.

ESIOPETUKSEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet lukuvuonna 2023–2024

1. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä mielenterveyden edistäminen

- arvostava kohtaaminen
  - turvallinen ja väkivallaton toimintakulttuuri
2. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, yksinäisyyden ehkäisy ja poissaolojen ennaltaehkäisy
- huomio yhteisön toimintaan
  - kouluun ja opiskeluun kiinnittymisen vahvistaminen
  - luokanohjaajien toiminnan vahvistaminen
3. Terveysttä ja hyvinvointia edistävä elämä sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisy

TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Olemme kaikki samanarvoisia ja yhtä tärkeitä, sekä kunnioitamme toisiamme. Ymmärrämme myös sen, että ryhmässä on tilaa erilaisuudelle eikä kaikkien tarvitse olla samanlaisia. Lapsi saa tehdä valintoja ja osallistua toimintaan riippumatta lapsen sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Ilmapiirin tulee olla kunnioittava.

Jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua toimintaan omien taitojensa mukaan. Lapsen kanssa harjoitellaan nimeämään ja tunnistamaan tunteita mm. kuvien avulla. Pohditaan yksilöllisesti, kuinka haastavista tunnetiloista voidaan selvitä. Ryhmässä käsitellään esiin tulevia erilaisia tunnetiloja yhdessä, jotta lapset oppivat ymmärtämään, miksi kaveria esim. suututtaa. Kaikki tunteet ovat sallittuja ja tunteita sanoitetaan. Aikuinen osaa tarttua hetkeen ja on sensitiivinen ohjatessaan lasta tunnistamaan tunteensa. Yhdessä mietitään lapsen kanssa, onko esimerkiksi kotona jokin tilanne, mikä sai lapsella voimakkaita tunteita aikaan ja puhutaan asiasta myös huoltajan kanssa. Lapsen kanssa etsitään yhdessä tapa, jolla tunnetila saadaan käsiteltyä.

Tunnetaitokasvatusmateriaalina meillä on käytössä Molli. Lasten kanssa pohditaan terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä asioita päivittäisessä toiminnassa. Lapsia ohjataan huolehtimaan terveydestä, hygieniasta, liikkumisen ja levon merkityksestä. Hyvät kaverisuhteet ja turvallisuuteen liittyvät asiat nousevat esiin päivittäin. Pukeutumistilanteet-, ruokailu-, leikki- sekä ulkoilutilanteet tarjoavat hyvän mahdollisuuden harjoitella arjessa selviytymisen taitoja erilaisissa ympäristöissä. Lapsella tulee olla turvallinen olo omassa oppimisympäristössään ja lasta ohjeistetaan pyytämään apua tarvittaessa. Lapsia ohjataan toimimaan arvoperustan mukaisesti ja heidän kanssaan keskustellaan arvoista ja ihanteista. Kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa. Lasten kanssa pohditaan, kuinka toimitaan mm. kiusaamistilanteissa.

Muut tavoitteet:

Päiväkodissa on aloitettu keväällä 2023 oppimisympäristöjen muokkaus projekti. Oppimisympäristöjä on muokattu varhaiskasvatussuunnitelmassa olevien oppimisen osa-alueiden mukaisiksi lasten mielenkiinnonkohteet huomioiden. Oppimisympäristöprojekti on vaatinut ja vaatii edelleen aikuisilta kiinnostusta leikkiin, ammattitaitoa vastata lasten tarpeisiin, sekä taitoa jalostaa joskus lennokkaatkin ideat toteutukseen saakka.

Oppimisympäristöt on jaettu ns. oppimiskamujen mukaisiksi esimerkiksi luonto-Lissun tilassa lapsi voi tutkia ja ihmetellä tieteellisiä asioita, matikka- Mimmin tilassa lapsi tehdä matemaattista ajattelua harjoittavia tehtäviä, leikkiä rakentelu leikkiä jne, Baletti- Paulan tilassa lapsi voi harjoittaa ilmaisutaidon erilaisia muotoja, Riimi- Roope kutsuu kirjallisuuden pariin, riittäilyyn ja lorutteluun, Liikunta- Leevi tutustuttaa lapsia liikunnan maailmaan, Sydän- Seppo puolestaan opettaa kaveri taitoja, tunnetaitoja ja hyvän mielen tekoja.

Leikki- ja oppimisympäristöjä muokataan yhdessä lasten kanssa aina tarpeen mukaan. Aikuiset ovat sitoutuneita ja aktiivisia tilojen rakentelun suhteen, sekä havainnoivat lapsien leikkiä aktiivisesti. Leikkien suunnitteleminen ja ympäristön järjesteleminen leikkiin houkuttelevaksi lähtee havainnoinnin avulla saaduista tiedoista, lasten kiinnostuksen kohteista ja tarpeista. Lasten leikkialoitteille ja ideoille annetaan tilaa kasvaa ja mahdollisuuksien mukaan ideat toteutetaan yhteistyössä.

Kehotunnekasvatus ja turvataidot ovat osa esiopetusta. Päiväkodissa keskustellaan kuinka voit suojata itseäsi ja jokaisella on oma tila, sekä oikeus suojella itseään.

HUOLTAJIEN MIELIPITEIDEN, AJATUSTEN JA PALAUTTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN ESIOPETUKSEN TOTEUTTAMISESSA JA ARVIOINNISSA

Yhteistyössä huoltajien kanssa huomioimme perheiden moninaisuuden sekä lapsen yksilöllisen tarpeen. Kohtaamme huoltajat päivittäin avoimesti ja luottamuksellisesti. Keskustelemme avoimesti huoltajien kanssa lapseen liittyvissä asioissa.

Esiopetussuunnitelma ja mahdolliset yhteistyöpalaverit ovat osa kasvatusyhteistyötä, jota teemme yhdessä vanhempien kanssa. Vanhempainilloissa ja muissa tapahtumissa kohtaamme perheitä arkisen kohtaamisen lisäksi, jossa myös vanhemmat voivat tavata toisiaan. Huoltajille annetaan mahdollisuus tuoda esiin omia ajatuksiaan ja toiveitaan lapseen sekä toimintaan liittyen.

Vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön muotoja ovat muun muassa:

- Vanhempainillat, päiväkodin tapahtumat sekä juhlat
- Päivittäinen kohtaaminen vanhempien kanssa
- Lapsen yksilöllisen opetussuunnitelman laatiminen yhdessä vanhempien kanssa
- Asiakaskyselyt
- Daisy toiminnanohjausjärjestelmä
- Vanhempaintoimikunta
- Perheen ohjaaminen tarvittaessa oikeanlaisten palveluiden piiriin, jota teemme moniammatillisessa yhteistyössä neuvolan, perhetyön, sosiaalipäivystyksen sekä varhaiserityisopettajan kanssa

NIVELVAIHE YHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN VARHAISKASVATUKSEN JA ALKUOPETUKSEN KANSSA

Keväisin/kesäisin ennen lapsen esiopetuksen alkamista, käydään siirtopalaveri yhdessä lapsen perheen sekä esiopetusta edeltäneen päiväkodin/lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Vastaavasti keväisin esiopetuksen päättyessä käydään siirtopalaverit tulevan koulun sekä vanhempien kanssa. Mukana keskusteluissa on tarvittaessa myös kuraattori, veo tai muita yhteistyötahoja.

OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAAN PEREHTYMINEN 1.9.2024

Suunnitelmassa on kuvattu tarkemmin mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet, yksilökohtainen opiskeluhuolto esiopetuksessa, arvio opiskeluhuoltopalvelujen tarpeesta, poissaoloihin puuttuminen sekä toiminta kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa.

YKSIKÖN OPISKELUHUOLTOPALVELUJA TARJOAVIEN TOIMIJOIDEN YHTEYSTIEDOT

(neuvola-, kuraattori- ja psykologipalvelut)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot
Terveystenhoitaja	Jaana Tirkkonen	jaana.tirkkonen@etelasavonha.fi
Sosiaalityöntekijä/kuraattori	Tiina Lepistö	Tiina.lepisto@etelasanha.fi
Lasten psykologi	Satu Bogdanoff	0403599538
Veo	Merelä Jaana (sijaistaa Katri Vainikainen)	Katri.vainikainen@sivistys.mikkeli.fi

YKSIKÖN YHTEISÖLLINEN HYVINVOINTIRYHMÄ/ALUEVARPUN KOKOONPANO

(käytännöistä sovitaan Aluevarpuissa syksyllä 2023)

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

Koollekutsuja päiväkodin johtaja. Kokoontumisajankohdat:

YKSIKÖN KRIISIRYHMÄN KOKOONPANO

ammattinimike	nimi	yhteystiedot

OPISKELUHUOLLOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteisöllisen ja yksikkökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja käytännöistä tiedottaminen huoltajille ja yhteistyötahoille

Lasten ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa

Esiopetuksessa lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi, sekä hänellä on mahdollisuus vaikuttaa päätöksen tekoon. Nämä näkyvät muun muassa ruokailutilanteissa, jossa lapsi saa annostella ruoan itse ja valita istumapaikkansa.

Lapset ovat mukana oppimisympäristöjen, sekä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Lapselle on tunne, että hänen mielipiteensä on merkityksellisiä.

Lapsen osallisuutta edistää päivittäinen yhteistyö huoltajien kanssa, huoltajat osallistuvat aktiivisesti toiminnansuunnitteluun ja kehittämiseen. Vanhemmilla on mahdollisuus osallistua suunnitteluun ja arviointiin mm. vanhempaintoimikunnan kautta, järjestämiemme palaute- sekä asiakastyytyväisyyskyselyiden sekä arviointikeskustelujen.

- Keväällä huoltajille on jaettu tiedote esiopetuksen opiskeluhuollosta ja esiopetuksen tukimuodoista.
- Vanhempainillassa on kerrottu opiskeluhuollosta enemmän, sekä avattu vanhemmille tuen kolmiportaisuutta.
- Perheille on jaettu tiedote opiskeluhuollon käytänteistä, yhteistyötahoista, sekä yhteystiedot.

SUUNNITELMA LASTEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ (liite 1)

laadittu 1.9.2019 /päivitetty 1.9.2023/päivitetty 08/2024

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAT (liite 2: toimenpidepohja)

selvitys aloitettu 1.8.2022

selvitysmateriaalit / -tavat Selvitystä on tehty havainnoimalla lapsia ja kasvattajia.

toimenpiteistä päättäminen 1.6.2024

toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointiajankohta syksyllä 2024 ja keväällä 2025

lisätietoa: [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

PELASTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS ESIOPETUKSEN OSALTA

laadittu/päivitetty 1.8.2024

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Kuvaus kuljetusta odottavan lapsen ohjauksesta, toiminnasta ja valvonnasta, järjestelyt ja vastuunjako.

Päiväkodissamme ei ole lapsia, jotka olisivat koulukuljetuksessa. Vanhemmat hoitavat kuljetuksen esiopetukseen

*Vuosisuunnitelma palautetaan varhaiskasvatusjohtajan luettavaksi 31.10. mennessä.
Arviointi (liite 3) vuosisuunnitelman toteuttamisesta 31.5. mennessä.*